

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. CSÜTÖRTÖK, február 23.

52. szám

Telefon: Kládóhivatal 8—59 Szerkesztőség 6—10, 8—52, 370.

Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kládóhivatal és könyvostály, Szubotica

Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

Európa választ

A nemzetközi politikának most folyó éve a választások jegyében fog lezajlani. A legközelebbi tizenkét hónapon belül választások lesznek Németországban, Franciaországban, Belgiumban, Angliában és új elnököt választ az Unió is.

Igéretekkel teszik termővé a közélet fórumát, ígéretekkel bódítják el a hiszékenységet, ígérettel trágázzák a lelket és a talajt. Ez az esztendő az ígéretes esztendeje. Békét ígér mindenki, több jólétet, magasabb életszínvonalat és nagyobb darab kenyeret. Békét és kenyeret ígér a jobboldal és ígér a bal, békét és kenyeret ígér a munkásszervezet és a kapitalista szövetség, nacionalista és pacifista. Nincs különbség az ígéreteikben sem világnézlet, sem politikai meggyőződés, sem pártállás, sem osztályhelyzet tekintetében. Az élet el-igénytelenedett s a kivánságok szerényre váltak. A politikai követelések, világnézleti célok elhalványodtak, a kenyér és béke problémája fölé nőtt minden dogmatikus követelésnek és elvi princípiumnak. Még a szociális problémák is leegyszerűsödtek a munkaalkalmak teremtésének követeléséig. Fontosabb lett a munka, mint a munka ellenértéke.

Igéretben nincs hát hiány s elég szép a termelés az ígérőkben is. Csak azzal kell törődnünk, hogy kinek ígérete mögött áll nagyobb aranyfedezet. Az európai politika vizsgálata kínos hamarsággal győz meg bennünket arról, hogy az emberiség legnagyobb problémáival szemben melyik világnézleti elv, melyik politikai meggyőződés vállalja a megoldásnak azt az irányát, melyet a történeti fejlődés, a haladás jelöl ki. Mindazok a tárgyalások, amelyeknek célja az emberiség békéjének biztosítása, a leszerelés követelményének megvalósítása, a háború végleges kiküszöbölése volt, két nagy táborba állították a nemzetközi hovatartozásra való tekintet nélkül a tárgyaló feleket. A demokrácia és a reakcióba oitott konzervatívizmus vívja csatáját az urnák előtt egész Európában, ez a két ősi ellenség harcol Genfben is, a békeasztal mellett s a petróleumforrások tövében ez a két ellenfél birkózik a hatalomért.

A demokrácia útja a megbékélés, a reakció útja az elkülönülés. A demokrácia nemzetközi törekvései a nemzetek közötti együttműködés megteremtésére irányulnak, a reakció nemzetközi politikája kimerül a kölcsönös védekezés megvalósításában. Az egyik azt akarja, hogy ne legyen háború, a másik arra törekszik, hogy háború esetén megvédjék egymást. Az egyik békét akar, a másik csak védelmet. Mert szerinte lehet háború is, csak megvédjék egymást azok, akiknek érdekeit egyformán sérti a háború. Nem a nemzeti védelem, nem a nacionalista érzés kapcsolja őket össze egy szövetséggé, csak a termelésnek az a rendje, a fogyasztásnak kitérkedése, amin keresztül megvalósulnak gazdasági érdekeik.

A béke pártja független a politikai pártkeretektől s független a politikai pártok belpolitikai céljaitól.

Egyik államban a legortodoxabb polgárok, másutt a leggerincesebb munkások hívei és harcosai azoknak a törekvéseknek, melyeken keresztül az emberiség lebirhatatlanul elementáris békevágya nyilatkozik meg. Ez a szemlélet új légréteket teremt maga körül: a béke atmoszféráját. Hozzájuk tartozik mindenki, aki a mai állapotokkal elégedetlen. Aki nem tudja helyveselni az európai politikának mai irányát, aki nem tud tapsolni az amerikai flottaépítésnek a német területek katonai megszá-

lásának, a munkanélküliek száma állandó növekedésének, a drágulási index emelkedésének, annak a széttagoltságnak, eldaraboltságnak, elkülönülésnek, ami a háború utáni Európa politikai és gazdasági rendszerévé vált. — az mind a béke pártjához tartozik.

Az a szolidaritás, amit a törekvések azonosossága termel ki, a nemzetközi politika irányításában is jelentős szerephez jut. Amikor Közép-Európa választ, akkor nem lehet lebecsülni az egyes választásoknak

hatalmas propaganda erejét s a választási eredmények kölcsönhatását. Az egyik választás győzelme meghozza a rokontörekvések számára a győzelmet a másik országban is. Nem közömbös tehát, hogy a polgári akarat milyen törekvésekben nyilvánul meg. A nemzetközi politikának is van kurzusa s minden helyi győzelem érezteti felszabadító hatását az egész fronton. Egész Európa választás előtt áll s Európa minden népe felelősséggel tartozik a választások eredményeért.

Vukicsevics és Davidovics felújították a radikális demokrata kormánykoalíciót

Marinkovics Voja missziójának meggyőzősége után Pérics Ninkó, a parlament elnöke Vukicsevics Velja deignálását javasolta. Öfelségének — A múlt héten megállapított összetételében alakul meg az új kormány — Sumenkovics Ilja lesz a törvényegységesítő miniszter és Marinkovics külföldi útja alatt a külügyek vezetője — Korosec An un lesz a belügyminiszter

Csütörtökön megalakul az új kormány

Beogradból jelentik: Marinkovics Voja kísérletének meggyőzősége után a szerdai napon a vezető pártok feladták koncentrációs terveiket és munkakormány alakítására törekedtek.

Vukicsevics Velja és Davidovics Ljuba között létrejött a végleges megegyezés, amely szerint felújítják a múlt hét pénteken kötött párt-szövetséget.

Mindaddig, amíg ez a megegyezés létre nem jött, a legnagyobb bizonytalanság uralkodott. Sokan azt hitték, hogy sor kerül egy parlamenten kívüli személyi deignálásra. Ez a várakozás azonban nem teljesült miután a közvéleményben, valamint a radikális és demokrata pártban heves ellenzésre talált egy ilyen megoldás. Arra is számíthattak, hogy Vukicsevics fel fogja borítani a Davidovics-csal kötött megegyezést, mert Davidovics volt az oka annak, hogy a legutóbbi megegyezés ellenére nem alakult meg a kormány. Az események azonban úgy fejlődtek, hogy

Vukicsevics és Davidovics között teljes lett a harmonia.

Általában amióta Vukicsevicsnek sikerült bebizonyítani, hogy a radikális klub valóban mögötte áll.

Davidovics Vukicsevicsessel a legintimebb viszonyt tartja fenn

és Vukicsevics nem tekinti olyan politikusnak, aki a parlamentáris elvek megcsúfolásával, saját klubja ellenére tartja magát hatalmon.

Az új kormányt erősnek tekintik és főleg az a körülmény, hogy a pártvezérek által álló bizottság fog dönteni politikai kérdésekben, biztosítani fogja a kormány sima működését.

A parasztdemokrata koalíció körében az új kormány megalakulását látható örömmel fogadják, mert szerintük az ő további ellenzéki magatartásuk erősíteni fogja pozíciójukat a nép között.

A demokrata klub ülése

Vukicsevics és Davidovics tanácskozása után Davidovics összehívta a demokrata klub ülést. Ismertette a helyzetet és bejelentette, hogy

Marinkovics missziójának meggyőzősége után felújította Vukicsevicsessel néhány nappal ezelőtt kötött megegyezést.

A demokrata párt megkapja a törvényegységesítő tárcát is, még pedig azért,

Marinkovics visszaadta mandátumát

Marinkovics Voja a parasztdemokrata koalíció elutasító válasza után

még kedden este írásban közölte Öfelségével, hogy missziója nem járt eredménnyel és azt befejezettnek tekinti.

Szerda délelőtt Marinkovics Voja betegsége ellenére személyesen megjelent az udvarnál, hogy megköszönje Öfelsége bizalmát. Marinkovics fél egykor távozott az udvartól és az újságíróknak a következőket mondotta:

— *En még este visszaadtam mandátumomat Öfelségének.* Most azért voltam audiencián, hogy köszönetet mondjak Öfelségének.

Mindaddig, míg Marinkovics ezt a kijelentést nem tette, politikai körökben bizonytalanság uralkodott afelől is, hogy Marinkovics missziója befejeződött-e. Bár

Vukicsevics Velja kedd este tíz óra után audiencián volt az udvarnál,

mégis szerdán kijelentette, hogy nem tudja, hogy Marinkovics visszaadta-e mandátumát.

Vukicsevics reggel nyolckor már a miniszterelnökségen volt, ahol kilenc óráig a volt demokrata miniszterekkel és Andrić Vladával tanácskozott. Kilenc óra után Vukicsevics a parlamentbe ment, ahol Davidovics Ljubával folytatott megbeszéléseket. Davidovics a tanácskozás után újságíróknak a következőket mondotta:

— Csak a helyzetről beszélgettünk és ha majd minden készen lesz, akkor bőven kapnak felvilágosításokat.

— Lesz-e ma kormány?

— Ezt nem tudom, ez nem tőlem függ. Ha tőlem függne, már megvolna.

Vukicsevics a következőket mondotta: — Arról a helyzetről beszélgettünk, amely Marinkovics mandátumának vissz-

adása után keletkezett, ha Marinkovics egyáltalán visszaadta mandátumát.

Szrskics Milán két audienciája

Időközben Szrskics Milán kilenc óra után az udvarhoz ment, ahonnan fél egykor tért vissza a parlamentbe.

Szrskics féltizenegyor délelőtt a parlamentbe ment, de az újságíróknak nem volt hajlandó nyilatkozni. A parlamentben Szrskics egyenesen *Prbicevics* Szvetozárt kereste fel és fél óra hosszat tárgyalt vele, de hogy miről volt szó, azt egyik politikus sem közölte az újságírókkal. Általában azt hiszik, hogy Szrskics a koncentráció megvalósításának lehetőségéről puhatolódzott.

Szrskics Milán délután öt órakor ismét audiencián jelent meg az udvarnál és félhatkor tért vissza, amikor az újságíróknak azt mondotta, hogy

Vukicsevics Velja kormányalakításáról van szó.

Maga Vukicsevics Velja délután szintén az udvarnál volt, ahonnan félegyor távozott. Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy van-e kormány, a miniszterelnök így szólt:

— Nem voltam a királynál, az udvari miniszternél voltam.

— Van-e elnök urnak mandátuma? — kérdezték az újságírók.

— En nem tudom, hogy Marinkovics visszaadta-e mandátumát — válaszolta Vukicsevics.

— Igen, még tegnap este visszaadta.

— En ezt nem tudom, csak annyit tudok, hogy *nekem nincs mandátumom.*

— Talán tudja, hogy kinek van?

— Ezt sem tudom, ezt maguk jobban látják.

— Meddig fogunk még itt fagyoskodni? — kérdezte az egyik újságíró.

— Ezt sem tudom — válaszolta Vuki-

csévics és mosolygva távozott.

Vukicsevicsét közben a miniszterelnökségen várták Korosec és Spahóval, de a miniszterelnök nem is tért vissza kabinetjébe, hanem telefonon kérte meg a két pártvezért, hogy délután négy órakor várják meg újból, mert most nincs semmi mondanivalója számukra.

Vukicsevics délután négy órakor ismét az udvarhoz ment, ahol öt óráig maradt,

de az újságírók kérdésére csak annyit mondott, hogy nem a királynál volt. Vukicsevics ezután Koroseccal és Spahóval és néhány radikális miniszterrel tartott rövid megbeszélést, majd a parlamentbe ment, ahol a radikális klubban tartózkodott. Félhatkor Davidovicsot kérte tanácskozáásra Vukicsevics és a parlament miniszteri szobájába vonult a két pártvezér vissza.

Radikális-demokrata kormány alakul

Milovics Áca demokrata miniszter öt óra után az újságíróknak azt mondta, hogy a radikális-demokrata kormány

megalakításán fáradoznak. Bizonyos nehézségek merültek fel, de azok szerinte könnyen elháríthatók.

A Vukicsevics-kormány névsora

A radikális klub ülését Vukicsevics csütörtök délelőtt tíz órára hívta össze, ő maga pedig hét órakor Pérics Ninkóval, a parlament elnökeivel együtt a miniszterelnökségre, majd az udvarhoz ment. Pérics Ninkó ilyen késői meghívását azzal magyarázták, hogy Pérics délután még nem fogadta el Malinkovics mandátumának visszaadását és így a meghívás csak Vukicsevics

és Davidovics megegyezése után következett be.

Pérics Ninkó félóráig volt audiencián Öfelségénél és rövidesen liire kelt, hogy Pérics azt javasolta a királynak, hogy Vukicsevicset bizza meg kormányalakítással.

Az új kormány szerda este, vagy legkésőbb csütörtök reggel megalakul és névsora a következő:

Miniszterelnök: Vukicsevics Veelja, radikális.

Külgyminiszter: Dr. Marinkovics Voja, demokrata.

Belügyminiszter: Korosec Antun, szlovén néppárti.

Pénzügyminiszter: Dr. Markovics Bogdán, radikális.

Hadügyminiszter: Hadzics Szeván, tábornok.

Közügyminiszter: Grol Milán, demokrata.

Igazságügyminiszter: Miletics Kszta, radikális.

Közlekedési miniszter: Miloszlavics Szevicszlav, radikális.

Földművelésügyi miniszter: Sztankovics Szevicszlav, radikális.

Kereskedelmi miniszter: Dr. Spaho Mehmed, muzulmán.

Erdő- és hányauügyi miniszter: Milovics Áca, demokrata.

Postaügyi miniszter: Koccs Vljako, radikális.

Szociálpolitikai miniszter: Radovics Csedra, radikális.

Közegészségügyi miniszter: Dr. Popovics G. Dimitrije, radikális.

Vallásügyi miniszter: Vujicsics Milorad, radikális.

Építési miniszter: Markovics Péra, demokrata.

Törvényegységesítő miniszter: Sumenkovics Ilja, demokrata.

Csütörtökön megalakul az új kormány

Vukicsevics Veelja audienciája nyolc óra után ért véget. Az udvartól kijövet az újságírók megkérdezték Vukicsevicsét, hogy megvan-e az ukáz az új kormány kinevezéséről.

— Ukáz nincs — felelte Vukicsevics.

— Holnap megalakul az új kormány.

— Kapott-e mandátumot?

— Micsoda mandátumot? Holnap meg lesz a kormány — válaszolta Vukicsevics, aki ezután a miniszterelnökségre ment.

Helyettem kis virág, ..

Csendes beszélgetés a virágosboltban

A régi jó idők szeladonjai virágos kereteket koppasztattak le az imádott hölgy számára és elegáns apró kartonon mellékelték hozzá a vallomást. Majdnem olyan olcsó volt a virág, mint később az emberélet lett. Mindenhová jutott a kecses szegfűből, hattyunyaku vörösrózsából, vázába, gomblyukba, ruhaderékra. A virág is sokat veszített népszerűségéből és elterjedtségéből azóta, lukszus lett, könnyelmű gesztus lett, a szerelmes gavallérok is mindig kevesebbet cipelnek belőle istennők lábacskaik elé. Nem szolgál már vallomások hitelül sem, tulajdonosan drága hozzá, kifizetésül szerelmes nem bízhatja harminc dináros rózsaszálra a titkát.

*

Igy mondják legalább a szubotica virágosboltban, ezerkilencszázhuszonnyolc farsangján. A virágosbolt a főuccán terül el. A kirakatban ciklamenek csábitanak, pompás azaleák érzékenyítik el a kirakatnéző hölgyeket, de odabenn unatkozó kiszolgálóknak csodálkoznak el a belépésen. Mit akarok? Szubotica viszonyára vagyok kíváncsi a virágokhoz.

Közel félórát beszélgettem el a virágok között, anélkül hogy vevő toppant volna az üzletbe. Ezekután cseppet sem csodálkoztam rajta, hogy a tulajdonosnő panasszal kezdte. Inkább az ellenkezőjén képedtem volna el.

Kis cserép ciklamen kötözget, villogó arany fonállal bugyolálja keresztül-kasul. — Kinek készül? — mutatok a cserépre.

— Esküvőre küldik ismerősök. Hígyje el, ebből áll az egész üzletünk. Mostanában csak esküvőre és temetésre küldenek virágot.

Különös ez, hogy csak az arának és a halottaknak jár ki ma a virág. Másnak senkinek.

Az árak iránt is érdeklődöm.

— Ciklamenből adjuk el a legtöbbet. Cserepenként ötven és nyolcvan dinár között változik az ára. A jácint már olcsóbb. Husz-harminc dinár cserépe. Azalea százötven-kétszáz dinár. Ezek a legnépszerűbbek, mert a cserepeket gondosan disztjük és sokat mutatnak.

— Melyik a legkedveltebb virág?

— A szegfű. Szegfűből a rossz üzletmenet dacára is hetenkint kétezer darabot konzumál Szubotica.

Tehát minden hatvan emberre esik egy száz szegfű ebben a városban. Virágosoknak épen nem mondható.

— Rózsa?

— Nem is tartjuk. Minek? Harminc dinárba kerülne egy száz. Ki tudja azt ma megfizetni?

Igaza van. Senkise tudja. Azaz valaki mégis. A szubotica ur társaság egyik ismert fiatal tagjáról nyilatkozik rendkívül elismerően. Ő meg tudja fizetni. Meg is fizeti. Ő talán az egyetlen, aki ma rendszeresen vásárol virágot. Mély reverenciával beszél az utolsó mohikánról.

— Talán ma is eljön — találgatja. Szegfűt szokott venni, néha orchideát.

— Ibolyám is van — folytatja — öt dinár egy csokor. Melegházi ibolya, de március elején szabadbéli árum is lesz. Sajnos keveset tudunk eladni ebből is. Ki jön a virágosboltba ibolyáért, amikor az összes kávéházakat, vendéglőket elárasztják az asztalról-asztalra házaló virágáros leányok.

Nagyon haragszik a szegény virágáros lányokra. Ők a tisztességtelen konkurencia.

— Semmi rezsijük nincs — mondja haraggal — persze így könnyű dolgozni, megkönyvékezni a nőtársaságban üldögélő vendégeket.

— Virágot tessék! — és már teszik is az asztalra a csokrot.

— Szóval nemcsak a virágnak nem lehet megtiltani. A virágáruslányoknak sem lehet...

— Sajnos nem. Tehetetlenül állunk szemben velük. A rezsinkkel, a boltbérrel, az adókkal...

— És valljuk be — folytatja megbocsajtó mosollyal — az emberek is szívesebben adják a virágra azt a drága, keservesen szerzett pénzt a kávéházban, ahol többen is látják, hogy hölgyeknek

virágot vásárolnak, mint itt az üzletben, ahol nincsen szenttanuja galantériájuknak.

— Hányan vannak?

— Nagyon sokan. A földből nőnek ki. Tizennyolc évtől hetvenig... Virágosbolt pedig mindössze három van. Ez is sok.

És ezzel a rezignált megjegyzéssel bucsuzik. Megy vissza a virágai közé. Mintha róla irták volna: »Virágai közt mindig egyedül.«

Debreczeni József

A német trónörökös tüntető felvonulása az afgán királyi pár berlini fogadtatásán

A vendégeket fogadó tömegeből sokan túntettek a volt trónörökös mellett

Berlinből jelentik: Az afgán királyi pár szerdán érkezett Berlinbe, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták. A pályaudvaron Hindenburg birodalmi elnök és a kormány tagjai jelentek meg az afgán királyi pár fogadtatásán, a városba való bevonulást azonban kínos jelenet zavarta meg.

Közvetlen azután, hogy a birodalmi elnök autója, amelyen Hindenburg és az afgán király ült és a második kocsi az afgán királynővel és a német helyettes kancellárral átrohagott a brandenburgi kapun, hirtelen feltűnt a brandenburgi kapu közelében a volt német trónörökös pirosszinü Mercedes-kocsija. Az autó-

ban benne ült a volt trónörökös és dus aranylibériás söfför tartotta a kormánykereket. A kíváncsiak ezrei, akik az afgán királyi pár fogadtatására gyülekeztek, rögtön észrevették a trónörökösöt és sokan ovációt rendeztek mellette. Zugott a hoch!-kiáltás mindaddig, míg a volt trónörökös autója el nem tűnt.

Német politikai körökben feltűnő tapintatlanságnak mondják a trónörökös eljárást és azt állítják, hogy a volt trónörökös tüntető akart és megjelenése semmiestre sem volt véletlen, mert jól tudta, hogy mikor érkezik meg az afgán királyi pár és hogy milyen utvonalon vonulnak be a vendégek Berlinbe.

Bonyodalmakkal fenyeget a szentgotthárdi fegyverszállítmány megsemmisítése

A kisantant-államok Magyarország eljárása miatt kiakarják bővíteni a Népszövetséghez intézett jegyzéküket

Genfből jelentik: A Népszövetség tagjai körében, akik a biztonsági bizottság ülésén most együtt vannak Genfben, kínos hatást keltett a magyar kormány az az eljárása, hogy meg sem várva a Népszövetségi Tanács határozatát, mielőtt a vizsgálatot egyáltalán elrendelték volna, megsemmisítette a szentgotthárdi fegyverszállítmányt.

A kisantant Genfben tartózkodó képviselői megütközéssel beszéltek az új fordulatról és a három delegátus kedden élénk táviratváltásban volt Beograddal, Bukaresttel és Prágával.

resttel és Prágával.

A kisantant-államok delegátusai felhatalmazást kértek kormányaitól, hogy a Népszövetség elé terjesztett indítványt, amelyben Magyarország ellen az investíciót sürgették, most a változott viszonyok következtében kibővítsék és a korábbi magyar fegyverszállítások és csempészések esetének felsorolásával mindazokat az eseteket is belefoglalhassák az indítványba, amelyben szerintük Magyarország megszegte a trianoni békeszerződést.

Markovics jugoszláv delegátus nagy békebeszéde a genfi biztonsági bizottság ülésén

„Valamennyi állam kölcsönösen garantálja egymás védelmét“

Genfből jelentik: A biztonsági bizottság szerda délelőtti ülésén Markovics jugoszláv delegátus nagyobb beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy

Jugoszlávia mint a Népszövetség tagja minden intézkedésével hozzá fog járulni ahhoz, hogy a nemzetközi konfliktusokat békés uton oldják meg

a döntőbírósi eljárás kibővítésével és megjavításával.

— Elháríthatatlan szükséges — mondta Markovics — hogy mindenegyus állam olyan értelemben határozzon, hogy egyrészt nemzeti szuverenitásának jogait biztosítja, másrészt a nemzetközi érdekeket sem érje csorbá. Szükséges lenne az is, hogy

az illető államokkal szembenálló fél tényleg garantálja a döntőbírósi eljárást,

amely jelen politikai körülmények között és a döntőbírósi szerződések mai formáját tekintve egyáltalában nem mondható.

Markovics ezután a bizottság kérdésével foglalkozott és

az olasz delegátus javaslatával

szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy Locarno mintájára szerződések megkötése igenis könnyen lehetséges.

Nem szabad kétoldalú szövetségre szorítkozni — mondotta — hiszen Németország példája is mutatja, hogy lehetséges a háborus ellenfelek között a megegyezés, feltéve ha a jóakarát megvan ehhez. A locarnói szerződés alapelveit, a háboru elítélését, minden állam magáéva teheti. Ezt az alapelveit véleménye szerint éppoly meg lehet változtatni, mint Locarno másik alapelveit, amely a területi integritás tiszteletben tartásáról szól. A második alapelveit jelentékenyen biztosítani lehet olyanformán, hogy

valamennyi állam kölcsönös kötelezettséget vállal egymás védelmére.

Annak a ténynek, hogy a különböző ajánlások ellenére sem alkalmazzák a locarnói mintát, főleg abban rejlik az oka, hogy a népszövetségi tanácsnak nincs kellő iniciatív joga ahhoz, hogy az egyes államokat ilyen szerződések megkötésére szólítsa fel. A legjobb volna, ha a népszövetségi tanácsnak megadják ezt a jogot és hatáskörét ebben az értelemben kibővítenék.

Százezer dinárt szedett össze munkanélküli szegényektől, akiknek Németországban kenyeret és munkát ígér egy szuboticei ügynökség

Néhány nappal ezelőtt a Pasiceva-ucca 9. szám alatti Jugo Agentura ügynökség kirkatában a következő szövegű tábla jelent meg:

Munkások németországi munkára itt jelentkezhetnek

Egyidejűleg a Jugo Agentura az újságokban is hirdetést tett közzé, melyben közli, hogy

Németországba mintegy tízezer munkásra van szükség: föld-, bányamunkás és napszámosok építkezéshez és egyéb munkához.

A hirdetésben az ügynökség kiemeli, hogy csak nagykorú és katonai kötelezettségének eleget tett férfi és jelentkezhet, aki ötven évesnél nem idősebb. Az ügynökség kilenc hónapos szerződést ígér a jelentkezőnek, de a szerződés később meghosszabbítható. Az első transport indulását 3-4 hét múlva jelezte az ügynökség.

Szuboticán, ahol rengeteg a munkanélküli, az ügynökség kirkatában látható tábla és a hirdetés nagy izgalmat keltett és

a hónapok óta munkanélkül tengődő emberek valósággal megostromolták az ügynökséget.

De nemcsak Szuboticán, hanem vidéken is nagy érdeklődést keltett a titokzatos felhívás.

A Bácsmegeyi Napló szerkesztőségbe naponta érkeznek levelek,

melyekben vidéki nagyjából vajdasági munkanélküliek felvilágosítást kérnek a Jugo Agentura ügynökség hirdetésére vonatkozólag.

A szuboticei munkanélküliek körében pedig napok óta másról sem beszélnek, mint a munkalehetőségről, melyet a Jugo ügynökség helyezett kiállításba a jelentkezőknek.

Az ügynökség

A Bácsmegeyi Napló munkatársa szerdán délután felvilágosításért fordult a Jugo Agentura vezetőjéhez Kocsis Lászlóhoz.

Az ügynökség egyszobás helyiségében nyolc-tíz napszámos külső ember volt, akik feszült figyelemmel hallgattak egy íróasztalnál ülő fiatalembert, aki éppen a kiutazás módjait ismertette az ágról szakadt jelentkezőkkel. Helyet foglaltam és hallgattam a beszélgetést. Közben újabb jelentkezők jöttek, úgyhogy a kis irodahelyiség, ahol két íróasztal alig fér el, megtelt toprongyos, borotvátalan sármalmas kinézésű munkanélküliekkel. Ezalatt más ügyfelek is érkeztek: díszkrét lakást kereső urak, kiadó szobát kínáló asszonyok, ilyenkor a beszélgetés megszakadt és a munkások egymáshoz közt suttogva meghányták vetették az ügynök szavait. Némelyik munkanélküli feleségével jött el, ezek félreállva beszélgettek és vitatkoztak, hogy a férfi jelentkezésk-e, vagy se.

Mintán az ügynök ismertette a kívándorlás módjait, a németországi megélhetési viszonyokat, a keresett lehetőségeket, felelt a jelentkezők utólagos kérdéseire.

— A lakást ki fizeti? — kérdezte az egyik férfi.

— Mindenki fizeti saját lakását — felelte a szöke ügynök — de ez nem teher a maguk részére, mert ha iparkodnak, havil 3000 dinárt könnyűszerrel megkereshetnek.

A munkáscsoport eltávozott, egy ember kivételével, aki ott maradt a feleségével és miközben én az ügynökség tulajdonosával beszélgettem, ők a sarokba húzódva tanakodtak.

Kremptics osztályfőnök és a német megbízottak

Bőbeszédűen így ismertette a Jugo ügynökség vezetője a munkás export előzményeit:

— Németországban nagy munkahiány van.

Ezért nem régen német »állami« bizottság érkezett Beogradba és tárgyalni kezdett a szociálpolitikai miniszteriummal, hogy az SHS állam ad'ón engedélyt munkások Németországba való kiutazására.

— A német bizottság és a szociálpolitikai miniszter között

elvi megállapodás jött létre és a miniszter hozzájárult ahhoz, hogy

munkások menjenek ki Németországba.

— Szerződést is írtak alá Jugoszláv részről Kremptics szociálpolitikai osztályfőnök írta alá a szerződést — mondta a Jugo Agentura vezetője, majd kétdősemre, hogy ki bizta meg őt a munkások toborozásával.

zavarosan, ellentmondásokba keveredve a szociálpolitikai minisztert, majd a »német állami bizottságot«, később a szuboticei főispánt és valamely nemsokára a főispánhoz érkező rendeletet emlegetett.

— És kapott írásbeli megbízást? — kérdeztem.

— Csak szóbeli megbízatásom van a német követségtől

— felelte a Jugo-ügynökség főnöke.

Kétszáz dinár előleg és a furcsa szövegű szerződés

Az asztalon, amelynél ültem, előfem feküdt nyitva az a könyv, melybe a jelentkezőket bejegyezték.

Eddig négyszázkilencvenen jelentkeztek Szuboticáról.

Arra vonatkozólag, hogy milyen megállapodást kötnek a jelentkezőkkel az ügynökség tulajdonosa elmondotta, hogy a jelentkező munkásokat turnusokba osztják és a jelentkezés sorrendjében indítják őket utnak.

— Mindenki előre megálapított városba, előre kijelölt állásba megy, mindenkivel előre közöljük, mekkora lesz a havi-, heti- vagy órabére

— mondotta Kocsis majd közölte, hogy a minimális fizetés havi háromezer dinár. A jelentkezőtől semmiféle okmányt nem kér az ügynökség, csak a jelentkező címét és születési évét jegyzik be egy nagy könyvbe.

— Utlevél nem kell, mert kollektív utlevéllel, melyet a szociálpolitikai miniszterium ad ki, mehetnek a munkások Németországba.

csundán erkölcsi bizonyítványt kell, melyet a rendőrség mindenkinek megad.

A jelentkezőknek kell valamit fizetni? — kérdeztem, mire Kocsis szemmeláthatólag zavarba jött és a kényes kérdésre így felelt.

— Költségekre minden jelentkező kétszáz dinárt fizet.

de kérem én adok erről elismervényt — mondta és előbbem tolt egy gépelt blankettát a következő szöveggel:

Kötelezvény

Alulírott kötelezem magam, a hogy a Jugo Agentura utján kiutazom Németországba és ott, a megkötött szerződés értelmében munkát vállalom.

Együttal tudomásul veszem, hogy abban az esetben, ha az állást az én hibámból kifolyólag nem foglaltam el, akkor a befizetett kétszáz dinár kármentesül a Jugo Agenturának jár. Ha az állás nem az én hibámból kifolyólag marad betöltetlen, abban az esetben a Jugo Agenturának joga van a kétszáz dinárból a szám első költségeket levonni és a csak fennmaradt összeget fizeti nekem vissza.

A kötelezvény utolsó mondata nem egész világos, mert nincs precízírozva, hogy ha a Jugo Agentura a munkást nem tudja elhelyezni.

ennyit számíthat fel költségek címén a befizetett kétszáz dinárból.

Megkérdeztem Kocsist, hogy az ügynökség milyen kiadásokat számol el a munkásoknak.

— Hát kérem — felelte — először is 57 dinár erkölcsi bizonyítványra, 20 dinár bélyegre, 11 dinár utlevélkérvevénykére, 2 dinár utlevélkérvevény blankettára, 4 dinár iktatásra, 5 dinár kérvénybélyegre.

— Ez mindössze kilencvenkilenc dinár, mire kell a többi?

— Esetleges veszteségre is biztosítani kel magunkat.

Ebben az elszámolásban minden bélyeg meglehetősen drágán van felszámítva, ugyilatszük a Jugo ügynökség nem ismeri elég jól az illetéktörvényt, sőt

bár az ügynökség vezetője a beszélgetés elején kijelentette, hogy a kívándorló munkásoknak nem kell külön utlevél, mert csoportonként, kollektív jegyzék alapján távozhatnak az ország területéről, az utlevél kiállítása és megszerzése elég drágán van felszámítva.

Miután a szükséges felvilágosításokat Kocsistól megkaptam távoztam az ügynökség irodájából, ahol egy munkás várakozott jelentkezésre, kezében szorongatva kétszáz dinárt — a díjat, amelyért munkát, kenyeret ígérnek neki.

Németországban nincs munkahiány

A Jugo Agentura nagyarányú akciójával ellentétben áll a beogradi német követség e hó tizenegyedikén kelt a Bácsmegeyi Napló szerkesztőségéhez küldött levele, amelyet abbeli érdeklődésünkre küldött, hogy milyenek a németországi munkás viszonyok. A levél a következőképpen hangzik:

Bácsmegeyi Napló szerkesztőségének Szubotica

Folyó hó tizedikén kelt kérdésükre, van szerencsénk közölni önökkel, hogy Németországban még mindig munkanélküliség uralkodik. Az ottartózkodáshoz egyébként is az illető németországi rendőrhatalomság engedélyre szükséges. Német követség konzuláriumi osztály Dr. Stempel.

Minthogy esetleg fennforoghat az a lehetőség, hogy egy hét alatt változtak a németországi viszonyok, szerdán délután újra a német követséghez fordultunk felvilágosításért.

A beogradi német követség nyilatkozata

Telefonon felhívtuk a beogradi német követséget és megkérdeztük, vajjon

Letartóztatták Fischer Jenő szombori gabonakereskedőt

Csalárd bukással vádolják a tönkrement kereskedőt

Szomborból jelentik: A szombori kereskedelmi élet kinos szenzációja, hogy Popovics Radován,

a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

Fischer Jenőt, aki még néhány évvel ezelőtt igen jó anyagi viszonyok között élt és virágzó üzlete volt,

csalárd bukással vádolják

és egy szivaci földbirtokos feljelentésére tartóztatták le.

Fischer Jenő 1920-tól 1924-ig a Zsitvoni Zavod ljubljani gabonakereskedelmi cég szombori fiókjának volt a vezetője. A cég szombori fiókját 1924 végén felszalták, majd később a ljubljani cég is, amely a Szlavenszka Banka alapítása volt, csődbe került. Fischer ekkor már nem volt a cég alkalmazottja, hanem

1925. január elsején önálló gabonaüzletet alapított Szomborban

társasviszonyban Kaufmann Imre kereskedővel. Mindkét gabonakereskedőt szolid, jó kereskedőknek ismerték Szomborban. Az üzletet szilárd alapokra fektették, mert mindketten

jelentős vagyonnal rendelkeztek.

Mindamellett az új cég nem prosperált, mert az akkori rendkívül rossz gazdasági viszonyok következtében a bevételek nem fedezték a kiadásokat, sőt nagy üzleti veszteségek mutatkoztak.

Fischerék emiatt 1927 elején fizetési nehézségekkel küzdöttek és hamarosan nyilvánvaló is lett a fizetéseképtelenség.

1927. júniusában Löbl Endre szivaci földbirtokos képviselője, dr. Zsanyec Vinko szombori ügyvéd utján

csődöt kért a cég ellen.

van-e a német követségnek tudomása arról, hogy rá való hivatkozással Jugoszláv munkásokat toboroznak Németországba. A német követség a következőket mondotta:

— Senkit sem bízunk meg és nem hatalmazzunk fel arra, hogy a nevünkben vagy a ránk való hivatkozással munkásokat toborozzanak Németországba, ahol tudvalevőleg nagy a munkanélküliség és idegen munkások elhelyezkedése rendkívül nehéz, majdnem lehetetlen. A Bácsmegeyi Napló szerkesztősége nagy háttára köteleznél a beogradi német követséget, ha ez alkalommal ismételtelen és nyomatékosan figyelmeztetné a jugoszláv munkásokat, hogy semmiféle ezirányú ígéreteknek ne üljönek fel és különösen pénzt ne áldozzanak erre a célra.

Eddig százezer dinárt fizettek be az ügynökségnek

A Jugo Agentura könyvei szerint eddig mintegy ötszáz munkás jelentkezett németországi munkára.

A munkások mindegyike kétszáz dinárt, tehát majdnem 100.000 dinárt fizettek be az ügynökségnek elhelyezkedés reményében. Ez az összeg milliókra emelkedhet abban az esetben, ha a hirdetések tízezer munkás jelentkeznek, ami tekintve az egész Vajdaságban uralkodó nagy munkanélküliséget, nem lehetetlen.

Nyilvánvaló, hogy itt valami visszaélés folyik. Lehet, hogy a Jugo-Agencia jóhiszeműségével élnek vissza, az azonban bizonyos, hogy súlyosan visszaélnék a szegény munkanélküliek nyomorával, akik a kétszáz dinárért nem kapnak semmit, legkevésbé munkát és kenyeret, amit annyira óhajtanak.

Szegedi Emil

Löbl 27 vagon tengeri ellenértékét, 330.000 dinárt követelt és a felajánlott egyezséget nem akarta elfogadni. Emiatt a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

Löbl 27 vagon tengeri ellenértékét, 330.000 dinárt követelt és a felajánlott egyezséget nem akarta elfogadni. Emiatt a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

Löbl 27 vagon tengeri ellenértékét, 330.000 dinárt követelt és a felajánlott egyezséget nem akarta elfogadni. Emiatt a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

Löbl 27 vagon tengeri ellenértékét, 330.000 dinárt követelt és a felajánlott egyezséget nem akarta elfogadni. Emiatt a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

Löbl 27 vagon tengeri ellenértékét, 330.000 dinárt követelt és a felajánlott egyezséget nem akarta elfogadni. Emiatt a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

Löbl 27 vagon tengeri ellenértékét, 330.000 dinárt követelt és a felajánlott egyezséget nem akarta elfogadni. Emiatt a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

Löbl 27 vagon tengeri ellenértékét, 330.000 dinárt követelt és a felajánlott egyezséget nem akarta elfogadni. Emiatt a szombori törvényes vizsgálobírája letartóztatta Fischer Jenő ismert jönevű szombori gabonakereskedőt.

A vezető

RADIO-

lámpa

KREMEZKY

Minden órának legjobban megfelelő típusa!
Kapható minden rádióüzletben. Főlerakat:

Konrath D. D. Subotica

Lesz-e fizetésredukció a szubotici városi háznál?

A képviselők egy része veszedelmesnek tartja a fizetésleszállítást

Szubotici várospolitikai körökben nagy érdeklődés előzi meg a városi képviselőtestület e hó 28-iki rendes közgyűlését, amelyen igen fontos ügyek várnak elintézésre. Különösen a városi tanács fizetésredukciója iránti javaslata miatt lesz előreláthatólag súlyos összetűzés az ellenzék és a többségi pártok között. A városi tanács, mint ismeretes, a tisztviselők drágasági és családi pótlékát a 28-iki közgyűlésen redukálni akarja olyképp, hogy a tisztviselők fizetését tiztől tizenhatszázalékig leszállítja. A városi tanácsnak ezt a szándékát nemcsak a tisztviselők, hanem az összes ellenzéki pártok megütközéssel fogadták, sőt a magyar párt és a radikális párt tekintélyes része is határozottan a terv ellen nyilatkozott.

Az ellenzék körében azt hangoztatják, hogy a fizetés leszállítása antiszociális intézkedés, amely legkevésbé sem alkalmas arra, hogy a tisztviselőket lelkiismeretes munkára ösztökélje. Hivatkoznak arra, hogy a megélhetés semmivel sem lett olcsóbb, mint azelőtt, sőt a lakások szabaddátétele folytán a házbérek drágábbak, mint eddig s így a tisztviselők fizetésének redukálása káros kihatással lehet a tisztviselői erkölcsre.

Megkérdeztük *Dimitrijevic* Dragomir dr. ügyvédet, a demokrata párt elnökét és a szubotici városi ellenzék egyik vezérének, hogy mi a véleménye a tisztviselői fizetésleszállításról. *Dimitrijevic* dr. a következőket válaszolta:

— Erről az ügyről még nem tárgyaltunk az ellenzék együttes ülésén. Az én véleményem az, hogy a tisztviselőknél biztosítani kell a létminimumot. Csak jólfizetett tisztviselőtől várhatunk jó munkát. A városnak semmi nyeresége nem volna abból, ha a tisztviselők fizetését csökkentenék, mert akkor a tisztviselők kedvét elvennék a munkától. Mi nagyon jól látjuk, hogy miképp dolgoznak azok az állami tisztviselők, akiknek kevesebb fizetésük van, mint ma a városi tisztviselőknél.

— Az én véleményem szerint azt a tisztviselőt, akitől jó munkát várunk, tisztességesen kell fizetni. Ha a tisztviselőt nem fizetjük meg, nem adjuk meg neki még a létminimumot sem, akkor a

tisztviselő majd más uton fogja magának megszerezni a megélhetéshez szükséges pénzt. Ebből pedig aligha volna a városnak vagy bárkinek is haszna.

Sztipics Károly dr. polgármestert az utóbbi napokban több városi képviselő kereste fel, akik kijelentették, hogy ellenzik a fizetésredukciót s ellene szavaz-

nak. Minthogy magában a radikális pártban is vannak, akik ellenzik a redukciót, lehetséges, hogy a tanács visszavonja eziránti javaslatát, noha a közgyűlés gazdagjai előtt természetesen szimpatikus az, hogy a városi tisztviselő a mostaninál kevesebb fizetést kapjon.

A választók egyharmadát kihagyták a szubotici választói névjegyzékből

A hivatalos revízió megállapította, hogy tizenegyezer jogosulatlan választó szerepelt a névjegyzékben

A szubotici főjegyzői hivatal szerdán befejezte a szubotici választói jegyzékek hivatalból való kiigazítását és az új választói névjegyzékeket megküldte a szubotici kerületi törvényszéknek záradékolás végett. A főjegyzői hivatal, mint értesülünk, több ezer személyt törölt a választói névjegyzékből, legnagyobb részt olyanokat, akik meghaltak az utolsó kilenc év folyamán vagy elköltöztek Szuboticiáról vagy a hatóságok előtt teljesen ismeretlenek s nem lehetett megtalálni lakóhelyüket. Értesülünk szerint a választói névjegyzéknek most folyó kiigazításánál

mintegy tizenegyezer személyt törölt ki a választói névjegyzékekből

és körülbelül kétezer újat vett fel olyanokat, akik betöltötték huszonegyedik évüket és eleget tettek katonai kötelezettségüknek. Eddig harmincegyezer választója volt Szuboticiának, míg ez a szám a hivatalos korekció után körülbelül huszonnézezerre apadt.

A Bácsmegeyi Napló munkatársa szerdán délután felkereste hivatalában *Vukics* Ferenc dr. városi főjegyzőt, aki a választói névjegyzékek hivatalból történt kiigazításáról a következőket mondotta:

Elsősorban az anyakönyvi hivatal jelentése alapján azokat töröltük, akik az utóbbi kilenc év alatt meghaltak, elköltöztek és azokat a tisztviselőket, akik fel voltak véve a választói névjegyzékbe, de időközben elhelyezték Szuboticiáról.

Töröltük a választói névjegyzékből azokat is, akiket nem lehetett Szuboticián sem rendőri kutatás útján, sem a bejelentőhivatal adatai alapján megtalálni.

Ezek minden jel szerint már régebben elköltöztek Szuboticiáról és közülök nagyon sokan egyáltalán nem szavaztak a múlt választásokon sem. Nagyon sokan voltak olyanok is, akik kétszer-háromszor voltak felvéve a választói névjegyzékbe. Ezeket is töröltük, úgyhogy mindenkinek csak egy szavazata van.

— Ezenkívül a főjegyzői hivatal kijavította a választók lakhelyét is, mert sajnos a választók egyáltalán nem tördtek azzal, hogy lakásváltozásukat bejelentették a választói névjegyzéket nyilvántartó hivatalba. Ex offo felvettük azokat a névsorba, akik betöltötték huszonegyedik életévüket és a törvény értelmében választói joggal bírnak. Ezeket az adatokat a főjegyzői hivatal a városi katonai ügyosztálytól szerezte be.

Az új választók száma mintegy kétezerre tehető.

viszont tizenegyezer személyt töröltünk a névjegyzékekből, úgyhogy a tényleges apadás körülbelül kilencezer.

— A főjegyzői hivatal teljesen új névmutatót készített, amelyben mindenki a legközelebbi időben megtalálhatja nevét. A névmutató az eddigiektől eltérően nem választói helyenként, hanem a h c sorrendben készült, úgyhogy az érdeklődőknek nem okozhat nagyobb fáradtságot annak a kikeresése, hogy valaki benne van-e a névjegyzékben.

Ha a bíróság a választói névjegyzéket jóváhagyja és visszaküldi a városi hatóságoknak, azokat a választásokról szóló törvény értelmében azonnal közzé kell tenni, hogy az abba mindenki betekintést nyerjen. A választói névjegyzékek március elsejétől az év végéig mindenkinek rendelkezésére állnak és

abban mindenki kérheti javítások eszközését vagy kérheti felvételét a névjegyzékbe, ha netán kimaradt volna. Azzal tehát, hogy most tizenegyezer választó kimaradt, senkit nem ér jogsérelem, mert ha valakit, akinek joga van arra, hogy a névjegyzékben benne legyen, tévedésből kihagytak volna, kérheti a felvételét.

Mindenki saját magának s az országának érdekét szolgálja, ha utána néz, hogy benne van-e neve a választók jegyzékében.

A főjegyzői hivatal ezenkívül felszólítja a választó polgárokat, hogy a jövőben minden lakásváltozást jelentsenek be a hivatalnál, hogy azt a választói névjegyzékekben keresztül lehessen vinni, mert megtörténhet az is, hogy a jövő évi hivatalos revízióval az olyanokat, akik nem jelentették be lakásváltozásukat kihagyják a névjegyzékből.

Vukics Ferenc főjegyző közölte még, hogy amikor a bíróság megerősíti a névjegyzéket a lapok után közzé fogják tenni, mikor helyezik azt közszemlélőre.

Szubotici várospolitikai körökben nagy megnyugvással fogadják a választói névjegyzékek kiigazításáról szóló tudósítást, mert ezáltal a városi hatóság nagyon sok meggyanúsításnak s esetleges szabálytalanságoknak vette elejét.

Építik a második vágányt a Beograd-Zagreb közötti vonalon

Zagreb és Beograd közötti vasutvonal második vágányának építését még ez évben megkezdik. Egyelőre csak a Beograd—Novszka vonalszakaszon építik a másik vágányt, mert Novszkától kezdve Sziszakon és Dugoszlon keresztül már van dupla vonal Zagreb felé. A jövő évben az építkezést kiterjesztik a Zagreb—Zidani-Moszt vonalra is, úgyhogy ez a dupla vágány összeköttetésben lesz a Maribor—Ljubljana—Rakek duplavágányú vonallal. A Beograd—Novszka vonalon már megtörtént a pálya kijelölése és a szükséges telkek kisajátítása, úgyhogy a tavasz beálltával az egész vonalon megkezdődhetik az építkezések, amely körülbelül egy évig fog tartani. A Beograd—zemuni vasuti hid egyelőre egy vágányú marad, későbbre tervbe van véve egy párhuzamos hid építése is.

Egy kritikus albumából

Irta: Baedeker

Nem azért teszünk jót valakivel, mert szeretjük, hanem azért szeretünk bizonyos embereket, mert jót tettünk velük.

*

Aki rosszat tesz nekünk, ezért néha jobban meggyűlöl bennünket mint mi őt. Azokat a rossztetteket, amelyeket velünk szemben követtek el, könnyebben bocsájtjuk meg és felejtjük el mint azokat, amelyeket mi követtünk el mások ellen.

*

Az u. n. lelkiismeretfurdalás sokszor nem egyéb mint ellenszenv és gyűlölködés azok iránt, akiket bántottunk, s az emberszeretetünk gyakran nem más mint rokonszenv azokhoz, akikkel jót tettünk.

*

Az emberek, ha jól meggondoljuk kellemetlen lények. (Ahogy Goethe egyszer mondta: »uszó fazekak, amelyek egymásba ütözköznek.«) Egyik útjában van a másiknak s egymás még oly jogos érdekét csak úgy hajlandók elmozdítani, ha az egyezik az ő — esetleg jogtalan — érdekükkel. Szerencsére ezt a kölcsönös kellemetlenkedést lassankint anynyira megszokják, hogy végül a kellemesebbek közülük a kellemetleneket egészen tűrhetőknek (hogy ne mondjam: kellemetesebbeknek) találják.

*

Nemesak a tudománynak, a művészetnek is legmértőbb tárgya és legérdekesebb motivuma: az ember. A tudomány sokat tett azért, hogy az ember világosan lássa magát és ala-

posan kiismerje az embert, — a művészet érdeme sokkal nagyobb. Ez ideálokat rajzolt, festett, költött és faragott a »homo sapiens«-ből, amire a tudomány sose volt képes. Ha az embert a tudomány szemüvegén nézzük, csekély örömeink tellik benne. A költő, a festő, a szobrász és a színész érdeme, hogy némi tisztelettel és egy kis rokonszenvvel tudjuk egymást nézni.

*

Az mondható igazán derék embernek, akinek a viselkedése azt az általános óhaját kelti: *vajha minden ember ilyen volna!*

*

Az állat boldogabb mint az ember. Orvosra csak ritkán van szüksége, ügyvédre soha.

*

Az író gyakran foglalkoztatják olyan problémák, amelyek a közönséget egy csöppet sem érdeklik. Azért mégis helyesen teszi, ha a gondolatait, amelyek ezekre a témákra vonatkoznak, leírja, mert valószínű, hogy ezek a jövő embereit érdekelné fogják.

*

A legtöbb író előbb jön, azaz korábban születik, semmint az egyéni boldogulása céljából ránézve kívánatos volna. A böles Természet és a jószágos Gondviselés tudja, mit csinál. Milliók érdekét mozditja ezzel elő.

*

Elbizakodott emberek úgy beszélnek a kedvteléseikről, mintha azok az egész világot érdekelnék, s olyan fontoskodó hangsúlyozással adják tudtunkra, hogy szeretik a tavaszt, mintha ez a körülmény az évszak-

nak a természetrajzához tartozna s emelné annak báját és értékét.

*

Némely polgártársunk csak annyiban »a munka embere«, hogy sok dolgot ad az emberiségnek, — ahelyett, hogy a munkanélkülieknek adna.

*

Nagyon tudom irigyelni azokat, akik kitünően mulatnak, mialatt másokat untatnak.

S nem kevésbé sajnálom azokat, akik unatkoznak, mialatt másokat mulattatni kénytelenek.

*

Az egyoldalú emberek, bármilyen kiünőek a szakmájukban: szürke emberek. Iparkodjon mindenki a maga hivatásán, métiér-jén, mesterségén túl még valamire érteni. Hiába mósolyogják le sokan a műkedvelőket, — azok mégis csak kedvesebb, színesebb emberek. A művelt dilettáns talán legrokonszenvesebb jelensége a társaságnak.

*

A saját szemében a legegységűbb ember épp olyan fontos és érdekes mint a legnagyobb lángelme önönmagának. De jóval elbizakodottabb.

*

Az ember alapjában csak egy értelmesebb számár. Ő is mint a szürke testvér sok ütleget kap (ha nem is a tulajdonosától), és nem okul tőlük.

*

Mindenkiben van bizonyos érdekesség, főleg ha dickens-i szemmel nézzük őket, — még a gazemberben, sőt a számaremberben is. (Amabban több, emebben kevesebb.) Az ember egyáltalában igen-igen érdekes ál-

lat, — csak kár, hogy nem olyan jóhiszemű és olyan egycues jellemű mint sok más állat. De talán éppen ezért érdekesebb náluknál.

*

Mennyivel előbb földöztek föl a Művészetet mint a Természetet! S mennyivel korábban a Természetet mint az Embert, aki még mindig vár arra, hogy fölfedezzék!

*

Az emberek (mondta egyszer valaki) gyűlölik az ellenségeiket, irigylük a barátaikat és szeretik — magukat.

*

Az emberre a Természet a saját szemével néz. Nem a Természetével, hanem az Emberével. S innen van, hogy a Természet az ember lelki világának a refleksze, hogy azt senki se látja éppen olyannak mint a másik, s hogy az mindenkire más más benyomást tesz és mindenki más érzelmeiket ébreszt. A római Kolosszeum, vagy a párisi Eiffel-torony körülbelül egyformán hat minden szemlölőjére, míg a tenger vagy egy svájci táj, valahány nézője van, mindenben más gondolatokat fakaszt.

*

A gazdag ember számarágainak hálásabb és elismerőbb közönsége szokott lenni mint a szegény ördög bölcsességének.

*

Az boldogul az életben, sőt a Történelemben is, a legjobban, aki nem törődik azzal, hogy mások mit gondolnak róla. A nagy Kiméletlenek.

*

A morális érzületű és gondolkodásu ember nem él vissza sem a maga erejével sem a mások gyöngeségével.

A forgalmiadó csökkentésével az állam forgalmiadó bevételeinek növelését javasolja a noviszadi tőzsde

Noviszadról jelentik: Az ország közgazdasági testületeinek a forgalmi adó megszüntetése érdekében folyó akciója során a noviszadi terménytőzsde gabona-kereskedelmi szekciójára a napokban ismételten foglalkozott a forgalmi adó kérdésével és jelentős eszmét vetett fel arról, hogyan lehetne ezt az adómetet az állam és a gazdasági élet közös érdekének szem előtt tartásával megreformálni. Szerdán délelőtt a tőzsde helyiségében tartott újabb ülésén a gabonaszakosztály azt a határozatot hozta, hogy a pénzügyminiszterhez memorandumot intéz, amelyben nem kéri a forgalmi adó eltörlését, hanem annak egynegyed százalékra való mérséklését. A tőzsde titkársága a legközelebbi napokban elkészíti a memorandumot és részletesen meg fogja indokolni ezt a kívánságot.

Javaslatot fog egyúttal kidolgozni a tőzsde titkársága a forgalmi adó behajtási módjainak megváltoztatásáról. Az adóbehajtás módjának megváltoztatása a javaslat szerint azt eredményezné, hogy a forgalmi adó bevétel összege a költségvetésben az adókules leszállítása ellenére sejn csökkenne, hanem ellenkezőleg még emelkedne.

Farsang utolja

Mulatságok és műkedvelő előadások mindenfelé

A farsang végetért és hushagyó kedd, még hiamvázó szerda következett a vídám hetekre. A farsang utolsó napját alaposan kihasználta a Vaidaság népe, amely a rossz termés, a nagy adó és a kedvezőtlen közgazdasági viszonyok szomorúságaira farsangi vídám mulatózásokban kerestet vizaszt.

Az utolsó farsangi napok mulatságairól a következő tudósítások érkeztek:

Menyecske-bál Odzsacín

Az odzsacini bálkronikában páratlan sikerű menyecskebált rendezett szombaton este a Krausz-féle szállóban III. Rausch Ede né, odzsacini földbirtokos neje. A zárkörű mulatságon a résztvevők sváb viseletben jelentek meg. A felvonulás nyolc órakor kezdődött. A teremben a hálozók régi sváb szokás szerint üdülőzöltek egymást. A nagy kerek kalap a férfiak fejéről persze egy pillanatra sem került le. A terem közepén egy asztalt állítottak fel, amelyet a párok körül táncoltak. A férfiak minden tánc után az asztalhoz tödültek, ahol állva itták meg a borukat. Ugyanekkor a hölgyek régi sváb szokás szerint körbe álltak és egymás kezét fogva várták a legközelebbi táncot. A fényesen sikerült menyecskebál rendezésében Hóhl Ernő bankigazgató és dr. Jánosy Károly segédkeztek.

A »Bor« noviszadi előadása

Noviszadról jelentik: A noviszadi Polgári Magyar Daloskör vasárnap a Szlobidában Gárdonyi Géza a »Bot« című színművét adta elő zsúfolt nézőtér előtt. Közel kétezer főnyi közönség élvezte a kitünő műkedvelők pompás játékát. Beck János és Lépes Mariska állottak a kitünő műkedvelő gárda élén Baracs, illetőleg Baracsné szerepében. Játékuk hivatásos színészeknek is dicső szót vált volna. Bogdanovics Margit, a csábító szerepében öregbített előző sikereit. Szász Imre, Szabó Vilma, Kocsy Juliska, Burján József (Gőre Gábor), Zsigray Katica mint Gőre Gáborné, Diener Gyula mint Kátsa cigány, Beck Nátzi, Scheib Gyula, Uovják Mihály, a kis Lotz Laci, Kovács Bözsi, Andricsek Böske, Mókus Mihály, Halász Sándor és Zala Feri szintén kitünően oldották meg feladatukat. A Daloskör tökéletes előadásával bebizonyította, hogy műkedvelői gárdája méltó a kör régi kitünő híréhez és hogy kulturális téren erősen hozzájáruló szerepet tölt be.

A feketeci Noszty-fiu

A Feketeci Sport Club műkedvelő gárdája f. hó 18-án és 19-én nagy sikerrel adta elő a Noszty-fiu esete Tóth Marival című darabot. A szereplők mind nagyszerű alakítást nyújtottak. Gotsch Ilonka »Tóthné«, Varga Judika »Tóth Mari«, Németh Mihály »Noszty Feri«, Molnár Károly »Báro

Kopereczky, Molnár Béla »Bubenyik« szerepében kaptak sok tapsot, kivülük Németh Juliska, Dietrich Annus, Gotsch Erna, Jozsa Zsuzsika, Németh Miklós, Németh Lajos, Steinitz Árpád, Drndarszki Rada, Schor József, Schmidt József, Orosz Laicsi, Hellerreiner Ferenc és Kántor Lajos járultak hozzá az előadás sikeréhez. Műsor után mindkét este tánc volt.

A Szentaj Atlétikai Klub álarcos bálja

Szentajról jelentik: A SZAK kedden este fényesen sikerült jelmezes estélyt rendezett a Rovál-szálloda dísztermében, amelyen negyven pár vonult fel. A zsűri: Kiss Frigyes, Szlávnics P.

Márkus István, Freund Sándor, Rosenfeld György a benyuitott szavazatok alapján Balcs Nevenát a legszebb lánynak jelentette ki. A jelmezes versenyen Weiss Bora (Szombor) zsoke jelmeze és Gyucin Néző lown jelmeze nyerték a legtöbb szavazatot, a szépségverseny győztese pedig Szlávnics Bracáné lett. A sok szép jelmez közül föltűnt Tóth Gabi (Szuhotica) Bácsme gyei Napló, Rózsa Gizi rokokó, Sztaresev Mica sziv, Vukov Márkó velencei doge, Kállay Piri ördög, Szalay Margit Margareta, Lövei Manvi rokokó, Gyurcsik Mariska török menyasszony, Hering Klári futballista jelmezében. A termet Terzin Gyula díszítette művészi ízléssel. Az estélyt reggelig tartó táncmulatság követte.

Stresemann és Titulescu találkozása kiküszöbölt minden ellentétet

A két állam között fennálló függő kérdéseket tárgyalta le a két külügyminiszter

Párisból jelentik: A *Matin* Stresemann német birodalmi külügyminiszter és Titulescu román külügyminiszter capmartini tanácskozásáról azt írja, hogy Titulescu megelőzőleg abban jelölte meg politikájának irányelvét, hogy Románia az eddig kötött barátsági és szövetségi szerződések keretében lehetőleg sok barátot akar szerezni és

Bukarest és Berlin között a jövőszony megalapozásához szükséges bizonyos függőben levő kérdéseket megoldani.

Ezek között szerepel elsősorban a német megszállás idején a román nemzeti bank által kiadott kényszerbankjegyek

kárpótlásának ügye, a bukaresti szerződés elhamarkodott megkötése következtében támadt visszás helyzet és a romániai német vagyonok likvidálásának rendezése.

A *Matin* szerint a két államférfi ezeket a problémákat alaposan megvitatta és kereste a megoldásra vezető legjobb módot.

Nemcsak Románia, hanem Németország részéről is sokkal erősebb a meggyezésre irányuló vágy, mint valaha.

— írja a *Matin* — és Titulescu erősen reméli, hogy sikerül minden ellentétet kiküszöbölni.

Vihar a magyar képviselőházban a német nemzetiség sérelmei miatt

Sándor Pálnak a numerus claususos vitáján mondott beszéde közben megvádoták Bleyer Jakab volt nemzetiségi minisztert, hogy németországi jobboldali lapokban magyarellenes cikkeket helyez el — A kormányt támogató keresztény párti képviselő nem tagadta a vádat

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdai ülésén folytatották a numerus clausus módosításáról szóló javaslat vitáját, amelynek első szónoka Szilágyi Lajos pártunkívüli ellenzéki képviselő arról beszélt, hogy

farizeusok és gyávák mondhatnak csak elyat, hogy ez a javaslat és a numerus clausus-törvény nem a zsidóság ellen van.

Abszenteskedés az, amit a javaslat indokolása mond, hogy erre a módosításra szükség van a polgárok közötti megnyugvás szempontjából. A numerus clausus törvény a jogegyenlőség megtagadása, az a jogegyenlőség, amely a receptiótól kezdve egész a numerus claususig meg volt.

A numerus clausus súlyos károkat okozott a zsidóságnek anélkül, hogy a kereszténységnek használt volna és ezért a javaslatot nem fogadja el.

Sándor Pál demokrata képviselő mondott ezután nagy beszédet. Foglalkozott a zsidóságnek az ellenforradalom alatti szerepével és azt vitatta, hogy a magyar zsidóság számarányán felül vett részt az ellenforradalomban. Ismertette ezután a zsidóság szerepét a magyar történelemben és a világháborúban és kijelentette, hogy a zsidóság hecsületes magyar volt és a nemzetiségek közt talán egy sem volt olyan patrióta, mint épen a zsidó.

Erre a kijelentésre Bleyer Jakab, a kormányt támogató gazdasági párt képviselője, volt nemzetiségi miniszter, aki a magyarországi svábok vezéré, ingerülten így kiáltott Sándor Pál felé:

— Ez ellen tiltakozom!

Fábián Béla (Bleyer felé): Maga magyarellenes pángermán agitációt folytat!

Bleyer Jakab kivörösödve tiltakozott Fábián vádjá ellen, amire Fábián Béla azzal válaszolt, hogy bizonyítani fogja, hogy

a németországi jobboldali sajtó

Bleyer Jakab látja el magyarellenes cikkeivel.

Óriási lármát keletkezett a teremben és Sándor Pál csak pereck mulva folytathatta beszédét. Rámutatott arra, hogy amikor a háború után azt látták, hogy a népharag viharfelhői gyülekeznek, akkor a zsidóságot használták fel a népharag levezetésére. Ez érhető volt 1920-ban, de most, nyolc évvel később, nem lehet megérteni.

Beszélnék fajtelletről, tisztavérűségről és efféléjék, hogy Ámos felesége, Árpád vezér anyja lühü zsidó kazár királylány volt.

Bleyer Jakab emelkedett ezután szólásra és állandó viharok és közbeszólások közben

elismerte, hogy a svábság sérelmeiről is informálja a német lapokat.

Hangsúlyozta, hogy mindig a legnagyobb erővel harcolt a túlzott nemzetiségi irányzat ellen, majd azt állította, hogy a svábokat a magyar királyok hívták be az országba.

— Az osztrák császárok — kiáltották egyszerre többen.

Bleyer Jakab ezután kijelentette, hogy a svábok már évszázadok óta élnek az országban.

Gál Jenő: Vajda-Vojvoda is így beszélt, amikor még a magyar képviselőház tagja volt.

Bleyer Jakab kijelentette, hogy nem tartja elítélendőnek, hogy a németiségnek vannak teljesületlen kívánságai Magyarországon. Ezután a szászok híres medgyesi határozatáról beszélt Bleyer és azt mondotta, hogy a szászok fel vannak mentve a hűségük alól, mert a forradalom felütötte a koronát a király fejéről.

Óriási vihar tört ki ezekre a szavakra.

és minden oldalról felháborodva kiabáltak Bleyer felé, aki sápadtan állt a helyén és azt próbálta magyarázni, hogy ő ezzel az állásponttal nem azonosítja magát. Igaz, hogy a németországi jobb-

oldali lapokat a magyar kérdéssről ő informálja, de ez még mindig jobb, mint ha baloldali lapokat informálna.

Fábián Béla demokrata képviselő válaszulva Bleyernek kijelentette, hogy egy pillanatra sem vonja kétségbe a magyarországi németek hazafias érzületét és itt most nem arról van szó, hanem egyedül Bleyer személyéről, aki a németországi jobboldali sajtót úgy informálja, hogy

Bleyer információi alapján a német nemzet a magyar nemzet ellen fordul. Ezenkívül Bleyer izgat a magyarországi svábok és németek között.

Végül Fábián bejelentette, hogy erre vonatkozólag csütörtökön adatokat fog a Ház elé terjeszteni.

Ezután az interpellációkra tértek át, amelyek között Gál Jenő a magyarországi öngyilkossági járványról intézett interpellációt Bethlen miniszterelnökhöz, aki nagyobb beszédben fejtette ki, hogy az öngyilkossági járvány nem speciálisan magyar és budapesti, hanem világjelenség, amely a háború utáni eseményekkel függ össze. A választ úgy Gál Jenő, mint a képviselőház tudomásul vette.

Járásbiróság, amely önmagát lakoltatja ki

Bonyodalom a varaszdini bíróságok házbere körül

Varaszdinból jelentik: Gróf Beroldingen Zsigmond, a varaszdini törvényszéki palota tulajdonosa nemrég hárddifferenciák miatt felmondott az épületben elhelyezett törvényszékek, ügyészségnek, járásbiróságnak és telekkönyvi hivatalnak. A járásbiróság, mint lakás ügyekben illetékes bíróság, bár a saját helyiségeiről is szó volt, helyt adott Beroldingen gróf felmondási keresetének. Mivel az ítéletet a kincstári képviselő felebbezése folytán a báni tábla is helybenhagyta, a háztulajdonos ügyvédje végrehajtási, illetőleg kilakoltatási kérvényt adott be, amelyet a járásbiróság kedvezően intézett el. Kedden délelőtt a járásbiróság végrehajtója megjelent a saját és a törvényszék hivatalában és lepecsételte a pénztárakat, a bíróságok kilakoltatását pedig szerda reggelre tűzte ki.

Szerdán reggel dr. Magdics ügyvéd husz munkással megjelent, hogy megkezdi a kilakoltatást. Mikor azonban megérkezett a végrehajtó, akinek vezetnie kellett volna saját felettes hatósága kilakoltatását, a járásbiróság vezetője közölte vele, hogy felfüggeszti a végrehajtást, mert kedden tévedésen alapuló kilakoltatási végzést adott ki, mert ez saját, illetve hivatala ügyében és felettes hatósága, a törvényszék ügyében nem volt jogosult dönteni. Közölte egyúttal, hogy az ügy végleges elintézése végett a báni táblától egy más, nem érdekelt törvényszék delegálását fogja kérni.

A furcsa peres ügy az egész városban nagy feltűnést keltett és jogász körökben nagy érdeklődéssel néznek az érdekes ügy fejleményei iránt.

A vasutasokat is sztrájkra szólítják a csehszlovákiai sztrájkoló bányászok

Prágából jelentik: A brüxi bányászsztrájk Spina miniszter közvetítése ellenére még nem ért véget. A sztrájkolók közül a kommunista bányászok konferenciája felhatalmazta a szervezet megbízottait, hogy továbbra is tartanak ki a husz százalékos béremelés mellett. A konferencia követeli az összes üzemi tanácsok konferenciájának egybehívását a sztrájkaktika megállapítása végett. Felszólítja a szakszervezetek központját, hogy az összes munkásokat mozgósítsa a harc támogatására s különösen a vasutasokhoz fordul azzal a felhívással, hogy használják ki a kínálkozó alkalmat s a bányamunkások részére nyújtandó aktív támogatásukkal egyidejűleg saját követeléseiket is harcolják ki. A konferencia élesebb harci eszközök alkalmazását és a csendőrség azonnali visszarendelését kívánja.

Berlini erkölcsök

*

Berlin, február hó

A Krantz-pör reflektorként világított bele a berlini erkölcsi dzsungelbe, — így kezdeném a vezércikket, ha kenyerem lenne a szemforgató morálpredikáció.

*

Csakugyan rosszabbak az erkölcsök Berlinben, mint, mondjuk, Szuboticán? Egészen biztos, hogy nem. Csak mások.

*

Ma már talán nem kell sokat bizonyítani, hogy az erkölcs — elsősorban a nem erkölcs — nem abszolút fogalom, hanem gazdasági tényező függvénye, amely ennél fogva állandóan és mindentől változik. Ma mást tartunk erkölcsösnek, mint például az egyiptomi farakok korában és a Fidzsi-szigetek emberevői más erkölcsöket vallanak, mint az amsterdami nyárspolgárok. A szuboticiai törvényszék, igen helyesen, bizonyára zárt tárgyaláson hallgatta volna ki Scheller Hildát szerelmi élete intimitásaira vonatkozólag, míg a moabiti törvényszék enőke a nagy nyilvánosság előtt ezzel a kijelentéssel biztatta az alig tizenhatéves tanút ösztönzésre:

— Ne szégyelje magát, hiszen a maga korában a nők már férjhez is szoktak menni.

Talán ez a bírói székéből elhangzott kijelentés karakterizálja leghívőbban a berlini erkölcsi felfogást, amely — nagy általánosságban — nem tesz különbséget a házasságon belül és a házasságon kívül folytatott szerelmi viszony között.

A vajdasági lányok többsége nem önálló kenyérkereső és jövőjét csak úgy biztosíthatja, ha férjhez megy. Tehát a házasságon belül folytatott szerelmi viszony erkölcsös. Minthogy a házasságon kívül folytatott szerelmi viszony egyrészt veszedelmes precedens, másrészt piszkos konkurrencia a férjhezmenni akaró lányokkal szemben, ennél fogva erkölcstelen.

A berlini lányok többsége önálló kenyérkereső; az a nagy munkaerő-kínalat, amit a nőknek a kenyérkereső-pályákra való özönlése előidézett, az egész vonalon lenyomta a béreket. A kisebb jövedelem egyre nehezebbé teszi a férfiaknak a nősülést. A lányok nagy része emiatt egyáltalán nem számíthat arra, hogy valaha is férjhez megy, de erre egzisztenciális okokból nincs is égető szükség, mert munkájával eltartja magát. A házasságon kívül való szerelmi viszonyt tehát, minthogy a többi nő helyzetét nem rontja, s minthogy más megoldás egyre kevésbé adódik, lassankint nem tekintik erkölcsstelennek.

Az erkölcsi felfogás mindig szentesíti a tényleges helyzetet.

*

(Olyan társadalomban, ahol minden nő kokott, bizonyos erkölcsstelennek bélyegeznék és exkommunikálnák azt a perszónát, aki anyagi ellenszolgáltatás nélkül, pusztán szerelemből részesítene kegyeiben egy férfit.)

Ez nem célzás a férjes asszonyokra, akik elítélik a »szabad szerelmet.« Őket nem csókjaikért tartják el, hanem azért a munkateltetésért, amit a családi élet keretén belül végeznek. Már tudniillik, ha végeznek.)

*

A magamfajta maradt csak azt furszája Berlinben, hogy a szerelmi viszonyok itt viszonyok ugyan, de nem szerelmiek.

A Krantz-pör kapcsán egy új szó született Berlinben: schellerezni.

Epen ezeknek a szerelmentelen szerelmeknek a megjelölésére.

A berlini Hildák szórakozásból szeretnek. Felhívja telefonon X. urat, ráér-e este? Ha ráér, vele »megy ki.« Ha nem ér rá, akkor Y. urral. A személy a Hildáknak körülbelül mindegy. A fő a kimenés: mozi, tánclokál s aztán, ha van még idő rá, a randevu.

*

A szerelment Berlinben nem az új erkölcsi felfogás ölte meg.

Bécs is világváros, a bécsi lányok is tartanak barátot, mégis szerelmeseik. Bécsben a kis korcsmákban és a kávéházakban szombat este párok ülnek, akik hallgatják a zenét és az asztal alatt egymás kezét simogatják. És a következő szombatot megint ott ülnek és egy év múlva is ott ülnek. Ugyanaz a fiú és ugyanaz a lány. És még mindig szeretik egymást.

Ez nem divat Berlinben.

*

Talán nem tévedek, ha azt állítom, ennek az az oka, hogy a férfiak itt biológiai profetárok.

Nem tudnak egy nőt lekötni.

A kis Hildák azért változtatják ugy a szeretőjüket, akár az ingüket, mert a szerető ur, mint szerető, egészen gyenge klasszist képvisel.

Máskülönben nem lehetne megérteni, hogy Berlinben, ahol háromszázezerrel több nő él, mint férfi, a nők nem csimpaszkodnak bele a szeretőjükhöz. Hogy még nekik áll feljebb, ők csalják meg a barátjukat.

Azt remélik, hogy a másik külön lesz. Pedig tudhatják, hogy dehogyan. Ha érne valamit, az előző barátja nem eresztette volna szélnek.

Nem lehet eléggé sajnálni, ezeket a szegény kis Scheller-göröket. Nem szabad a becsületükbe gázolni. Talán nem szeretnék ők is szépen férjhezmenni egy rendes emberhez, aki gondoskodik róluk s berendezik nekik azt a bizonyos ideális, háromszobás családi tüzehelyet? Dehogyan. Nem ők tehetnek róla, hogy erről eleve le kell mondaniuk. Vértó szívvel. Mért csinálnak nekik hosszú fogat az erkölcsesösök a meghitt családi élet szépségéről zengett himnuszokkal?

(y.)

Mi lesz a szegény emberek pénzével, akik súlyosan károsodnak a felosztott kiháziasító társulatoknál?

Szuboticán és a Vajdaság többi városaiban is rendkívül nagy feltűnést keltett a *Bácsmegeyi Napló* szerdai számában megjelent tudósítás arról, hogy kereskedelemügyi miniszter rendeletileg bebiztosította a szuboticiai Szretya és Nada nevű jótékony kiháziasítási egyesületek működését.

A két egyesületnek az egész Vajdaság területén voltak tagjai és azért ez az ügy nemcsak Szuboticát, hanem a Vajdaság minden városát meglepte, annál inkább, mert az egyesületek vezetőségei még a legutóbbi napokban is azt állították a vidéki tagjaiknak, hogy az egyesület további fennállása biztosítva van és ennek alapján a tagok legnagyobb része eleget tett fizetési kötelezettségének.

Kétségtelen, hogy ezek a tagok már a legközelebbi napokban tömegesen fognak próbálkozni azzal, hogy a bírói jogsegély igénybevételével szerezzenek vissza befizetett pénzüket. A tagok legnagyobb része ugyanis nem tudta azt, hogy az egyesületnek nincs meg az alapszabályokban előírt taglétszáma és teljesen jóhiszeműen fizették a tagsági díjat. Egyesek már tíz-tizenötezer dírt is befizettek, mert majdnem minden

denkinek két-három könyvecskéje volt. Ha a tagok jóhiszeműsége kétségtelen, ugyanezt nem lehet elmondani az egyesületek vezetéséről amely kétségtelenül jogtalanul, törvény és alapszabályellenesen járt el, amikor az alapszabályban előírt taglétszám helyett már akkor megkezdte az egyesület működését, amikor a taglétszám hatszáz helyett alig kétszáz volt ki. A vezetés, hogy új tagokat toborozzon, több esetben kifizette a házasságkötés esetén az alapszabályban biztosított teljes összeget, amivel megkárosította a tagokat, annál is inkább, mert a legtöbb jogosult semmit sem, vagy csak kis részletet kapott. A tagoknak az a véleményük, hogy addig nem lett volna szabad megkezdődni a jutalékok kifizetésének, amíg az alapszabályokban előírt taglétszám nincsen meg. Emiatt nagyon sokan polgári pert fognak indítani az egyesületek ellen.

Vajdaságszerte nagy érdeklődéssel várják a további fejleményeket. A károsultak nagy része szegény ember, aki egész megtakarított pénzét sratja a késon felosztott egyesületeknél.

Jókai az egyik legolvasottabb író a Matica Szrpszka könyvtárában

Költözik a noviszádi könyvtár

A Matica Szrpszka könyvtára nemcsak Noviszad egyetlen nyilvános könyvtára, de egyuttal Jugoszlávia egyik legnagyobb és legjobban felszerelt könyvtára is. Birtokában van többek közt a legrégibb szerb nyelven nyomtatott könyv: Gyurgye Crnojević Oktojih-ja, mely 1493—1494-ben hagyta el a sajtót és amelyet a Matica külön üvegvitrinben őriz.

A Matica évről-évre terjedelmes jelentésben számol be könyvtárának előző évi forgalmáról s az előforduló nevezetesebb eseményekről.

Ebből a jelentésből, amelyet dr. Szubotics Kamenko, könyvtárnok terjesztett be, tudjuk meg, hogy a Matica könyvtára az elmúlt évben 284 jugoszláv (szerb-horvát-szlovén) könyvvel, 31 orosz, 7 csehszlovák, 13 francia, 4 angol, 23 német, 30 magyar és 38 másnyelvű könyvvel szaporodott. A Matica az elmúlt évben 60 jugoszláv, 10 csehszlovák, 3 bolgár, 6 francia, 6 angol, 2

német, 1 magyar és 1 orosz folyóiratot járatott. Ezenkívül 42 jugoszláv, 4 magyar, 7 német, 2 csehszlovák, 2 francia, 2 bolgár és egy orosz újságot járatott, amelyekből 12 napilap, míg a többi hetente, vagy kéthetente, illetve havonta megjelenő lap.

A Maticának az elmúlt évben özvegy Fischer Sándorné 10 magyar, 10 német szépirodalmi könyvet, dr. Balaton János, sztaribeceji volt főszolgabíró a Corpus juris-t, Stratimirović Vladimir, noviszadi ügyvéd 22 szerb, magyar és német szépirodalmi könyvet és jogi munkát, a román külügyminisztérium 44 román, francia, angol és német könyvet, dr. Tabakovics György, noviszadi ügyvéd, nyugalmazott felebbviteli tanácselnök Tökölly Száva selyemmel kiszőtt könyvadományokat juttatott. gyászjelentését és mások kisebb-nagyobb

A Matica könyvtára csereviszonyt tart fenn a Szerb Tudományos Akadémiával, a Jugoszláv Akadémiával.

Megrendelte-e már

Turgenyev:

Napkelte előtt

című szenzációsan érdekes regényét

Ha még nem rendelte meg, vágja ki s küldje be az alábbi szelvényt

Kérem küldje meg az alábbi címre

Turgenyev: Napkelte előtt

című regényét ^{10 dinár} ^{10 dinár} ^{15 dinár} árban, az összeget postakárékpénztár úján beküldöm.

Név, lakhely és pontos cím:

Sem a pénz beküldése, sem a könyv kézbesítése nem kerül külön költségre

(Strossmayer-féle) a csehszlovák, bolgár Akadémiával, a szlovák Matičával, a kaliforniai egyetemi könyvtárral, a népszerűségi könyvtárral, a breszlai Keleleturópai Tudományos Intézettel stb.

A Matica könyvtári helyiségben az elmúlt évben 266 könyvet tudományos kutatási célokra és 2728 könyvet vittek ki olvasmányi célból.

A leginkább olvasott írók voltak: *Djalski* horvát regényíró (229), *Jókai* Mór 151, *Turgenyev* 101, Tolstoj 83, Sienkiewicz 69, Dosztojevicski 71, Anatol France 39, Maxim Gorkii 29, Rabin-drath Tagore 26, Jules Paillette 26, Csipiko (dalmát író) 25, d'Annunzio 23, Henry Barbusse 20, Goethe 19, Kuprin 21, Laza Kosztics 20, dr. Slobodan Kosztics 20, Mereskovski 15, dr. August Forel (Sexualpathologie) 12, Hamsunkut 10, Puskin 8, Nusics 6. A folyóiratok régi évfolyamai közül a legtöbbet a *Letopiszt* olvasták.

A Matica jelentése még azt az érdekes részletet tartalmazza, hogy a könyvtár tekintettel a Matica tervbevolt új palotájának építésére, rövidesen át fog költözni a Buza-téren levő Trandafil alapítványi házba, ahol előreláthatólag 3—5 évig fog maradni, míg a Matica külön épületet fog a könyvtár részére létesíteni, mely nemcsak a könyvtár igényeinek, de tűzbiztonsági szempontjainak is megfelel. A Matica előreláthatólag még ez idén megkezdí új palotájának építését, amely a jelenlegi épülete szomszédságában és felhasználásával az új Kraljica Mária-ut mentén fog felépülni és Noviszad legrészesebb középületeinek egyike lesz.

F. Szécsi

„PHILATELIA“

Bélyegkereskedés Szubotica Cirila Metoda tr. 53 (Törz. templommal szembeni sorban). Nagy választék külföldi bélyegekből. Legújbb kiadás a albumok minden nagyságban és tartalmazott raktáron. 1417

Teljes a bizonytalanság Noviszadon a ti z v se ö i e r d ő s b e n

Ha február hó végéig nem háároz a közgyűlés, az ö.s es tisztviselők automatikusan állásukban maradnak

Noviszadról jelentik: A noviszadi várospolitikai körökben hetek óta a tisztviselőkérdés megoldása foglalkoztatja.

A többségi pártok — a demokratákat kivéve — pártközi ülésen elhatározták, hogy néhány tanácsnoki és több kisebb tisztviselői állást megszüntetnek. Emiatt tört ki a legutóbbi közgyűlésen az az emlékeztető vihar, amely hatalmas botrányrá lett. Az ellenzék azzal vádolta a többséget, hogy nem takarékoskodik, hanem személyi okok vezették, mindamellett a többség elfogadta a javaslatot, de az ellenzék a törvényes felebbezési időn belül meg fogja felebbezni a határozatot és ha a belügyminiszter azt jóváhagyná, úgy az államtanácshoz fordulnak.

Az ellenzék legfőbb vádja, hogy a többség politikai okokból járt el és azért halasztotta a kérdés határidőhöz kötött megoldását, mert meg akarta várni a politikai helyzet kialakulását. A többség ezzel szemben azt vitatta, hogy a tisztviselőkérdésnek semmi köze a pártpolitikához és az országos politikai helyzetnek nincs semmi befolyása annak elintézésre.

A helyzetet komplikálja, hogy a községi választási rendelet értelmében a városoknak, illetve községeknek február végéig nyilatkozníok kell, hogy a tisztviselők állásaira pályázatot ír-e ki, vagy megerősíti őket állásaikban. Amennyiben február végéig a törvényhatósági bizottság nem döntene, úgy tekintik, mintha valamennyi tisztviselőt automatikusan megerősítenék állásában.

Az ellenzék érthetetlennek tartja, hogy mire való volt a többség ragaszkodása a szabályrendelet módosításához, amely a multheti közgyűlésen a botrányt eredményezte, amikor most semmilyen intézkedés nem történik, hogy február végéig a közgyűlés újra összeüljön és állást foglalhasson a tisztviselőkérdésben, holott, ha nem lesz február hó végéig közgyűlés, akkor valamennyi tisztviselő állása, így a leépítettek is, automatikusan hat évre meg volna hosszabbítva. Nyitva marad azonban az a jogi kérdés, hogy ebben az esetben mi volna az elhatározott leépítéssel, amennyiben az március elseje után miniszteri jóváhagyást nyerne.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, február 27: Vasa Prihoda világhírű hegedűművész hangversenye. Zongorán kíséri Charles Cerné. Jegyeladás február 21-től kezdve a színházi pénztárnál.

— A földművelésügyi miniszter a bácskai főispánt bizta meg a novszadi ármentesítő társulat végleges megalakításával. Novszadról jelentik: A novszadi ármentesítő társulat, mint megirtuk, megalakult, de mert a társulat működési területe a bácskai tartományon kívül, Novszad és a Szerémség területére terjed ki, a vízjogi törvény értelmében a földművelésügyi miniszter megbizta a bácskai főispánt, hogy a végleges megalakítás ügyében még szükséges lépéseket tegye. A főispán közszemlére fogja kitenni az ármentesítő társulat tervezetét és ha harminc napon belül azok ellen nem adnak be felelőzést, akkor az ármentesítő társulat megalakítását a földművelésügyi miniszter véglegesen megerősíti.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Változékony idő várható kisebb lecsapódással és lényegtelen hőváltozással.

— **Kitüntetett tanító,** Bácskapalánkáról jelentik: Ófelsége a király, Lázics Tódor bácskapalánkai elemi iskolai tanítót a Szent Száva-rend ötödik osztályával tüntette ki. A rendjelet a napokban nyújtják át Lázicsnak ünnepélyes keretek között.

— **Április elsején megszünik a vizumkényszer Csehszlovákia és Németország között.** Prágából jelentik: A belügyminiszteriumban megtettek minden előkészületet arra, hogy Csehszlovákia és Németország között április elsején kölcsönösen megszüntethessék a vizumkényszert.

— **Felvétel a beogradi katonai akadémiába.** Beogradból jelentik: A beogradi katonai akadémia parancsnoksága felvételi pályázatot hirdet. Az akadémiára felvesznek egészséges és legalább hat középiskolát jó eredménnyel végzett ifjakat. A kérvényeket közvetlenül a Katonai Akadémia Parancsnokságához Beogradba kell benyújtani.

— **Az elemi iskolai tankönyvek revíziója.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium a napokban rendeletet adott ki, amelyben utasította a közoktatási tanácsot, hogy vizsgálja fölül az összes jelenleg használatban levő elemi iskolai tankönyveket és terjessze elő szakvéleményét azok használatosságáról. Az elemi iskolai tankönyvek szerzői illetve kiadói folyó évi április 1-ig kötelesek három-három példányt a közoktatásügyi minisztérium címére felülvizsgálás végett beküldeni.

— **A köztársasági munkás- és parasztszövetség gyűlése Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: A köztársasági Munkás és Parasztszövetség esztendőnkön a beeskereki Bristol-szálló helyiségeiben gyűlést tart. A gyűlésen Markovics Szima, a független munkáspárt vezetője tart beszédet.

— **Fahány miatt bezárták az osztréki kereskedelmi akadémiát.** Osztrékról jelentik: Miután az osztréki kereskedelmi akadémia tüzelőfakészletét kifogyott, az iskolát bizonytalan időre bezárták. Az igazgató több ízben megsürgette a minisztériumnál a szükséges hitelek folyósítását, azonban nem kapott választ.

— **Kiterjesztik a repülőforgalmat.** Zagreből jelentik: A múlt héten megnyílt Zagreb és Beograd közötti repülőforgalmat igen élénken használja a közönség és ezért a Jugoszláv légiforgalmi részvénytársaság elhatározta, hogy még ez évben kiterjeszti a légi vonalak hálózatát. Elsőnek a Beograd—Podgorica vonalon nyílik meg a forgalom, ezután sorra kerül a Zagreb—Split, Beograd—Szkoplje, Zagreb—Bécs és Zagreb—Triest vonalak üzembehelyezése. A Zagreb—Bécs és Zagreb—Triest vonalakon az osztrák, illetőleg olasz vállalatok a jugoszláv vállalattal felváltva tartják fenn a forgalmat.

— **Farsangi ünnepély egy halottal és huszonhat sebesülttel.** Dubrovnikból jelentik: Farsang keddjén Klisevo tengerparti községből nagy farsangi menet vonult a szomszédos falvakba. Utközben a menet találkozott egy hasonló felvonulással, amely a szomszédos Grnacska községből indult utnak. A két csoport között a maszkok esztétikái benyomásának és sikerének kérdésében szóváltás támadt, amely rövidesen annyira elfajult, hogy az amugy is ellenséges viszonyban álló községek lakói vad harcba elegyedtek. Az ütközet során előkerültek a bicskák és az esti órákban valóságos csatatér volt az országút. Csak egy Dubrovnikból kiküldött erős esendősor tag tudott véget vetni a véres ütközetnek. Batintes Gyura grnacsai földműves oly súlyos sebeket kapott, hogy még a kórházba való szállítás közben meghalt. Hatan súlyosan, huszan pedig könnyebben megsebesültek. A rendőrség eddig negyven embert tartóztatott le.

— **Föléled Novszadon az éjjeli kimaradási adó.** Novszadról jelentik: A közhangulat nyomása alatt, mint ismeretes, a vendéglősök egyesülete megállapodott a várossal, hogy a kimaradási adó fejében általánynak fizet a városnak. Ez az összeg tavaly 50.000 dinár volt, s a vendéglősök egyesülete vonakodik ezt az általánynak újabb kiizetni és így az a veszély fenyegeti az éjszakázó novszadiakat, hogy a kimaradási adó újból feléled.

— **Felgyújtotta a szját kenderraktárát.** Novszadról jelentik: A felebbviteli bíróság szerdán tárgyalta Popovics Milán és öccse, Popovics Veszelin bresztováci földművesek bűnügyét. A vád szerint Popovics Milán felbélerte öccsét, hogy kenderraktárát gyújtja fel, amit ez meg is tett. Biztosítási csalás és gyújtogatás címén a szombori törvényszék nyolc-nyolc havi fogházra ítélte őket. A felebbviteli bíróság az ítéletet jóváhagyta.

— **Cserkészmulatság Szuboticeán.** A szuboticei Cserkészegyesület február huszonnyolcadikán délután három órai kezdettel a Bunjevacska Prosvetna Matica helyiségében táncol egybekötött műsoros délutánt rendez. A program keretében Medakovic Dusan a cserkészterületen tart előadást, majd az örs tagjai előadják a Tábor tüz című cserkész vígjátékot. Szavaltat, zeneszám és szabadgyakorlatok egészítik ki a pompás műsort, amely után tánc következik.

— **Súlyos vasúti szerencsétlenség Beocsin közelében.** Szerdán délután négy órakor Beocsin és Ledinci közt az 5436. számú vegyesvonat, amikor a Novszad felé haladó vonat a kanyarodónál levő vasúti átjárót érintette, elütötte Wahl Miklós kocsiját. A kocsi pozdörjává tört, a lovak elpusztultak. Wahl Miklós pedig a kerékek alá került és a lokomotív kerékei a szerencsétlen embernek mindkét lábát térden felül elvágta. Az áldozatot eszméletlen állapotban szállították be a novszadi közkórházba, állapota életveszélyes. A szerencsétlenséget a pályőr vigyázatlansága okozta, mert a sorompót elmulasztotta leengedni. A vizsgálat megindult.

— **Dr. Kleits szabadlábon.** Beeskerekről jelentik: Mint kedden megirtuk, a beeskereki törvényszék vádancsa elrendelte dr. Kleits János orvosnak 100.000 dinár óvadék ellenében való szabadlábra helyezését. Dr. Kleits szerdán délben már el is hagyta az ügyészség fogházát.

— **Nem lehet felszabadítani az analfabéta tanoncokat.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium rendeletet bocsájított ki, amelynek értelmében az iparos és kereskedőtanoncokat csak abban az esetben lehet felszabadítani, ha írni-olvasni tudnak. A rendelet felhívja az illetékes körök figyelmét arra is, hogy kielégítő iskolai bizonyítvány nélkül senkit se minősítsenek segédde.

— **Frohsinn dalgyűlése.** Novszadról jelentik: A Frohsinn dalgyűlés március negyedikén délelőtt tíz órai kezdettel tartja meg a beltéri kátholikusk iskolában ez idei közgyűlést, amelynek napirendjén a tisztikar választáson kívül az egyesület negyvenéves jubileumának előkészítése is szerepel.

— **Pályázat vajdasági tanítói állásokra.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter szerdán írta ki a pályázatokat a megüresedett népiskolai tanítói és tanítónői állásokra. A Vajdaság területén a következő állások vannak üresedésben: Apatin 1 férfi és 1 vegyes, Batina 1 női, Dárda 1 vegyes, Odzaci 1 férfi és egy női, Bácskapalánka 1 női és egy vegyes, Velikakikinda 2 férfi, 3 női és 1 vegyes, Zsabali 1 férfi és 1 női, Jasa Tomics 1 férfi, Novibecsej 1 férfi és egy női, Senta 1 férfi, 1 női, 1 vegyes, Sztaribecsej-Novoszeló 1 férfi, 1 női, Titel 1 férfi, Belackva 1 férfi és 2 női állás.

— **Körözik a novszadi előlegosalót.** Novszadról jelentik: Szerdára tüzte ki a novszadi törvényszék Pusics Bogdán novszadi kereskedő csalási ügyének tárgyalását. Pusics a múlt év márciusában a kulai tégláégető szövetkezettől komlórudszállításra háromezer dinár előleget, Lederer Lajos és Rák Sándor kulai gazdától fára háromezer dinár és Schurr Fülöp budiszavai gazdától tölgyfatömbökre harmincötezer dinár előleget vett fel, de az ígért árukat nem szállította. A tárgyalást nem lehetett megtartani, mert a vádlott nem jelent meg és a bíróság elrendelte Pusics Bogdán országos körözését.

— **Vendégök és italmérések felülvizsgálása Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: A vendégök és italmérések időnkinti felülvizsgálásáról szóló miniszteri rendelet értelmében dr. Dimitrijevic Ti-homir rendőrfőkapitány bizottsági segítségével még e hó végén megejt a vendégök esedékes revízióját. Ez alkalommal a bizottság osztályozni fogja az italméréssel foglalkozó üzemeteket.

— **Jóidékonycélú táncmulatság Panecsevn.** Panecsevről jelentik: A panecsevoi izr. négylet március 3-án a Trombitás nagytermében nagyszabású mulatságot rendez változatos műsorral. A nagysikerűnek ígérkező mulatság iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánult meg.

— **A grafikai munkások kongresszusa.** Zagreből jelentik: A grafikai munkások országos szövetsége a napokban tartotta rendez évi közgyűlést. A kongresszuson heves vita folyt a szövetségi alapszabályok módosítása körül, mert egy a föderalista, mint a centralista alapon való szervezkedésnek egyenlő nagyszámu hive volt. A kongresszus elhatározta, hogy nagyjában megtartja az eddigi alapszabályokat, csak szorosabb kapcsolatot létesít a központ és a vidéki szervezetek között. A munkanélküli segély ügyében a kongresszus megváltoztatta az eddigi szabályzatot, úgy hogy ezután a munkanélküliek befizetett szövetségi tagsági díjaik arányában kapják a segélyt, és ezáltal sikerül majd kissé leszállítani az eddigi átlag heti hetven dinárt kitevő tagsági díjat. A tarifakérdés és a kollektív szerződés ügyét a választmányra bizta a közgyűlés, amely a várakozás ellenére nem foglalt állást a szindikátusok egyesülésének kérdésében. A szövetség elnökeül Linhardt Juliót, titkárokká Jost Bogoszlávot és Stark Eugent, pénztárnokká pedig Kunc Rudolfot választották meg. A kongresszus határozottan elítélte azokat a vállalatokat, amelyek külföldön szerzik be nyomtatványukat.

— **A bíróság megvizsgáltja a királyisérteséssel vádolt cstrugi gazda elmeállapotát.** Novszadról jelentik: Bli-zanac Domján csurugi gazdát királyisértesés miatt helyezte vád alá az ügyészség. A novszadi törvényszék szerdán az orvosszakértői vélemény meghallgatása után elhatározta, hogy a vádlottat elmeógyógyintézetbe küldi elmeállapotának megfigyelése végett.

— **Nagy tüzvész a mosztári repülőterén.** Mosztárból jelentik: A jasenici katonai repülőterén raktáraiban kedd este nagy tüzvész támadt. Bár a tüzoltásban résztvevett a tüzoltóságon kívül az egész mosztári helyőrség, csak éjjelre sikerült lokalizálni a tüzet. A repülőter garázsa, amelyben kilenc személyautomobil volt elhelyezve, porrá égett. A kárt több mint egymillió dinárra becsülik.

— **A farsangi bál után felakasztotta magát.** Novszadról jelentik: Pasicsevn szerdán délelőtt öngyilkosságot követett el Schmidt Péter gazdageány. Schmidt Péter hajnalban tért haza az utolsó farsangi mulatságról, lefeküdt aludni, majd délelőtt tíz órakor felkelt, a padlásra ment és ott felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka reménytelen szerelem.

A garatüreg

a légzőutak megbetegedéseinek bejárti útja. Ha a fertőzéstől védekezni akar, használja az orvosiilag elismert Panflavin-pasztillákat. — Megakadályozzák a garatüregbe kerülő betegesgőrtök növekedését, kellemes ízűek és nem ártnak a gyomornak. A legkiválóbb szak tudósok legjobban ajánlják. Gyógyszertárakban kapható 1094

— **A községi választások tartamára három napos alkoholtilalmat rendeltek el Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: Beeskereken jövő vasárnap zajlanak le a községi választások. A főkapitányság ezzel kapcsolatban Beeskerek területére három napos alkoholtilalmat rendelt el.

— **Községi választások Sibenikben.** Sibenikből jelentik: Vasárnap itt megtartották a városi képviselőtestület választásait. A Radics-párt 12, a földművespárt 12, a Radics-párti disszidensek 9, a demokraták 3, a néppárt és a radikálisok 2 mandátumot kaptak.

— **Ischiánál egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz reggel éhgyomorral véve biztosan előmozdítja a gyomor- és a belek működését s ennek következtében csakhamar a megkönnyebbülés jölesz érzése tölti el a beteget. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a végbél felé irányuló vértóvadásoknál, valamint aranyérről és prostatatabajoknál is áldásos hatást fejt ki. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben**

— A szuboticei lövészegyesület közgyűlése. A szuboticei lövészegyesület március elsején délután három órakor Dimitrijevics Milivoj tábornok, a szuboticei helyőrség parancsnokának elnökletével évi közgyűlést tart a szuboticei Tiszti Otthon helyiségében. A közgyűlésen új tisztikart fognak választani.

Köhögést és mellbajokat legbiztosabban gyógyít a *Sirofen*. Minden gyógyszerárban kapható.

— Vernácski István iparhatósági biztos lemondott tisztségéről. A szuboticei ipartestületnek vasárnap kellene megtartani a rendes évi közgyűlést, a tagoknak egy része azonban bizonyos okokból kérte, hogy a közgyűlést halasszák el. Ebből kifolyólag, mint értesülünk, szerdán délután megjelent Momirovics Veljkó dr. Szubotica város főkapitányánál Vernácski István ügyvéd, az iparhatóság részéről az ipartestülethez kinevezett hatósági biztos és lemondott erről a tisztségéről. Az új iparhatósági biztos személye felől még nem döntött a főkapitány.

Dr. Vécsel Jenőné kozmetikai szalonja különleges arc- és bőrápolás, villany- és kvarcfénykezelés. Lakás: Trg Ciril i Metod 5, I. Tel. 539.

— Vöröskereszt nap Sztarakanizsán. Sztarakanizsáról jelentik: Dolinka Váza polgármester értekezletre hívta össze a sztaranizsai kulturegységeket, hogy a közeljövőben megtartandó Vöröskereszt nap programját megbeszéljék. A Vöröskereszt nap jövedelmét a hercegovinai és sztaranizsai szegények között osztják szét, erre a célra a tanács ezer dinárt szavazott meg.

Purim-bál a Lloydban. A szuboticei Lloyd termeiben március 10-ikén purim mulatságul álarcos-estélyt rendezünk. Ezen kedélyes mulatságra ezúton hívjuk meg a t. közönséget. — A purim-est vigalmi bizottsága.

— A szuboticei Műpártoló Körének értekezlete. A szuboticei Műpártoló Kör e hó 25-ikén, szombaton este a kör helyiségében értekezletet tart.

Gragyánszka Kaszinó február 23-ikán társasvacsorát rendez. Jelentkezni lehet a Kaszinóban.

KINTORNA

A kannibál főnöknek sehogysem ízlik az öreg hittérítő husa. Nagyon rágós. — És erre mondták, hogy jó ember! — mondja a törzs egyik tagjának.

* A nagyságos asszonynak a jósnő a következőket mondja:

— Ezek a kártyák nem mondanak jót, nagyságos asszony. A férje azon az uton van, hogy megcsalja. Lépten-nyomon kellene, hogy kövesse őt...

— Az nehezen fog menni. A férjem tudniillik pilóta.

* A hirhedt adósnak hazahoz az inas egy pár új cipőt.

— Azt mondta a mester ur, hogy ne menjek vissza az üzletbe, amíg nem tetszik kifizetni ezt a cipőszámlát.

— Na fiam, a gazdád alaposan meg lesz lepve majd, ha meglátja, milyen nagyra nőttél!

* A tanító kérdezi:

— Mondd, Pál, hogyan hívják azt az embert, aki nem mondja meg az igazat?

— Hazugnak! — feleli a tanuló.

— Helyes. És aki megmondja az igazat?

— Azt hülyének!

SZÍNHÁZ

»Hazudik a muzsikaszó« bemutatója a Népkörben. Február 25-ikén este fél kilinc órakor kerül színre a szuboticei Népkörben Konec Dániel rendezésével a »Hazudik a muzsikaszó« című operett. A darab főbb szerepeit Gál Bözsi, Kladek Karsci, Toldi Gizi, Boros Miklós, Weisz Ferenc, Puček Ilonka, Salamon József, Fehérvári Márta, Konec Dani, Dragoljov Eta, Csányi Lajos és Klein Miklós játsszák. Az előadáshoz, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, a zenét a színházi zenekar szolgáltatja. Jegyek Krécsinél előre válthatók.

Mesék az írógepről. Szabó Márton kiváló együttese vasárnap délután fél négy órai kezdettel, félhelyárak mellett a bemutató szereposztásában felújítja a Mesék az írógepről című operettet, amelyet az együttes már ötször hozott színre nagy sikerrel. Jegyek elővételben a Krécsi-féle könyvkereskedésben kaphatók.

Gyimesi vadvirág. A szuboticei Katolikus Legényegylet műkedvelő gárdája vasárnap, február 26-án délután 3 órai kezdettel, rendes helyárak mellett megismétli a Gyimesi vadvirág című népszínművet. Jegyek Krécsinél válthatók előre.

A sztariyecseji munkásvédő szövetség műkedvelő előadása. Sztariyecsejről jelentik: A sztariyecseji munkásvédő szövetség műkedvelő gárdája a napokban a saját helyiségében jól sikerült műkedvelő előadást rendezett. Ez az előadás volt a munkás műkedvelők bemutatkozó előadása. A közreműködött műkedvelők valamennyien várokozásokon felül jók voltak. Az egyesület férfi ének-kara több dalt énekelt nagy sikerrel. Színre került több egyfelvonásos, amelyekben Balaska Ilonka, Kazinci Piroska, Kádas Teri, Radics Vicus, Rózsa Antal, Ribár Pál, Gregus Ferenc, Hornyák Imre, Kiss György és Fehér Antal tűntek ki. Jók voltak még: Vámos Mária, Radics Böske, Ularik Antal, Rabockai Ferenc, Balaska Mihály, Magyar Géza, Gyuresik Pál és Székő József. Pénzes György jó konferált. A rendezés nehéz munkáját Kovács Antal jól végezte. Az előadást közkívánatra megismétlik.

A Tosca Noviszadon. Noviszadról jelentik: Popova Liza a beogradi opera hírneves művésznője, Karavia Jurenjev és Matatics a beogradi opera tagjainak szereplésével vasárnap a Tosca kerül színre a noviszadi Nemzeti Színház együttesének és zenekarának közreműködésével a Szloboda nagytermében.

A Sevesik négyes noviszadi hangverseny. Noviszadról jelentik: A világhírű Sevesik négyes hétfő este Noviszadon rendezte ez évadban második hangversenyét. Már maga ez a körülmény, hogy a mai gazdasági viszonyok mellett a Sevesik négyes másodikban tudott a Szloboda nagytermében nagyszámú közönséget vonzani, bizonyítja a vonós négyes nagy népszerűségét. A Zenebarátok Egyesülete rendezte ezt a második hang-

versenyt is, mely az idei évad határozottan legkimagaslóbb zenei eseménye volt. Beethoven A dur-ját, Borodin D dur-ját és Dvorzsák A dur-ját (kvintett) játszották frenetikus sikerrel. A híres vonós négyes minden tagja kiváló művész a maga nemében és méltóan illeszkedett be a tökéletes összjátékba Grisol Emil művészi zongorajátéka. A közönség felejthetetlen est emlékével távozott.

SPORT

Vasárnap ismét három bajnokit játszanak Subotičán

A vasárnapi bajnoki fordulóban ismét három mérkőzés kerül lejátszásra Szubotičán. A Bácska-pályán a Bácska az SzMTC-vel mérkőzik, a SzAND—ZsAK, Szubotičai Sport—Szombori ZsAK mérkőzést pedig a városligeti pályán játsszák le. A Bácska most vasárnap a ZsAK ellen időnkint igen biztató formát árukt el és ha a fiatalok tempóbirása javulni fog, a csapat az SzMTC ellen a győzelem reményével indulhat. Ezért a győzelemért azonban erősen meg kell dolgozni, mert az SzMTC, ha nem is minden formációban, de jól felkészült együttes, amely meglepetést is csinálhat. A SzAND egyik legnehezebb mérkőzését játsza le a ZsAK ellen, amelynek eddig ugyszólván minden esetben sikerült tőle pontot elhódítani. Ha a papírforma beválik, a SzAND 1—2 gólos győzelmet arathat. A Szubotičai Sport biztos győzelemre számíthat a szombori vasutasok ellen, akik ugylszik végérvényesen elbucsuztak már az első osztálytól. A negyedik első osztályu bajnoki mérkőzés Szomborban lesz: a Soko látja vendégül a Szentai AC-ot. A két csapat találkozása erős, izgalmas küzdelmet ígér.

A Fifa belajstromozta Jugoszláviának Magyarország elleni 5:1-es győzelmét

Budapestről jelentik: Budapesti sportkörökben az a hír terjedt el, hogy a nemzetközi futballszövetség kölni konferenciája törölte a nemzetközi eredménylistáról Jugoszláviának a magyar profivalogatott ellen Zagrebban elért 5:1 arányu győzelmét. Ezt a hírt illetékes helyen megcáfolták.

Fischer Mór, a magyar szövetség nemzetközi előadója kijelentette, hogy a Fifa nemcsak, hogy nem törölte az eredményt, hanem ellenkezőleg azt beiktatta a nemzetközi válogatott mérkőzések listájára, mint Jugoszláviának Magyarország B. csapata ellen elért győzelmét. Ennek oka az volt, hogy a jugoszláv delegátus a kölni konferencián bemutatta a magyar profiszövetség levelet, amely közli, hogy a profiszövetség működése egész Magyarország területére kiterjed és annak válogatott csapata országos válogatottjának tekintendő.

Láradt

ideges, túlfeszített szellemi vagy testi munkát végző emberek kötelessége, hogy szervezetük működésének egyensúlyát biztosítsák. Az orvostudomány megállapította, hogy a leggazdagabb táp átkozás mellett is elveszitheti a szervezet munkabírását, tetterejét, rugalmasságát, ha nem vesünk a szervezetbe elegendő vitamint, mégpedig ig nyel állapiban, mert a főzés rendszerint elpusztítja, de legalább is erősen csökkenti a vitamin tartást.

Arnea vitamintápszer

izletes, jözü csokoládéban tartalmazza a szükséges vitamincat, melyek az idegrendszert erősítik a vért szaporítják a közérzetet élénkítik és a szervezet működését szabályozzák. Arnea vitamintápszer mindenütt kapható. E y do oz ra 22 dná. Ke i i lja Novisad bárki kívánságára ingyen küldi dr. Munk Arthur szuboticei fő orvos tollából. „Mit kell tudni mindenkinek a vitaminról” című munkáját. Aki még nem ismeri, kérdezze meg orvosát!

SZTARIBECSEJ

Sztariyecseji Szoko—Temerini TE 3:2 (2:1). Barátságos. Bíró: Danis. Változatos mérkőzés, amelyen az állóképesebb Szoko szerezte meg a győzelmet. A győztes csapat góljait Szerencsés és Tutter lötték.

A szegedi UTC Sztariyecsejen. A Sztariyecseji Szoko husvét mindkét napján a Szegedi UTC jóképességű együttesét látja vendégül. A mérkőzés iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Anglia kilépett a FIFA-ból. Londonból jelenük: Anglia, Wales, Skótszág és Írország futball szövetségei kiléptek a nemzetközi futball szövetségből. A kilépés oka az, hogy a FIFA az angol szövetségek tiltakozása ellenére úgy határozott, hogy az olimpiádon résztvevő futballisták közül azoknak, akik munkabérüket veszítik el, az olimpiász ideje alatt munkabérmegtérítés adható. Az angol szövetségek szerint ez a titkos professzionizmus támogatását jelenti.

TŐZSDE

Zürich, febr. 22. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 20.4375, London 25.3475, Newyork 519.65, Brüsszel 72.35, Milánó 27.535, Amszterdam 209.10, Berlin 124.075, Bécs 73.20, Szófia 3.755, Prága 15.40, Varsó 58.30, Budapest 90.80, Bukarest 3.185.

Szentai gabonaárak, febr. 22. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 330 dinár, tengeri morzsolt azonnali szállításra 245 dinár, tavaszi szállításra 240 dinár, takarmányárpa 270 dinár, zab 260 dinár, rozs 310 dinár, köles 245 dinár, heremag 750 dinár, bab 340 dinár, 0-ás g 515 dinár, kettes főzölszt 495 dinár, ötös kenyérliszt 465 dinár, hetes 325 dinár, nyolcas 240 dinár, korpá 235 dinár, konkolydara 250 dinár. Irányzat: lanya, Kinálat, kereslet: csekély.

Noviszadi terménytőzsde, február 22. Buza bácskai 77—78 kilós 2 százalékos 340—345, felsőbánati 78—79 kilós két százalékos 335—340, Rózsa bácskai 72 kilós 2 százalékos 305—315. Árpa bácskai 66 kilós 295—305, Zab 250—260. Tengeri bácskai 245—252.50, bánati 245—250, Lisztek: 0gg és 0g bácskai 475—485, kettes 455—465, ötös 435—445, hatos 370—380, hetes 300—310, nyolcas 225—240. Korpá bácskai jutazsákokban 210—220. Bab bácskai fehér 3—4 százalékos 360—365. Irányzat: változatlan. Forgalom: 97 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, febr. 22. A gabonatőzsde irányzata továbbra is javuló, az árfolyamok emelkedtek. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.46—31.52, zárlat 31.48—31.50, májusra 32.36—32.46, zárlat 32.42—32.44, októberre 30.04—30.10, zárlat 30.08—30.10, rozs márciusra 29.98—30.04, zárlat 29.98—30, májusra 30.22—30.28, októberre 25—25.20, zárlat 25.16—25.18, tengeri májusra 26.80—26.84, zárlat 26.78—26.80, júliusra 27.22. A készáru piacon: Buza 31.30—32.35, rozs 29.35—29.55, zab 27.95—28.50, árpa 28.25—28.75, tengeri 25—25.50, korpá 22—22.25, sörárpa 31—35, köles 22.50—23.50, repce 49—50.

Budapesti értéktőzsde, febr. 22. Magyar Hitel 89,3, Osztrák Hitel 50,7, Kereskedelmi Bank 114, Magyar Cukor 182, Georgia 15,3, Rimamurányi 106,5, Salgó 67,5, Köszén 830, Bródi Vagon 5,2, Beocsini Cement 245, Nasici 182, Ganz Danubius 162, Ganz Villamos 153, Atheneum 30,5, Nova 47,3, Levante 23,8, Pesti Hazai 215. Irányzat: lanya.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 376 (+108), Apatin 415 (+99), Bogojevó 368 (+128), Vukovár 220 (+20), Noviszad 218 (+42), Zemun 184 (+24), Pancsevo 175 (+23), Szmederevo 270 (+25), Dráva: Oszijek 146 (+32), Száva: Mitrovca 255 (+4), Beograd 130 (+22), Tisza: Szentai 190 (+30).

NAPLÓ

KÖZGAZDASÁGI

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A balti államok agrárreformjai

Irta: Dr. Seltmann Rezső

Esztország

Szovjetország határán, a cári Oroszország területén, Lengyelország mellett még három új állam létesült: Észtország, Lettország és Litvánia, amelyeket a németek igen helyesen »Korridorstaaten« névvel neveznek. Ezek az új államok valamennyien a Balti-tenger vidékéhez tartoznak s politikai önállóságuk biztosítása a jelenlegi zavaros külpolitikai helyzetben elsőrendű fontosságú, éppen azért, mert Német-, Lengyel- és Oroszország közé vannak ékelve. Főleg a szovjet szempontjából fontos ez az önállóság és ezért áll valamennyi balti állammal kereskedelmi szerződéses viszonyban.

Esztország területe 47,5 négyzetkilométer, lakosainak száma mindössze 1,2 millió, amelyből kilométerre 23½ esik az 1922 népszámlálás adatai szerint. Az állami önállóság előtt a nagybirtok területe 2,2 millió, a kisbirtoké 1,6 millió deszjatin volt s a nagybirtok a terület 58%-át tette ki ugyanakkor, amikor a kisbirtok az egész — mai államterület — 42% volt csupán. Körülbelül ugyanez az arány a kétféle birtokkategória szántóföld területére vonatkozólag is, míg a birtokok számaránya szerint 1147 nagybirtokkal szemben ötvenegyszer kisbirtok volt, de jóval kisebb területen. A nagybirtok majdnem teljesen a régi balti-német junkerek kezében volt s csupán 23%-át adták ki bérlőbe.

Amikor Észtország elnyerte állami önállóságát, akkor 1919-ben törvényt hoztak és ennek az alapján egyelőre minden kártalanítás nélkül kisajátították és állami tulajdonnak nyilvánították azt. Ezenkívül egyházi dominiókat, majorátusokat és lütbizományokat, az összes nagybirtokterület 97%-át bevonták a kisajátításba, csupán az eszt nemzeti-ségük birtokait kimélték.

Az agrárreform értelmében minden olyan ést állampolgár igényt tarthat parcellákra, aki egymaga, vagy szövetkezeti alapon hajlandó azt megművelni. Olyan földmunkások, akik eddig is a mezőgazdaságban voltak alkalmazva, akkora birtokrészt igényelhetnek, amelyet családjukkal és két lóval meg tudnak művelni. Katonák, hadi özvegyek és árvák, továbbá az eddigi bérlők előnyben részesülnek. A reform szerint az államnak jogában áll a kisajátított földet saját gazdálkodásában is megtartani és ott gazdaságot létesíteni. Ez utóbbi főleg az erdőbirtokokra vonatkozik.

Ezen törvény alapján — amely korántsem teljesen kidolgozott és meglehetősen zavaros — két és félmillió deszjatinat sajátítottak ki a régi nagybirtokból. Ebből több, mint egy millió deszjatin erdőterületből állami üzemet létesítettek, félmilliót pedig az eddigi bérlőknek és mezőgazdasági munkásoknak adtak magántulajdonba. Ezenkívül 600.000 deszjatinat vettek el abból a célból, hogy azon parcellákat alakítsanak s ebből 1922 végéig 400.000 deszjatinat valóban fel is osztottak 2,2 ezer telepes között. Az ilyen telepek nagysága 15—20 deszjatin között változik és nem magántulajdon, hanem csupán bérléjelleget, amely egyelőre hat évre szól. Ha a hat évi bérlét gazdasági szempontból az államra előnyösnek bizonyult, akkor az eddigi bérlő örökbérlőbe, esetleg magántulajdonba kapja azt. A bérlőnél a gazdákat az állam támogatja hitellel és építkezési szubvenciókkal.

Ennél az agrárreformnál legszembetűnőbb a parcellák aránylagos nagysága, ami azonban korántsem örvendetes jelenség. A jelzett 15—20 deszjatin nem sokkal kisebb, mint amit még a cárság alatti orosz agrárreform alatt alakítottak ki az állami és más nagybirtokból. Ezzel

szemben a terület humusza van olyan jó minőségű, hogy a megélhetésre és az eredményes termelésre az adottnál kisebb terület is elegendő lett volna. Célszerű birtokalakításról, tagosításról, meliorizációról és tanyaberendezésről ez a reform nem intézkedik kielégítő módon.

A külföldi adósságok kamatai miatt ijesztő a német külkereskedelmi mérleg

Ellentétes vélemények a német gazdasági helyzetről

Berlinből jelentik: Ellentmondások, izgalmak és meglepetések jegyében indult meg a februári hónap a német tőzsdéken. Az ellentmondások a gazdasági élet vezetőinek nyilatkozataiban, a bankok havi jelentéseiben találhatók meg, az izgalmak és a meglepetések a tőzsdén, az elmaradt dividendák és a kedvezőtlen tranzakciók egész sorozatában konstáltható. Duisberg titkos tanácsos a solingeni iparkamara ülésén beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy a külkereskedelmi mérleg passzivitása ijesztővé válik azáltal, hogy a külföldi adósságok után évente legalább 500 millió márkát kell fizetni kamat fejében és hogy ki kell fizetni teljes összegben a reparációs terheket is. De a német közgazdaság belső fejlődése sem olyan biztató, ahogy általában hiszik. A munkaidő kérdése a vasiparban ámbár elintéztet nyert, de mégis ez a harc a termelési költsékeket nagyra növelte. Mára pedig a vasárak növelése ennek az akciónak egyáltalában nem kívánatos következménye lenne. Közép-Németországban újabb munkásharcok indultak meg és a tavasz folyamán több iparágban hasonló munkabér-megállapodások szünnek meg, amelyek előreláthatólag új harcokra fognak vezetni. A reparációs ágens máris bejelentette a vasuti tarifák felemelését és ennek következtében

Általános bér- és tisztségviselői vezetési mozgalmak fognak következni.

A gazdasági életnek mindenestre egy félfokozott áremelkedés folytán jelentékeny veszteséget kell elszenvednie.

Dr. Koch, birodalmi közlekedésügyi miniszter szintén bejelentette a vasutak tarifaemelését és úszerte a tarifaemelés nem annyira a deficit kiküszöbölése miatt történik, mint inkább újabb investíciók eszközölése végett, úgyhogy ebből végeredményben a nagyiparnak lenne haszna. A német fémáru gyárosok viszont már panaszkodnak január havi jelentésükben, hogy foglalkoztatásuk lényegesen alábbhagyott. A vas- és gépáru gyárosok máris bejelentik, hogy a vasárak emelése folytán a feldolgozó ipar kénytelen lesz felárakat megállapítani. A fizetési feltételek mindazonáltal nem fognak megváltozni. Külföldi viszonylatban azonban a német gyárak az árakat nem fogják emelni, mert számolni kell a nagy versennyel.

A csalódásokat az elmaradt dividendák és a kedvezőtlen tranzakciók okozták. Sokat kifogásoltak egy nagy banknak a havi jelentését, amely a tőkepénzeseket arra buzdítja, hogy fixkamatot zsalu papirokat jegyezzenek és ne vásároljanak részvényeket. A bank eljárását azzal magyarázzák, hogy ilyen módon akar propagandát csinálni a Reichsbahn elsőbbségi részvénykibocsátásnak, a melyre a közeli napokban kerül a sor. Százmillió névértékű új részvényt fognak kibocsátani. Pedig úgy részvény, mint fixkibocsátás terén a piac teljesen megtelt és a tőkepénzeseknek még

őnk emlékeztében vannak a családok, különösen a Snia Viscosa körül, a melyet a Diskontogesellschaft vezetett be a magánforgalomba, azonban az előző évi 10 százalékos dividenda után most az a hír érkezik, hogy a vállalat nem fog dividendát fizetni és a részvényeket sem vezetik be a berlini tőzsdére. A Daimler-részvényekben való csatlódás s kedvezőtlenül befolyásolta a tőzsdét, amely azonban változatlanul nagy reménységeket fűz a vállalat további fejlődéséhez. Csak a hajózási társaságok részvényei iránt van nagy érdeklődés, mert most már biztosra veszik, hogy az amerikai vagyonfelszabadítás megtörténik és a társaságok nagyobb vagyont kapnak vissza, mint a mennyit alaptőkéjük reprezentál.

A tőzsdéi index január hónapról csakugyan rendkívül szomorú képet fest. Megállapítást nyert, hogy

a tőzsdéi index január eleje óta 141,42 százalékról 137,90 százalékra esett vissza.

téhat a visszaesés több mint 4,5 százalékot tett ki. A szénpapírok áresése szintén igen jelentékeny volt, 7 százalékot tett ki általánosságban. Ezután a papír-, autó- és vasipari értékek következnek 5—5 százalékkal. A tőzsdé általános lanyhaságában csak a vasuti, biztosítási és hőipari értékek nem vettek részt, sőt ezeken a piacokon bizonyosfokú áremelkedés is tapasztalható volt. A külföldi tőke tartózkodásának jut nagy szerep a lanyha januári tőzsdében.

A nemzetközi tőke ugyanis a forgalmasabb külföldi tőzsdéken, különösen Párisban keresett elhelyezkedést.

melyet a kontremin idejében észrevett és munkába kezdett Németországban. A nagytőke Berlinben kontreminált, Párisban vásárolt. Ezenkívül a belpolitikai helyzet bonyolult voltával és az amerikai pénzpiac kedvezőtlen helyzetével magyarázzák a tartós lanyhaságot.

A legnagyobb izgalmat a tőzsdén mindenestre az I. G. Farbeindustrie részvényeinek lanyha tendenciája okozta. Annak ellenére ugyanis, hogy a Farbeindustrie jelentős tranzakciók előtt áll, sehogyan sem sikerült a részvény tőzsdéi pozícióját megszilárdítani és miután a berlini tőzsdé legnagyobb része ebben a papírban van angazsálva, valóságos következtetésként hangzott el az az óhaj, hogy

intervenció szindikátust kell alapítani kizárólag a Farbeindustrie érdekében.

A tőzsdéi jelenségeken kívül azonban nagy figyelemmel szemléli a közvélemény az ipari és kereskedelmi vállalatok pénzügyi mozgását. Ezen a téren a legutóbb megjelent fizetésképtelenségi statisztika a lehető legrosszabb benyomást tette. Ez a statisztika ugyanis ar-

ról számol be, hogy január hónapban rendkívül erősen emelkedett a csődök száma. Az elmúlt hónapban ugyanis 753 új csődöt nyitottak meg, míg az előző év decemberében a csődnyitások száma csak 605-re rugott. Az emelkedés tehát 25 százalékot tesz ki, ami igen elszomorító jelenti. Ilyen körülmények között nem nagyon hatott vigasztalóan a statisztikának az a másik adata, hogy a magánegyezségek száma viszont meglehetősen csekély mértékben csökkent. Míg ugyanis 1927 decemberében 175 cég kért magánegyezséget, addig januárban a magánegyezségek száma 160 volt.

Mindezeket a kedvezőtlen jelenségeket egyensúlyozni igyekezett Louis Hagen, aki a kölni Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlését meglepően optimisztikus beszédet mondott az 1928-as év várható gazdasági fejlődéséről. Szerinte az ipar kilátásai, leszámítva a munkáskérdést, egyáltalában nem kedvezőtlenek és kölcsönös megértéssel és tapintattal a munkáskérdések is könnyen elsimíthatók. Meg van győződve arról, hogy a fogyasztási konjunktúra tovább tart, a valósággal világkonjunkturává nővi ki magát, melyből a német közgazdaság tetemes hasznot húz. Louis Hagen beszédének második részében külföldi kölcsönök kérdésével foglalkozik, mely ma szintén egyike a legaktuálisabb német problémáknak. Szerinte a német közgazdaság nem nélkülözheti a külföldi tőkét, bár hangsúlyozza, hogy a rentabilis elhelyezkedést kereső külföldi tőkének legalább olyan szüksége van a nagy sanszokkal rendelkező német közgazdaságra, mint a német közgazdaságnak a nemzetközi tőkére.

Hasonló értelemben nyilatkozott dr. Curtius birodalmi gazdasági miniszter. Dr. Curtius megállapítja, hogy a német közgazdaság külföldi eladásának mérve távolról sem aggasztó, sőt újabb külföldi tőkére van szükség. Adatokat sorakoztat fel és szerinte Németország újabb keletű összes rövid és hosszú lejáratú adósságait kerek számban 6 milliárd márkát tesznek ki és ezeknek évi annuitása és kamatszolgálatát nem haladja meg a 400 millió márkát. Ebben a kamatszolgáltatásba nincsenek természetesen beleértve a Dawes-terv végrehajtásai.

Megszüntetik Romániában a személyvonatokat

Csak helyi vonatok lesznek és nagyobb távolságokra gyorsvonatokkal bonyolítják le a közvetlen forgalmat

Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága rendkívül erőfeszítéssel dolgozik a román vasutak reorganizálásán. A vasut legújabb tervek szerint nyugati mintára meg akarta szüntetni a személyvonatokat és azokat csak rövid távolságokat összekötő helyi vonatokkal pótolja. Ez a rendszer Nyugaton, Olaszországban és Franciaországban nagyszeműen bevált, kérdés azonban, hogyan sikerül a rendszer áttelepítése a romániai viszonyokra. Az új rendszer, a tervezet szerint már május elsején életbe lép.

A rendszerváltozástól a vasut nagy üzemeltetést vár — de még nyílt kérdés, hogy a közönség megbarátkozik-e az új rendszerrel, amely nyilvánvalóan megdrágítja az utazást.

Az egész világon csökkent a lisztfogyasztás

A mezőgazdaság világpiaca

Különösebb változatosságot az elmúlt hetekhez képest nem nyújt a mezőgazdasági piac. A csikágói tőzsdén az árak egészen kis kilengéseket mutatnak, jóformán változatlanok.

A kontinentális piacokon a buzaárak csökkentek, az uszó rakományok ára néha egy hollandi forinttal is. Ezek az argentinai szállítványok, amiket nagy arányokban indítanak utnak, de amelyek után nincs túlságosan nagy kereslet. Ismét és ismét feltálatásra kerül a mese, hogy a csokély lisztkereslet folytán a malmok bőven rendelkeznek gabonával és ezért nem vásárolnak. Aki végigfigyelt a lapokat aratástól máig, annak azt kell hinnie, hogy a kenyér- és lisztfogyasztást beszűntették az emberek, ellenben elképzelhetetlen nagyságu gabonatarhakkal rendelkeznek a malmok amelyek még mindig nincsenek tele és amelyek megtöltése végeztet folyton dolgoznak. Mert hiszen gabonát nem vásárolnak a malmok, tehát a készleteket dolgozzák fel. A lisztüzlet rendkívül vontatott, tehát a malmok főleg csak raktárra dolgozhatnak, mert mindezek mellett a malmok mégis csak folytatják az őrlést. Ez a beállítás természetesen csak mesebeszéd.

A lisztfogyasztás sehhol távolról sem olyan, mint amilyen az háború előtt volt és a malmok foglalkoztatása évről-évre csökken, de azért a belső lisztfogyasztás az egyes országokban semmiesetre sem marad súlyosan a tavalyi mögött.

Az is világos, hogy a malmok nem a hónapokkal ezelőtt összevásárolt búzát őrlik még ma is és az sem szoroz bizonyításra, hogy a vontatott lisztüzlet mellett örökösen nem dolgozhatnak raktárra. Egyszerűen csak annyi az igazság, hogy a hozzávetőlegesen stabil buzaárak mellett amikorra nincs különösebb valószínűség, még a tavaszi hónapokban sem, jelentékenyebb buzaösszevételre.

a malmok éppen csak a folyó szükségleteiket vásárolják be, nagyobb és jelentékenyebb kitételekről nincsen szó.

Németországban, ahol az argentinai buzaárakat elég jelentős áresésekhez is vezetett, ugyancsak megjárta az a malm, amely hosszabb időre látta le ma-

gát búzával: a konkurrens vállalat most kenterben verheti, esetleg egy holland forinttal olcsóbban vásárolva be az árut. Nincs tehát szó arról, mintha tényleg nem vásárolnának a malmok, mintha tényleg a lisztből élének, mintha nem adnának el lisztet, hanem csak arról van szó, hogy azoknak a nagy fedezeti vásárlásoknak van vége amiket a malmoknak a buzaár erős ingadozásai mellett általában végre kellett hajtaniuk.

Akkor a másik lisztár nem változott szigorú párhuzamban a buzárral és így megtörténhetett volna, hogy a drágábban vásárolt búzából kiőrölt lisztet később a buza olcsóbbodása mellett, a konkurrencia kényszerítő nyomása alatt olcsóbban kell árúsítani: az ilyen veszteség ellen szolgált biztosító szelepül a malmok számára a határidőpiac. Magának az egész határidőpiacnak az intézménye pedig a közvetítő kereskedelem ama ténykedésén alakult, hogy eladta tavasszal drágán.

Azzal azonban, hogy ujabban Amerikában megszűnt, hogy a termelő a gabonáját ősszel azonnal értékesítse s miután ezzel

a buza nagyarányu árfluktuációja is megszűnt

s így a közvetítő kereskedelem nem alakíthatja tetszése szerint az árakat, megszűnt a gabonahatáridőüzletnek is a régi rendkívüli fontossága a malmok szempontjából. De éppen azért, mert a termelők nem adták ki kezükből a gabonát, most már nem úgy van, mint azelőtt, hogy a gabonahatáridőüzlet befolyásolja a rendelkezésre álló gabona árát, hanem inkább megfordítva:

a termelő kezén levő gabonától függ a gabonahatáridőüzlet kialakulása,

Ma a határidőpiac nem okozhat olyan károkat a termelőknek, mint azelőtt. Az egészen a végeredménye, hogy ezzel kiküszöbölődött a jelentékeny áringadozás az egész vonalon és a malmok részéről is. A gabonatarhok vontatottsága a spekulatív vásárlások minimumra való esőkkénese mellett is egyszerűben meg fog szünni, ha egyrészt a gazdasági helyzet kedvezőbbre fordultával Európában általában nagyobb lesz a forgalom, másrészt, ha a lisztkivitel általános növekedése ezt megtéti.

A homoki bor jövője

Tömegtermelés helyett a minőség javítására kell törekedni

Jugoszláviában egyike a legfontosabb export-cikkének a bor.

Már a háború előtt is a homoki borok között vezető szerepet játszottak a mi vidékünkbeli borok. A homoki borok kvalitativ sorrendjét illetően szakkörök általában így klasszifikálták: Kraljévbreg és vidéke, azután jött Horgos, utána Kecskemét, Kiskunhalas és általában a Dunna-Tisza köze. A jugoszláviai borok felvevő piaca különösen Ausztria és Csehszlovákia voltak, melyek jóval többre értékelték a mi borainkat, mint a dalmát, szrémí és bánáti bor. Kraljévbreg és vidéke mindig a vezető márkák közé tartoztak.

Különösen az utóbbi tíz évben, miután a bortermelés nem éppen a legrosszabb üzletek közé tartozott, évről-évre újabb területeket ültettek be, főként a Bánáthban, Dalmáciában. Szrémiben és arányosan a mi vidékünkön is az utóbbi évtizedben.

Allamunk jóval többet termel, mint a mennyit a belső fogyasztás fel tud venni. Pontos statisztikai adatok erre nézve nincsenek, de hozzávetőlegesen, normális években az átlagos termelés 2.500.000—3.000.000 hektolitert tesz ki; ezzel szemben a belső fogyasztás másiél millió hektolitert vesz fel, így egy igen tekintélyes quantumnak kell a külföldre kerülnie, hogy a többletermelésünket elhelyezzük és azutóbbi években nyilvánvalóvá

levő borkrizisen segíthessünk. A szakkörök előtt általánosan tudott dolog, hogy még csak az elmúlt évtizedekben is, export hiányában, a bánáti és dalmáciai termelőknek több esztendőn át fektűt a termésük beraktározva, úgyhogy a termelési áron alul voltak kénytelenek borait értékesíteni. A borkrizis megoldására csak az exportban találhatjuk. A világpiacra a nagyon olcsó görög borokkal ár tekintetében boraink közül csak a bánáti, nevezetesen a vrsaci és belackvai borok vehetik fel a versenyt. Különösen Bulgária az utolsó két esztendőben mint egyik legjelentősebb versenytárs lépett fel az európai piacon és a bolgár kormány a lehető legmesszebbmenő reaktívákat nyújtja, mint például vámmentesen beviszik a pincészeti felszerelési cikkeket, préseket, elektro-szivattyukat és más gépeket; az exportöröknek minden vámkautó nélkül megengedik, hogy a szűrtelés céljából a saját felszereléseiket bevihessék, az országban való tartózkodást pedig a külföldi pincészeti szakembereknek valóságos elmozdítják.

Ami kormányunk is igyekszik az exportot elősegíteni és a hivatalos közegek, különösen pedig a földművelésügyi minisztérium. Szubotica város hatósága, a finanszírozások, a szubotica vámhatóság és a noviszádikereskedelmi és iparkamar negy megértést és előzékenységet tanusítanak előmozdításában.

Az exportállamok ma különös gondot fordítanak arra, hogy a bor reputációja érdekében csak kiváló borok kerüljenek a külföldre. Ugyanezt kívánja meg a mi termelőink érdeke is, mert hiszen az igen magas bevételi várnok és költségek, melyek sok esetben a bor értékét is felülműlják, az egész olcsó minőségű borokra is éppen olyan magasak, tehát indokoltá teszik, hogy termelőink kiváló jó minőségű fajborokat törekedjenek termelni, annál is inkább, mert igen jó homoki talajunk erre kiválóan alkalmas és amint a múltban voltak, a jövőben is jöhetnek olyan esztendők, amikor a külföldnek is jó termései vannak és a könnyű kvalitásu tömegborokat évekig alig lehet plaszirozni. Legjobb bizonyítéka ennek az a tény, hogy a borpiacon már hónapok óta tartó lanyhaság ellenére a kiváló minőségű borokat megfelelő jó áron ma sem nehéz a külföldön elhelyezni. Az új telepítéseknek a fajok megválasztására nagy gondot kell fordítani, nehogy az a helyzet álljon elő, mi az utóbbi esztendőben a komlótermelésnél is mutatkozott, hogy a kedvező konjunktúra hatása alatt igen nagy területeket ültettek be azonban a komló minőségének megválasztására ke-

vésbé helyeztek súlyt és ezért jugoszláviai komlókat a külföldön egyáltalán nem, vagy csak nagyon nyomott áron lehet értékesíteni.

Fontos szerepet játszik a racionális és szakszerű borkezelés is. Nagyon kívánatos volna, hogy a földművelésügyi minisztérium a jövőben szakiskolákat, vinctellériskolákat állítson fel, illetőleg azoknak számát szaporítsa, természetesen csak kiváló, elismert szakörök felügyelete alatt. Eddig Szubotican is volt egy kerületi szőlészeti szakosztály, melynek az volt a hivatása, hogy a bortermelés racionális irányban való folytatását elősegítse és amelynek élén Schneider Sztankó állott, akinek a felügyelete alatt a bácsmegyei szőlősgazdák tartoztak. Sajnos azonban ez az intézmény a múlt évben megszűnt.

Nem ártana, ha időközönként egy intelligensebb termelőkből álló társaság az elismertebb külföldi mintapincészeteket, mint pl. Kdosterneuburg, budafoki pincemesteri szakiskola stb. felkeresné és ott szerzett tapasztalatait gazdatársaival közölné.

Schwarc Andor.

Nem jött létre megegyezés a földművelésügyi minisztérium komlóankétján

Az érdekkörök egy része a komló védjelzése mellett, a többség a védjelzés ellen foglalt állást

Noviszadról jelentik: A noviszádi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara kezdeményezésére Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszter Beogradban ankétot hívott össze, amelyre meghívta az összes termelő és kereskedő érdekelteket és az érdekelte kereskedelmi kamarákat. Az ankét célja a komló kötelező védjelzésére vonatkozó miniszteri rendelet megtárgyalása.

Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszter délelőtt tíz órakor fogadta az ankétot megjelent érdekképviseleteket és annak a reményének adott kifejezést, hogy harmonikus együttműködésük révén sikerülni fog ezt a nagyfontosságú gazdasági kérdést valamennyi érdekelt szempontjából kedvezően megoldani. Sajnálkozott, hogy a radikális pártnak ugyanerre az időre kitűzött értekezlete miatt az ankéten személyesen nem vehet részt és megbízásából Gyurics Milán, a földművelésügyi minisztérium földművelési osztályának vezetője fog elnökölni. A miniszter kilátásba helyezte, hogy az ankéten kifejezésre jutó szempontok figyelembe jönnék a rendelet végleges szövegezésénél és hogy a legális kereskedelem kívánságai is meghallgatásra fognak találni, mert csak e két érdekkör együttműködése tud kedvező eredményeket teremteni.

Az állami osztályosorsjáték épületének nagytermében nyitotta meg Gyurics Milán osztálytanácsos az értekezletet, amelyen előadóként Terzin Hiánkó, a földművelésügyi minisztérium inspektora szerepelt. A kereskedelmi minisztériumot dr. Schumann Károly, az ipartulajdon védelmére alakult miniszteri bizottság elnöke képviselte. Jelen voltak a noviszádi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara részéről dr. Mirkovics Mijo titkár, a ljubljana-i kamara részéről dr. Mohorics Iván főtitkár, a noviszádi termelők szövetsége részéről Gerich István elnök, Petzy-Popovics Pál alelnök, Maties Milorad igazgató, dr. Petzy-Popovics Emil, Mikles Franjo és Kovacevics Dusan, a noviszádi kereskedők szövetsége részéről külön képviselő nem volt, míg a céljai komlótermelők szövetsége és a céljai komlókereskedők szövetsége három taggal, a bácskapetrováci kereskedők szövetsége Kukaeska Pállal képviseltette magát.

Elsőnek dr. Mohorics Iván, a ljubljana-i kamara főtitkára szólalt fel, aki bejelentette, hogy a kamara a szlovéniai érdekelteket megkérdezte és azok a komló törvényelt kötelező minőségbeli védjelzése ellen foglaltak állást. Állásfoglalásukat azzal indokolták, hogy a jugoszláv komlótermelés még nagyon függő viszonyban van a külföldi piactól. Szlovéniában tizenöt nappal hamarabb van a komlószedés, mint az ország többi részeiben és ennyire hamar nem

lehet előre megállapítani a szlovéniai korai komló minőségét.

A komló kötelező védjelzése elriasztaná a külföldi importörököt, mert azok a tervezetet már most zaklatásnak minősítik

és megtörténhetik, hogy ebből a komlóexportra súlyos következmények állnak elő és abból a termelők, a kivitel és a külkereskedelmi mérleg károkat szenvedne.

Gerich István, a noviszádi komlótermelők elnöke, a tervezet minőségbeli védjelzés mellett foglalt állást, azt a termelők érdekében levőnek tekintti, mert ma a kereskedők állapítják meg a komló minőségét, amennyiben a vásárlással maguk osztályozzák a komlófajtákat és így

a termelők ki vannak szolgáltatva a komlóvásárlók önkényének.

Migha a kötelező védjelzést meghonosítják és azt a minisztérium a termelők szövetségével végezteti el, ezáltal a termelők abba a helyzetbe jutnak, hogy maguk is befolyást gyakorolnak a komló minőségének megállapítására és így a termelők érdeke fokozott mértékben nyer védelmet.

Kovacevics Dusan, a noviszádi komlótermelők szövetségének képviselője, a kötelező védjelzés mellett volt. Utána dr. Mirkovics Mijo, a noviszádi kereskedelmi kamara titkára ismertette az ankét összehívásának előzményeit, a melyet a kamara azért szorgalmazott, nehogy a szakkörök meghallgatása nélkül történjen döntés ebben a nagyfontosságú kérdésben. Sajnálja, hogy a leginkább érdekelt tényező

a kereskedelmi minisztérium külkereskedelmi osztálya, nem küldötte el képviselőjét,

amiből arra következtet, hogy ez az osztály nem mérlegelte kellően a tervezet intézkedés nagy jelentőségét. A szignálás kérdése a kivitel és a külkereskedelmi mérleg szempontjából nagyon fontos, de a földművelésügyi minisztérium felelős tényezői sincsenek jól informálva és a köztudatban az a vélemény alakult ki, hogy ezt a fontos kérdést előzetes alapos megvitatás nélkül kívánták elintézni. A szignálás következtében a termelők-szövetkezetek válnának közvetítőkké a termelők és az idegen importörök között. A szövetkezetek a védjelzés elvégzése által furcsa helyzetbe kerülnek, mert most kizárólag tagjaik érdekképviseletét képezik, míg ezentul

a szignálás elvégzésével állami tövekorséget is feltenének ki.

A komló minősége szavakban és számokban nem állapítható meg és a tervezet szerint, csak a komló minőségét kívánják védjelezni. Ha az exportör minőségi komlót vinne ki védjelzés nél-

kül, úgy azt az exportort megbüntetik. Ebben az ügyben az elsőfokú ítélet az ítéletek, de mert az nem szakértő, döntés előtt meghallgatná a komlótanács véleményét, amely termelőkkel áll és így a termelők közvetve befolyást gyakorolnának az ítéletre, úgy hogy a termelők panaszosok és bírók is volnának ugyanabban az ügyben.

Gyurics Milán, elnök ezután nyilatkozattételre szólította fel a megjelenteket, mire

a noviszadi termelők szövetsége képviselői fentartás nélkül a komló minőségbeli kötelező véjelzése mellett, a petrováci termelők ellen, a szlovéniai termelők és kereskedők ellene foglaltak állást.

A ljubljani kamara írásban fogja álláspontját körvonalazni, de a rendelet ellen van,

a noviszadi kereskedelmi kamara elvben mellette van,

de nem akarja a komló minőségbeli véjelzését kötelezővé tenni.

Az elnök közölte ezután, hogy a minisztérium az elhangzott véleményeket mérlegelni fogja és azok alapján fogja a döntését meghozni. Az értekezleten, még az a kifogás is elhangzott, hogy a rendeleti uton való megoldást a legközelebbi kormány hatálytalaníthatja és így a komlótermelés kísérleti célokra volna felhasználva.

MI ÚJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotici Lloyd közleményei

*

A bőr és csont kiviteli tilalma. A felsőbácskai gyárosok egyesülete már jelentette, hogy a Népszövetség Genében a bőr és csont kivételének szabaddá tételére előterjesztést tett és a kérdés rendezése végett legközelebb konferenciát fog egybehívni Genbe, amelyen a mi kiküldöttünk is részt fog venni. Mielőtt kiküldöttünk a konferencián részt venne, szükségesnek mutatkozott egy előzetes konferenciának megtartása, hogy a kiküldött a szükséges direktívákat megkapja. A kereskedelmi minisztérium ezt az előzetes konferenciát február 11-ére hívta egybe és arra Lazarevics Milán osztályfőnököt küldte ki, aki a konferencián elnökölt. A konferencián részt vettek: Matejics Dragisa, dr. Bugarsics Lázár, Bauer Mirkó, Plesz Iván, Goljad Adolf, Bosnjak és Bader. A konferencián igen élénk eszmecsere folyt le és valamennyi szónok azt a kívánságát fejezte ki, hogy a hazai bőr és csontipart feltétlenül meg kell védeni.

A paraffin vámolása. A pénzügyminisztérium legújabb magyarító rendelete szerint, amelyet a vámhivatalokhoz intézett, paraffinnak tekinthető minden ásványolajkészítmény, amely a nyers nafta, kátrány, barnaszén vagy paraffinpala desztillációjából ered. Ezek a vámtarifa 177 tételének 4 pontja alapján mint ásványolajk vámolandók. Kivételt képeznek a festett paraffin-gyártmányok.

Új teherátvitelű állomás a Szubotica-vinkovci vonalon. A közlekedésiügyi miniszter legújabb rendeletével a Szubotica-Szombor-Vinkovci vonalon fekvő Bukovački-Salas eddigi forgalmi kitérőt kocsirakományu teheráru forgalomra is megnyitotta. Fel és leadásra kerülhetnek mindazok a kocsirakományu teherárak, amelyeknek be és kikapása különleges berendezést nem igényelnek.

Az SHS királyság kereskedelmi ügynöksége Törökországban. A kereskedelmi minisztériumnak engedélyvel és hozzájárulással az SHS királyság kereskedelmi ügynöksége létesült Konstantinápolyban. Az ügynökség célja információk adása és az áru kivitel szabályozása Törökországban. Államunk Törökországgal ezidél nem kötött kereskedelmi szerződést és ez az ügynökség iparkodni fog, hogy mégis létrehozzon kereskedelmi összeköttetéseket. A Lloyd kéri a tagjait, hogy ha kereskedelmi összeköttetésbe akarnak lépni Törökországgal, ebbeli szándékaikat jelentsék be a Lloyd titkári hivatalának.

Az Ausztriával megkötött kereskedelmi szerződés revíziója. A külügyminisztérium e napokban vette kézhez az osztrák kormánytól a közöttünk fennálló kereskedelmi szerződés revíziójáról küldött újabb jegyzékét. A kereskedelmi szerződések kötésére kiküldött állandó bizottság azonnal tárgyalás alá vette a jegyzéket, hogy alapot találjon a tárgyalás folytatására. Az eddigi tárgyalások azért szakadtak meg, mert gazdasági körök elutasító magatartást tanúsítottak az osztrák kívánságokkal szemben. Minthogy az osztrákok kívánságait lényegesen mérsékelték, minden remény meg van, hogy a félbeszakított tárgyalások rövidesen megindulnak.

A nyers bőr árának az esése. A nyers bőrök ára a Nürnbergben megtartott legutóbbi aukció alkalmával 10%-os ár-eseést mutatott. Ennek hatása alatt nálunk is esik a nyers bőr ára. Érdekös, hogy a mi bőripiacunkon Anglia is mint vevő jelentkezik.

Élő virág szállítása repülőgépen. Az olasz Rivieráról Németországba, Magyarországba és Ausztriába a friss virágot repülőgéppel továbbítják. Vintu-nigliában e célból aerodromot építenek; a szállítást 4 repülőgép fogja lebonyolítani.

Nemzetközi kiállítás Budapest. Április hó 28-tól május 7-éig Budapest nemzetközi kiállítás lesz. A kiállítás keretében egy külön csoport lesz, amelynek célja lenne a községek fejlettségének előmozdítása. Ez a csoport a következő alcsoportokra oszik: 1. Épületek (községi épület, más nyilvános épület, mint: vágóhid, tűzoltólaktanya, iskola, fürdőkaszánya stb.) 2. Villanyosítás (központi villanytelep stb. a szükséges rajzokkal, propaganda céljaira szolgáló röpiratokkal, tervrajzokkal és költségeloirányzatokkal stb.) 3. Vízművek (kutak furása, különféle rendszerű artézi kutak stb.) 4. Higiénia (uccák tisztítása, seprése, locsolása, szemétkihordás, csatornázás stb.) 5. Forgalom (autóbuszforgalom, csomag szállításra alkalmas eszközök, mindez a szükséges tervrajzokkal és költségeloirányzatokkal. Fásítás (uccák és terek fásítása, szobrok, emlékművek díszítése, temetők rendezése stb.). Budapesti konzulunk erre a kiállításra különösen felhívja az érdekeltek figyelmét azzal, hogy tapasztalatai szerint a magyar gazdasági körök minden utat és módot felhasználnak, hogy a mi gazdasági körökkel minél élénkebb összeköttetésbe lépjenek.

Jugoszlávia delegátusát beválasztották a nemzetközi víziutak felügyelő bizottságába

Jugoszlávia tagságot kapott a Népszövetség közlekedési tanácsában is

A nemzetközi kereskedelmi kamara jugoszláv nemzeti bizottsága, vasárnap, hosszú idő után, újabb ülésre ült össze. Az ülésen a nemzeti bizottság elnöke, Arko Vladimir, a zágربی kereskedelmi és iparkamara elnöke elnökölt és az előadói tisztet dr. Popovics Sztevan, a bizottság titkára töltötte be, aki terjedelmes jelentésben számolt be a nemzeti bizottságnak a legutóbbi ülés óta kifejtett tevékenységéről.

A jelentés terjedelmét részben a »Privreda Jugoszlávia« (A jugoszláv gazdaság) című folyóiratnak, amelyet a nemzeti bizottság, karöltve a jugoszláv gazdasági érdekeltségekkel, francia és angol nyelven adott ki. A megjelent folyóirat célja, hogy a tájékozatlan külföldet kellőleg és megbízhatóan felvilágosítsa a jugoszláv gazdasági helyzetéről. A folyóirat a stockholmi kongresszus tagjai között került kiosztásra, de megkapta azt a világ minden országának jelentősebb gazdasági tényezője.

A jelentés megelégedéssel számolt be arról, hogy a jugoszláv nemzeti bizottságnak sikerült a stockholmi kongresszuson határozati javaslatot elfogadtatni, amely szerint a nemzetközi víziutakon érvényes felügyeleti jog megállapítása ügyében külön szakbizottságot küldjenek ki, nehogy a Dunakérdés ettől függetlenül legyen megoldható. Ebben a különleges bizottságban a jugoszláv nemzeti bizottság delegátusa is helyet kapott.

A jelentés beszámol továbbá Sander-mann Allen, a nemzetközi víziutak külön szakbizottság elnökének jugoszláv látogatásáról, akit a jugoszláv nemzeti bizottság, a jugoszláv folyók és csatornák helyzetéről behatóan tájékoztatt.

A stockholmi kongresszuson a jugoszláv nemzeti bizottság karöltve dolgozott a csehszlovák, román és lengyel nemzeti bizottságokkal és így a négy állam nemzeti bizottságai szoros együttműködésben fejtettek ki tevékenységet.

Különös megtiszteltetésben részesült a jugoszláv nemzeti bizottság azáltal, hogy a stockholmi kongresszus, méltányolva Jugoszlávia jelentőségét, méltányolva az országon keresztülhaladó fontos nemzetközi vonalakat és tekintettel Jugoszláviának a nemzetközi folyamhajtásra való közvetlen nagy érdekeire és jelentőségére, a jugoszláv nemzeti bizottság egyik tagját a genai népszövetség közlekedési tanácsába, beválasztották mint a nemzetközi kereskedelmi kamara delegátusát. A jugoszláv nemzeti bizottság, ezen megtiszt-

telt tisztségre, dr. Karmanszki, közlekedési szakértőt nevezte meg, aki a népszövetség közlekedési tanácsában, eredményes munkájával kitüntette magát.

Minthogy a nemzetközi kamara igen jelentékeny befolyással bíró szerephez jutott, ezáltal a jugoszláv gazdasági körök, abba a helyzetbe jutnak, hogy nemzetközi gazdasági kérdésekhez, illetékes helyen hozzájárulhatnak.

A nemzeti bizottsághoz folyton érkező kérdések érkeznek, Jugoszlávia gazdasági helyzetéről és így jugoszláv gazdasági érdeket képez, hogy minden gazdasági szervezet a nemzeti bizottság tagja legyen. A nemzeti bizottság tagjainak, a nemzetközi kamara választó bírósága rendelkezésre áll.

A nemzeti bizottság zágربی tagjainak kívánságára az alapszabályok olyan módosításába egyezett bele, amelyet április végén megtartandó teljes ülésen fognak fogantatni és amely szerint többek között Zágrebben külön titkárságot állítanak fel, amely lehetővé fogja tenni, hogy a nemzeti bizottság beográdi központi titkársága a zágربی titkárság révén érintkezhet a zágربی és a horvát-szlavonországi tagokkal. Tervbe van véve az alapszabályok olyan módosítása, amely szerint a nemzeti bizottság elnöksége ezentul négy tagból állna, akik közül egyik Beográdból, a másik Zágreből, a harmadik Ljubljánából, míg a negyedik egy másik jelentősebb gazdasági központból, lehetőleg a Vajdaságból, még pedig Noviszádról kerülne ki. A központi elnöki teendőket a beográdi elnök intézné. Az alapszabály módosítás révén a nemzeti bizottság választmánya tizenöt tagra lenne kiegészítve és pedig négy beográdi, három zágربی, két ljubljani, egy noviszadi, egy szarajevói, egy spliti, egy velikibecskereki, egy szkopljai és egy oszjeki tagból. A nemzetközi kamara jugoszláv képviselőjének Jovanovics Vaszát helyettesül Mogan tanárt választották meg.

A nemzeti bizottság a nemzetközi kamara felszólítására a nemzetközi választott bíróságha a következő jugoszláv tagokat választotta be: dr. Sztraznicski Milorad, dr. Verona Ante, dr. Goszpodnetics Fran, Glokucs Jezdimir, dr. Besarovics Voja, Vucar Alekszander, Pankovics Gyuro, Risztics Gyuro, dr. Gregorics Cvetko, Pimperovics Milovan és dr. Gyurgyevics Vása. A ljubljani gazdasági körök utólag fogják bírósági tagjaikat megnevezni.

Dinár-ankétot hív össze a pénzügyminiszter

Hányféleképpen lehetne valutareformot végrehajtani?

Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter kijelentései szerint a dinár törvényes stabilizálása a kölcsön egyik feltétele. Jugoszláviának kölcsönre égető szüksége van, ezért már most kell gondolkoz-nunk azon, hogy a dinár törvényhozási uton való szabályozását milyen elmélet és gyakorlat szerint valósítsák meg. Beogradi pénzügyi körökben a dinár stabilizálására vonatkozólag különféle elméletek alakultak ki. A beogradi szak-sajtóban leginkább háromféle lehetőséget tárgyalnak, amelyek a legalkalmasabbak volnának a dinár stabilizálására.

Az egyik vélemény szerint a leghelyesebb volna a dinárt a mai kurzuson stabilizálni, mert a dinár kurzusa most már évek óta ugyanaz. Egy másik vélemény szerint a legcélszerűbb volna, ha a Narodna Banka kivinné a dinárt a külföldi nagy valutapiacokra és azután európai nagy tőke és a valuták kínálata és kereslete szabadon állapítsa meg a dinár valódi kurzusát. A harmadik vélemény szerint a legjobb volna a dinárt 10 svájci frank = száz dinár érteken stabilizálni.

Arról, hogy a dinárt a békedinárral tegyék egyenlővé, már nem beszél senki sem, mert a legnévesebb beogradi közgazdászok véleménye szerint, ha ezt akarná a pénzügyminiszter bevezetni, akkor a jugoszláv gazdasági élet csak újabb nagy áldozatokat és szenvedéseket lenne kénytelen elviselni. Olaszországban gondoltak arra, hogy az olasz lírát a háborúelőtti értékére fogják majd fel-emelni, azonban Mussolini sem mert ebbe belevágni és csak arra törekedett, hogy a háborúutáni lírát a békebeli líra 50 százalékára emeljék fel. Azonban, amint tudjuk, Mussolininek ez a kísérlete is hálul ütött ki és nagy erőlködésekre a líra egy újabb hanyatló korszaka következett el. Ez lenne az eset a dinárral is és ezért már nem gondol arra senki sem, hogy az arany dinárt támassa fel a jugoszláv kormány.

Azok a dinárszakértők, akik arra az álláspontra helyezkednek, hogy a dinárt tíz svájci frank egyenlő 100 papír dinár értéken kell stabilizálni, azok főképpen arra az álláspontra helyezkednek, hogy már az átszámítás szempontjából az a megoldás volna a legjobb, ha 9.13 svájci frank érne száz papírdinár. Azonban kétséges, hogy jó volna-e a jugoszláv gazdasági élet szempontjából a dinárt erre a pontra felemelni. Hiszen jól emlékezünk vissza még arra az időre, amikor a dinárt mesterségesen emelték, hogy a jugoszláv gazdasági életnek mennyi áldozata volt. A közgazdasági élet produktumai bizonyára most nem csökkennének a dinár emelkedésével, de általában a kereskedők, termelők fizetési kötelezettségeit nehezebbé teszi a dinár 10 svájci frankra való felemelésével. A száz dinárnak 10 svájci frankra való felemelésére ismét egy nagyobb kölcsön-re volna szükség, amint ezt már Belgium valutareformjának az esetében láttuk, amikor 35.55 belga frankot egy dollár értékű aekvivalensről 36.05 belga frank aekvivalensre akarták felemelni. A belga pénzügyi szakértők ekkor kiszámították, hogy erre a célra a belga államnak négy millió dolláros kölcsönt kellene felvennie, ezért nem is csinálták meg a belga frank értékének az emelését. Azt is meg lehet-nők, hogy megváltoztatjuk a jelenlegi pénzünk nevét, amint azt már Belgium is és más államok megcselekedték.

Ha a dinárt a jelenlegi pontján akar-nánk törvényhozási uton stabilizálni, akkor az állampénztárnak nagy mennyiségű devizára lenne még szüksége, amellyel a dinár mostani nivóját hosszú időre stabilizálni lehetne. Ez azonban nem áll ma még rendelkezésre és éppen ezért nagyon vigyázni kell arra, hogyha már a valutareformot akarjuk megvalósítani, könnyen megeshetik, hogy az egész gazdasági életünk áldozatul eshetik a mostani kísérleteknek.

A pénzügyminiszter, amint értesülünk, egy dinár-ankétot akar egybehívni, amelyen a fentebbi ismertetett szempontok szerint tárgyalnak meg a szükségessé vált valutareformot.

Hirek a nagyvilágból

Lengyel-német kereskedelmi kamara Berlinben. A lengyel-német kereskedelmi szerződés ügye nehezen halad előre, azonban kétségtelen, hogy mindkét fél a tárgyalások mielőbbi kedvező befejezésén fáradozik. Újabb bizonyíték erre a lengyel kereskedelmi miniszterium legújabb akciója, amely egy lengyel-német kereskedelmi kamara létesítését célozza. A berlini kamara mintájára azután Posenben, Varsóban és Krakóban is megszerveznék a lengyel-német kereskedelmi kamarákat, amelyeknek fő célja a két ország közötti gazdasági kapcsolatok helyreállítása lesz.

A lodzi textilgyárak kartellje. Varsói jelentés szerint a lengyel kartell-mozgalom újabb sikert ért el. Ezúttal a textilgyárak kötötték szerződést és pedig a nyice lodzi ipartelep közül hét csatlakozott a kartellhez. Hír szerint még a tavasz folyamán 18 százalék áremelésre készül a lengyel textilkartell.

A lira stabilizációja és az olasz gazdasági gondok. Az olasz szenátus egyik legutóbbi ülésén Volpi pénzügyminiszter beszámolt a lira stabilizációjának technikai keresztülvételéről és az államháztartás jelenlegi helyzetéről. Volpi beszéde tulajdonképpen a fasizmus diadalmának volt, amely nélkül az olasz pénzügyek rendezése állítólag nem sikerülhetett volna. A jelenlegi pénzügyi év előreláthatólag szintén jelentős felesleggel zárul, azonban ez nem jelenti még az olasz gazdasági viszonyok teljes szanalását. A stabilizációs krízist csak nagy előkészítésekkel sikerül megszüntetni és ezért egyelőre a szabad devizaforgalmat nem vezethetik be Olaszországban. Az összes korlátozó rendelkezéseket még nem szüntethetik meg, azonban azok leépítése folyamatosan van. Külföldi kölcsönök felvételét továbbra is engedélyhez kötik, hogy ezzel az olasz gazdasági élet fejlődését ellenőrizhessék.

A német-orosz kereskedelmi forgalom újabb szabályozása. A német külügyminiszteriumban február 20-ika óta tárgyalások folynak az orosz-német kereskedelmi forgalom újabb szabályozása ügyében. Az eddigi megállapodásokat teljes revízió alá veszik és e célból három szakbizottságot neveztek ki. Az egyes kérdések elintézésére ennek folytán a forgalmi, statisztikai és jogi bizottság hatáskörébe tartozik. Az eddigi tárgyalások kedvezően haladnak és kilátás van a megállapodások mielőbbi aláírására.

Ford gazdasági kapcsolatot keres Oroszországgal. Moszkvai jelentés szerint Ford legújában az amerikai-orosz gazdasági kapcsolatok felvételét szorgalmazza. Ellentétben a többi amerikai iparmágnásokkal és bankárokkal, Ford jelenleg Oroszország elismerését kívánja. Oroszországban nagy meglepetést keltett Ford legújabb politikája, amely kétségkívül a Ford-tracterek és autók elhelyezése érdekében vett ilyen irányzatot.

Nem sikerült az idei kölni mintavásár. Február 15-ikén befejeződött a kölni tavaszi vásár, amely azonban nem sok élénkséget okozott az üzleti forgalomban. A látogatók száma meglehetősen nagy volt, azonban a vásárlások igen csekély keretek között mozogtak. Az osztrák kiállítás szintén kevés üzletet kötött a kölni vásáron, csak a műhelymunkák hozta meg a kívánt sikert.

Braziliában szigorúan ellenőrzik az exportkávés minőségét. Mjutan a különféle minőségű kávéfajtákat az exportörök „Santos” név alatt hozták forgalomba, amely a legjobb brazíliai márká, a kormány szigorú rendeletet adott ki az exportkávés minőségének megvizsgálására. A jövőben gyengébb minőségű kávéfajtákat Santos kikötőjéből nem továbbítanak, hogy ezzel is elejét vegyék a fogyasztók megtévesztésének.

A lengyel vámvalorizáció. A lengyel kormány legújabb rendelete, amely az eddigi vámok valorizációját írja elő, egész Európában nagy meglepetést keltett. Különösen nagy nyugtalanságot idézett elő a vámvalorizáció azokban az országokban, amelyek Lengyelországgal élénk kereskedelmi forgalmat bonyolítanak le. A vámok emelése átlagban 30 százalékot tesz ki, tipikus német exportcikknek azonban eléri a 70 százalékot. Német ipari körök ennek következtében a „vámvalorizációt” egyenes kihívásnak tekintik a német export érdekei ellen. A hírek szerint az új rendelkezés március 15-ikén életbe lép.

Lengyelország nagyarányu beruházásai a következő költségvetési évben. Bartel miniszterelnök helyettes kijelentése szerint Lengyelország 1928-29. évi költségvetésében százmillió zloty irányoznak elő közmunkák elvégzésére. Polyszabályozási munkálatokon kívül nagyarányu utépitési programot valósítanak meg a következő két év alatt. Ezenkívül a jövő évben megkezdik az új miniszteriumok építését, amelyek közül legsürgősebb a munkügyi miniszterium és az új külügyminiszterium felépítése. Amennyiben anyagi akadályok nem merülnek fel, jövőre az új nemzeti könyvtárat is felépítik.

Teljesen szabaddá teszik a svájci sajtó exportját. Ezidőszert tudvalevően Svájc központilag intézi a sajtó exportját, aminek következtében a mezőgazdasági üzemek produktumait magasabb áron tudja a külföldön elhelyezni. Legújabb jelentés szerint a svájci szövetség tanács a sajtó kivitt teljesen szabaddá teszi. A mezőgazdasági érdekképviseletek véleménye szerint az új terv igen káros hatással lesz a külkereskedelmi mérlegre. Az utolsó öt évben Svájc száz kilogram feldolgozott tejért nyolc svájci frankkal többet ért el, mint Franciaország és ez a különbözet öt év alatt 530 millió frankot tett ki. Ilyen hatalmas összeggel károsítaná meg az új törvény Svájc lakosságát a következő öt év alatt, ha a sajtó export centralizációját megszünteti.

Megindult az alumíniumprodukción Olaszországban. Milánói jelentés szerint a német alumínium-konzern részvételével Olaszországban alumíniumgyárat létesítenek. Az alapítók közé tartozik két olasz nagybank, a Montecatini-konzern és a Vereinigte Aluminiumwerke A.-G., mint a német ipar képviselője. A gyártási mód német patentok alkalmazásával teljesen újzerű lesz és miután belföldi nyersanyag áll a gyár rendelkezésére, nagy reményekkel néznek az új gyár működése elé.

Perzsiában Nemzeti Bank alapítását tervezik. Két havi tartózkodás után most tért vissza Berlinbe Böttke bankigazgató, aki a perzsa kormány pénzügy tanácsadójaként működött a perzsa fővárosban. Perzsiában tudvalevőleg Nemzeti Bank alapítását tervezik, amelynek minden valószínűség szerint nemetországi pénzügyi szakértő lesz a vezetője. Ugyisint kilátás van arra, hogy a perzsa kormány egy állandó pénzügyi tanácsadót hív meg a perzsa fővárosba, amely a német-perzsa gazdasági kapcsolatot különösen megerősítené.

Az automata-telefonkészülékek bevezetése Párisban? Párisi jelentés szerint tárgyalások folynak az irányban, hogy a francia fővárost automata-telefonkészülékekkel lássák el. A sajtó nagy szimpátiával fogadja a tervet, azonban nagyarányu agitáció indult meg az irányban, hogy az amerikai rendszert honosítsák meg és az egész bevezetést és a készülékeket francia cégek szállítsák. Az eddigi tervek szerint német jóvátételi szállítások után rendezték volna be az új párisi telefonkészülékeket.

Exporthitelbank Belgiumban. A belga export támogatása céljából Brüsszelben huszmillió frank alaptőkével új bank alakult. Az Exporthitelbank alapító a belga nagybankok; az állam nem vett részt az alapításban. Az új pénzügyintézet üzemeltetése nem terjed ki az exportüzletek finanszírozásánál tovább, miután a többi üzletágakat a nagybankok önállóan bonyolítják le.

S Iparművész vezetése alatt **szobafestő-, mázoló- és cimfestő-műhelyem** újra megkezdte munkáját!

A legszebb minták nagy választékban. — Elsőrendű anyagból és a szakszerű kivitelről kereskedem. Ajánlat és költségvetés díjtalan!

Özv. Stern Zsigmondné
Subotica, Sokolska ulica 18

Trbovljei portland cement építési mész (trifailai) szén

Kérjen ajánlatot!

SIPÓS SÁNDOR
Subotica, Sokolska ulica 6. — Telefon 5-68.

Gut eingeführtes Unternehmen englischer Stoffe und tschechischer Leinwand

sucht per sofort Raynsvert e'er

in Skopje, Kragujevac, Novisad, Subotica, Sombor und Vel. Beckerek

Ausführliche Offerte anschl. lieber Persönlichkeite, eventuell von Beamten in Pension, welche bei der Beamte gehabt und bei den Einw. hier gut angesehen sind, mögen sich gut Angabe von Referenzen sub „Agilan 143“ an die Jugoslavische Rudolf Mosse A. D. Beograd wenden

Novi-Beljejen és környékén általánosan ismert és jólbevezetett

mészégető kedvező feltételekkel haszonbérbe k adó, esetleg szakember társul kerestetik

Érdeklődőknek fevilágo itást ad **Toša Dužin, Novi-Belje**

”AUTOMOBILIA”

Fiat autó : képviselője és lerakata **Benzin- és olajállomás Javitó-műhely Garage**

A legmodernebben felszerelt javító-műhelyben **autók general-javitása**

amerikai **Duco-Du-Pont-lakozás és kárpitozás**

„Michelin” gummik, „Varta” akkumulátorok képviselője

FIAT autóalkatrészek és felszerelési cikkek állandó nagy raktára az összes FIAT-típusokhoz!

Subotica, Skadarska u'. 7

A palički pui (Halbrohr-telep) **javitó-műhelyünket is ide helyeztük át**

Kiadó lakás

A Subotici Önálló Iparosok és Polgárok Jótékony Betegsegélyző Egyesülete kiadja a saját házában trg Cirila i Metoda 1/d sz. (a nagytemplommal szombeni kis közben) alatt levő 3 szobás, konyhás, kamrás, udvari lakást, fűskamrával, padlással és pincével. Megtekinthe ó bármikor. Érdeklődni lehet az egyesület irodájában, Trumbičeva ulica 8. az ipartestület udvarában

Malmok, gyártások, kereskedők (gyelmébe!)

Zsákok, bálák, postacsomagok (észér) acéllemez plombák bármily kívánt dombornyomásu felirattal

Weitzenfeld és Társa cégnél Subotica

Hová megy fénykepeztetni magát? Megyek Gergics foto Rekord műtermébe Aleksandrova ulica (Nemzetivel szemben)

Gyümölcsstermelők és telepítők!

A világhírű Ungváry-cég 800 holdas falukörsébi származó mindenféle gyümölcsfa-csem te, rózsák és díszcserjék kaphatók Bary D. v. d. okl. műkertésznel Szentán és Hirsch László okl. műkertésznel Kraljevregon.

Kisebb megrendést a helyi lerakatóból, na jobb rendelést direkt Ungvárytól szállítom. Ar egyezkedt kivanatra küldök.

Bary Dávid, okl. műkertész min az Ungváry József ceglédi falukörsébi igazgatójának jogszámvai vezérképviselete SENTA

Az új adótörvény német fordítása megjelent!

Ara 20 dinár

Megrendelhető a **Minerva r. f.** könyvosztályánál

Vidéki megrendelésnél 5 dinár portóköltség

BELFÖLD

Uj szakosztályokat létesített a Bácskai Gazdasági Egyesület

A Bácskai Gazdasági Egyesület e hó 19-ikén megtartott ülésén a nagy számban beérkezett pályázatok alapján az ügyvezető igazgatói állásra **Roknic Sándort** (Beograd), titkárrá **Juhoff Józsefet** (Szombor), pénztárnokká pedig **Merkel Pétert** (Szombor) választotta meg.

A gyűlésen megalakították 1. a közgazdasági szakosztályt, amelynek hatásköre: adó, hitel, vám, forgalmi eszközök, tarifák, gazdakörök, gazdasági fűjsági egyesületek szervezése és irányítása, népies gazdasági előadások, tanulmányi kirándulások, vándorgyűlések rendezése. A szakosztály megszervezésére dr. **Bugarszki Koszta** földbirtokost (Szombor) kérték föl. 2. állattenyésztési szakosztály szervezésére **Wamoscher Ervin** földbirtokost, a növényvédelmi és nemesítési szakosztály szervezésére **Puskás Sándor** földbirtokost kérték föl. A gépészeti szakosztály munköre új gazdasági gépek és eszközök bemutatása, traktortanfolyamok rendezése, a gépek kezelése, a csepőgéptulajdonosok szakosztályának irányítása. A szakosztály megszervezésére **Gromilovics Tamást** kérték föl.

Elhatározták, hogy az egyesület megkeresi a kormányt, hogy az importálandó tenyészállatokra ne csak vámmenteséget, hanem ingyenes szállítást is biztosítson. Az egyesület elhatározta, hogy a megtisztító telepek szaporítása ügyében nagyobb akciót indít, a tisztító gépekre vámmenteséget, a telepekre adómenteséget kér. A cukorrépa termelőket érdekeik védelmére gazdaköröként megszervezi. Felkéri a tartományi választmányt, hogy nemesített vetőmagot vetőmagnemesítőknél vásároljon. Az egyesület kéréssel fordul a kormányhoz, hogy a rézgátló vámmentességét biztosítsa. A gazdahitel biztosítása céljából megalakítja a községi hitelszövetkezeteket és eljárnak olcsóbb, hosszabb lejáratú külföldi gazdakölcsön megszerzésében.

A közlekedésügyi miniszter fel akarja emelni az áruszállítási tarifákat. Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter még tavaly kijelentette, hogy az

áruszállításokat fel emeli. Tavaly azonban a választások és a rossz termés miatt nem került erre sor. A közlekedésügyi miniszter azonban az idén már nem akarja tovább halasztani a tarifák felmelését és augusztusban a tarifa felemelése okvetlen meg fog történni. A közlekedésügyi miniszter szándéka ellen nemsokára az összes exportörök és gazdasági képviselők tiltakozni fognak.

Szervekednek a halászok. Splitből jelentik: A tenger melléki halászok kiküldötti konferenciát tartottak Splitben, amelyen elhatározták, hogy egyesületekbe tömörülnek, hogy biztosítsák a halászok érdekeinek védelmét, valamint öregség, baleset és halálozás esetére való biztosítását. A dalmáciai tengerparton jelenleg 13.244 halász él, akik 4017 hajóval és bárkával rendelkeznek és a múlt évben négy millió kilogramm halat fogtak harmincöt millió dinár értékben.

A noviszadi új vámhivatal építése. Noviszadról jelentik: A kincstár kívánására, mint ismeretes, Noviszad város tizenegymillió költséggel új vámházat épít a Dunaparton, amelynek költségeiből másfél millió dinár a kövezetvám adóalapból nyerne fedezetet, míg a hátralékos kilenc és félmillió dinárt, a Jelzálogbank előlegezné. A városi közgyűlés ilyen szellemben is határozott. A helyügyminiszter most visszaküldte a határozatot, amely ellen többrendbeli jogi kifogást emelt. A városháza azt hiszik, hogy sikerülni fog a helyügyminisztérium indokolatlan jogi aggodalmait eloszlatni és a vámház építését még ezidén keresztülvinni.

Árlejtések. Noviszadról jelentik: A veneci állami gyermekmenhely (Trig) igazgatósága február 25-én délután öt és hat óra között nyilvános szóbeli árlejtést tart kenyér, nullásliszt, 2-es számú liszt, zsír, disznó-, marna- és borjulus, tej, túró, vaj, só, kávé, rizs, cukor, griz és mosószappan beszerzésére. A petrovaradin repülőparancsnokságának március 28-án írásbeli árlejtést tart különféle fényképezési cikkek beszerzésére. A

repülőparancsnokság technikai osztályánál Petrovaradinban. — A petrovaradin helyi kórház parancsnokság március 10-én nyilvános szóbeli árlejtést tart a következő élelmiszerek beszerzésére: 600 kiló makaróni, 800 kg. rizs, 200 kg. griz, 600 kg. cukor, 30 kg. tea, 10 kg. kávé, 40 kg. olaj, 300 kg. szappan, 150 kg. ecet, 150 kg. aszalt szilva, 2000 kg. burgonya, 200 kg. vöröshagyma, 50 kg. faggyu, fiatal malachus a szükség szerinti mennyiségben, 600 kg. zsír, 7000 kg. édestej, 2000 darab tojás, 10.000 darab zsemlye. — A szombori építési szekció február 25-ikén írásbeli árlejtést tart a szombori udvari állami út javításához szükséges kő beszerzésére. — A sarajevói állami kórház igazgatósága február 28-án délelőtt 11 órakor írásbeli árlejtést tart 18.000 kg. elsőrendű marhahús, 9000 kg. másodrendű borjúhús, 6000 kg. birka hús beszerzésére. Bánatpénz 16.500 dinár. Ugyancsak írásbeli árlejtést tart 3000 kg. disznózsír és 250 kg. főttsonka 1200 kg. vaj, 800 kg. travniki túró és 250 kg. trapiszta sajt beszerzésére. Március 2-án írásbeli árlejtést tart 20.400 kg. nullás liszt, 25.500 kg. 4-es számú liszt és 5100 kg. 5-ös számú liszt beszerzésére. Írásbeli árlejtést tart 8000 darab csirke és 90.000 tyuktojás beszerzésére. Előirányzott összeg 200.000 dinár, bánatpénz 10.000 dinár. — Március 3-án szóbeli árlejtést különféle zöldség és gyümölcs beszerzésére. Előirányzott összeg 89.000 dinár, bánatpénz 4.500 dinár. Írásbeli árlejtést különféle vászon beszerzésére. Előirányzott összeg 100.000 dinár, bánatpénz 500 dinár. — A vinkovcei tartományi kórház igazgatósága február 20-án délelőtt 11 órakor nyilvános szóbeli árlejtést tart a kórház részére szállítandó hús és zsír beszerzésére. Havonként szállítandó 12.000 dinár értékű hús és zsír. Bánatpénz 2500 dinár. Ugyanakkor liszt és griz beszerzésére. Havonta szállítandó 2500 dinár értékben, bánatpénz 500 dinár. Február 21-én ugyancsak nyilvános szóbeli árlejtés tej és tejtermékek beszerzésére. Havonta szállítandó 6000 dinár értékben, bánatpénz 1200 dinár. Továbbá tojás, burgonya és bab beszerzésére, havonta 5000 dinár értékű áru szállítandó, bánatpénz 800 dinár. A bánatpénz az árlejtés megkezdése előtt a kórház pénztárából helyezendő letétbe. — Az egészségügyi főraktár Zemunban

a Glavno Sanitetszko Slagalista írásbeli árlejtést tart a következő szükségletek beszerzésére: február 24-én 5000 pár bőrpapucs a betegek részére, február 28-án 100 darab szeneskanna, 500 darab email három literes vízeskancsó, 2000 darab evőkanál, 1000 darab katosajka (aluminium), 50 darab email mosdó, 50 darab fadézsza. Február 29-én 300 darab orvosi köppeny, 100 darab orvosi köppeny (operációhoz való) és 500 darab betegápoló köppeny. Az írásbeli ajánlatok a jelzett napon délelőtt 11 óráig adandók be. Bánatpénz öt százalék.

A MAGYAR KIRALYI FOLYAM ÉS TENGERHAJÓZÁSI R. T.

a teher- és darabáru-forgalmat

a Regensburg—Sulina-i vonalon és viszont, valamint a Dráván és Tiszán

megnyitotta

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál a társaság képviselője az SHS. királyság részére Zemunban, valamint az összes ügynökségek, Zemun, 1928 február hó 19-én

FILM

Zoro és Huru mint halászok

A híres dán komikus-pár legújabb filmjét szerdán mutatták be a szubotikai moziban a sajtó képviselői előtt. Érdekes mese keretében követik el kacagató baklövéseiket hőseink, akiknek mulatságos balesetei másfélórán keresztül szórakoztatták a bemutató közönséget. Hogy végül a hű szerelmeket éppen ők segítik a boldogsághoz, az természetes, a happy end különleges érdekessége azonban az, hogy Zoro és Huru ez alkalommal káprázatos eleganciával jelennek meg a luksushajón és ebben a jelmezben talán még mulatságosabbak, mint megszokott alakjukban. A filmet esőtörtéttől kezdve játssza a városi mozi.

Benedek Marcel Hamlet tanár úr

(4)

Szentpáli sokáig hallgatott és tépdeste lelógó, szürkülő bajuszát.

— Érdekes... mindenesetre érdekes felvilágosítás. Irja meg így okvetlenül, eszem ágában sincs, hogy lebeszéljem róla... ámbár...

— Professzor urat nem győztem meg a felvilágosításom helyességéről?

— Azt nem mondom. Hamlet oly sokszínű egyéniség... Ön, aki nagyjában, közvetve vagy közvetlenül, ismeri már a róla szóló véleményeket, tudja, hogy mennyi mindent olvastak ki belőle. Kétségtelen, hogy Hamletben megvan az ideális uralkodó anyaga is — ennyiben föltétlenül igaza van önnek. Hogy ez az ideális uralkodó hogyan boldogult volna a gyakorlati életben? »That is the question« — azaz, rá nézve, ez nem kérdés. Szerintem Hamlet tragikuma oly egyszerű, hogy a krónikából átvett mérgező-vérfertőző kisérteties történet nélkül is világosan állhatna mindenki előtt. Sőt éppen ez a történet vonja el róla a figyelmet, miközben érdekes szinpadai mesévé formálja Hamlet esetét. Bizony, kedves Kertész ur, Hamlet akkor is Hamlet volna, ha nem gyilkolja meg apját és nagybátyját nem lép vérfertőző frigyra az anyjával. A magányossága nemcsak előkelő zárkózottság, hanem tragikus, sorsszerű egyedülvalóság. Áttörhetetlen, nem azért, mintha ő nem akarna leereszkedni az emberekhez — hiszen Horatiora föltételekint, s még Fortimbras katonáit is körülömböngeszti magánál. Áttörhetetlen az ő magánya, mert nincs mód, hogy az emberek hozzáférjenek. Lehet e társadalmi lény olyan valaki, akihez nem lehet hozzáférni, még azoknak sem, akik szere-

tik s akiket ő is szeret? Uralkodó? Még kispolgári, békés családapa sem lehet. El tudja képzelni, hogy az öreg király természetes halállal hal meg, Hamlet trónralép és boldogan él Oféliával? Ez a Hamlet, akinek Ofélia és az udvar valamennyi hölgye soha nem értette meg egy szavát, egy mozdulatát sem?

— Hát professzor ur szerint Hamlet tragikuma egyszerűen: a magányosság? Érdekelne Hamlet az embereket, ha csakugyan elszakadna az egész emberiségtől?

— Hamlet éppen azért rokona az egész emberiségnek, mert magányos. Az ő elköltöztetése, érthetlensége, hozzáférhetlensége kisebb-nagyobb mértékben mindnyájunkban megvan. Shakespeare az emberi létnek ezt a vonását, ezt a tragikus vonását emelte ki és stilizálta meg Hamletben. Hamlet ugy magányos, ahogy Romeo szerelmes, Coriolanus gögös, Othello szenvedélyes, Julius Caesar hecsvagyó. Hamlet a legegyszerűbb, legbékésebb körülmények között is összefonódik a világgal, mert éppen az a legfőbb jellemvonása, hogy nem lehet semmiféle érintkezés közte és a külső világ között. Az átlag-embert meghorzsolja a külső világ, őt összemorzsolja. Ha ma élne és egy ajánlott levelet kellene feladnia, betegen menne haza a »hivatalnak packázása« miatt. Hamlet nemcsak a vérbosszu végrehajtására alkalmatlan. Arra alkalmatlan, hogy a többi emberek között éljen. Ez az, amit világosabban látna mindenki, ha nem volna a darabban orgyilkosság, trón, vérfertőzés...

— Megpróbálom végiggondolni ezt a szempontot, — hebegte Kertész. Ugy érezte, hogy a professzor téved, de nem tudja hirtelenében megcáfolni.

— Semmiesetre se zavartassa magát a munkájában az én nézeteim miatt, — mondta Szentpáli. — Mindenre jellemző a maga Hamletje Torz munka lesz abból, ha az ön Hamletie összekeveredik az enyémmel.

A filozopter furcsának, érthetetlennek találta, hogy Szentpáli az uralkodó-Hamletről, mint a Kertész Tamás Hamletjéről beszélt. Ó, Istenem... Szeretett volna valamit mondani erről, de egyszerre megszólalt az előszoba csengője.

— Ilyen későn jönne valaki? — kérdezte csodálkozva az öreg méltósága.

János kiment s pillanat mulva egy névjegygyel tért vissza. Letette Szentpáli elé. Az elővasta a nevet és elsápadt. Némán nyújtotta oda anyjának a névjegyvet.

— Ó, — mondta halkán az öreg báróné. — Különös.

Kertész érezte, hogy most alkalmatlan itt kettejük között s egy esztendő szívesen odaadott volna az életéből, ha hirtelen levegővé változhatik. Mitévő legyen? Itt maradni tapintatlanság — anya és fia szemmeláthatóan akarnak valamit mondani egymásnak — de föllátni és elmenni viszont annyit jelent, hogy észrevett valamit...

— Mit mondjak annak a hölgynek? — kérdezte János.

— Vezesd a dolgozószobámba — mondta Szentpáli — és kérd meg, hogy foglaljon helyet. Azonnal ott leszek.

János elment.

— Különös — ismétli maga elé nézve az öreg báróné.

Szentpáli megnézte az óráját és felállt.

— Fél nyolc. A Hamlet-vitát majd máskor folytatjuk. A kolléga hölgyek és urak — folytatta hangosabban — ne zavartassák magukat. Én kénytelen vagyok bocsánatot kérni, mert idegen látogatóm érkezett...

Most az édesanyjához fordult:

— Akar találkozni velem, édesanyám?

— Nem, most nem — felelte a báróné és felállt. Nem tudta az izgatottságát palástolni.

— Hát akkor huszonöt perc mulva bekopogtatok az aytáján.

(Folyt. köv.)

Mondhatnak, irhatnak, amit akarnak: „ALEXA“-nyakkendők mégis a legjobbak. Korzón

NYILT-TÉR

Arverési hirdetemény

Felhívjuk mindazokat, kiknek zálogjegye 1927. december 31-ig lejárt, hogy a kiváltás vagy meghosszabbítás iránt *haladéktalanul* intézkedjenek, mert rendezés hiányában zálogtárgyaik 1. évi március 7-én délután 3 órakor intézeti helyiségünkben (Szubotica, Aleksandrova ul. 4.) tartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Centralna Banka K. Z.
zálogosztálya

Nyilatkozat

A Szentai A. K. vasárnap Novivrbaszon járt futballcsapatának két tagja és Halász ur, a SAK vezetője azt híresztelték, hogy a mérkőzést meg fogják övni, mert állítólag az én aláírással fenyegető levelek érkeztek a Szentai A. K. három jóképességű játékosához: Csonkához, Pájcshoz és Kovácshoz, amelyben én megfenyegettem őket, hogy ne merjenek Vrbaszra jönni, mert véresre verik őket és ezért a nevezett három játékos közvetlen az elutazás előtt lemondta jövetelét. Alulírott ezenne lkijelentem, hogy semmiféle fenyegető levelet nem küldtem és a rágalmozók ellen a bíróságnál fogok elégtételt venni a vádákért.

Jakobovics Jenő

Arverési hirdetemény

Ezennel közhírré teszem, hogy Kocsis Antal és Fehér Viktoria crnabarai lakosok tulajdonát képező Klayton Shuttleworth gözcéplőgép garnitúra 1928. évi február hó 26-án d. e. 11 órakor Crnabara község községházánál nyilvános árverés útján el fog adni. Árverési feltételek a helyszínen közöltetnek.

Dr. Kovács Arpad ügyvéd
Novakanliža.

Prodaja starih automobila

Direkcija Državnih Željeznica u Beogradu raspisuje treću javnu usmenu licitaciju na dan 28. februara 4 g. za prodaju 61. kom. automobila, i jedne automobilske prikolice sa pripadajućim rezervnim delovima.

Uslovi za ovu prodaju mogu se dobiti u Mašinskom Odelenju ove Direkcije i auto garaži Ministarstva Saobraćaja na željezničkoj stanici Beograd, gde su automobili smešteni i mogu se razgledati svakog radnog dana od 8-12 i 15-18 časova.

Iz Direkcije Državnih Željeznica Beograd D. Br. 89131/27. 1645

Magyar vízum nem szükséges

Kedvezményes vasuti utazás
Budapestre és vissza

1928 március 20.-tól március 28.-ig

Fenti idő alatt a magyar határ vízum nélkül léphető át és a vízum Budapesten 50%-os kedvezményel adatik ki. A vízum két havi tartózkodásra jogosít.

Ugyancsak ezen idő alatt a Budapestre és vissza való utazásra lényeges vasuti díjmérséklések alkalmaztatnak.

A vízumnélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére vonatkozó igazolványok a budapesti és Mezőgazdasági Tenyészállatkiállítás alkalmából adatnak ki és az igazolványok a kiállítás kétszeri megtekintésére is feljogosítanak. (1928. márc. 22-26.) Ezen igazolványok 60 dinár és portó beküldése ellenében kaphatók a *Bácsmegeyi Napló szuboticiái, noviszádi, velikibeckereki és szombori kiadóhivatalaiban*, nemkülönbben:

Szubotican: a Kereskedők és Gyárosok (Lloyd) Egyesületében, az Általános Hitelbanknál és a Közgazdasági Banknál.

Noviszadon: az Agrária Szövetkezethél, Kereskedelmi és Iparbanknál, a Putnik Utazási Irodánál.

Velikibeckerekén: Takarékpénztár, Schenker & Komp. Filiale (Aleksandrova ul. 13.).

Szomborban: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd), Bácskai Gazdasági Egyesület.

Szentán: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete.
Pancsevón: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Népbank R.-T.
Beogradban: »Putnik« Utazási Iroda, Hálókocsi Társaság, Bank és Kereskedelmi R.-T. (Terazija 5.), Utlevélhivatal és Magyar Kir. Kereskedelmi Képviselő Utazási Osztálya (Palata Akademia Nauka, tel. 20-23).

Az egész ország területén jól bevezetett márkás tömegszükségleti cikket gyártó vegytechnikai gyár — nagyobbítás: céljából — 1.000.000 dinárral rendelkező társat keres

(actív vagy csendes résztvevő) Ajánlatok „Elsőrangú üzlet” jeligére a lap kiadóhivatalába kéretnek. 1638

Hűtőgépek a tenyészállatvásáron

Budapest, Pongrácz-ut. Márc. 22-26

A kezelés és vegyszer nélkül működő

szab. rotációs hűtő-automata

üzemben látható

Vízum nélkül utazhat féláru vagy i jeggyel

GE LÉRT IGNAC és TÁRSA R.-T.

Bu apest, VI., Podmaniczky u. 41. Telefon T. 212-91

NYEREG

teljes felszereléssel, katonakötelessék részére legjobb és legolcsóbb kiviteben beszerezhető A. LAKS szijgyártó-, nyereg- és bőrárú letében NOVISAD, Duna u. 20 170

Vezérképviselőt és gyári lerakat

furnir, enyvezett lemez és asztalos kellékekben

KARBIENER TH. és FIAI

képesített faszakértő

Butorgyár :: Butorkivitel

Novisad, Zeljeznicka ul. 85 — Telefon: 26-61

240 dináros havi részletre

már kaphat elsőrendű keményfa hálószobát, hajlított széket, konyhaberendezést, íróasztalt és minden más butort

BOTHE I EHRMANN D. D. ZAGREB LERAKATA
GUSTAV FISTER ml. SUBOTICA

VII. Fra Ješe trg 6 Barátok temploma mellett 1634

BÉCSI VÁSÁR

1928. március 11-17

(a Rotundében március 18-ig)

Külön kiállítások:

Reklámkiállítás

A bécsi szörme szalónok kiállítása
Automobil és motorcikli kiállítás

Villamos kocsi kiállítás

Műszaki újdonságok és találmányok

Utépítő gépek kiállítása

Nyári lakások (villák) kiállítása

Vízum nem szükséges. Vásárigazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztrába. (Magyar átutazó vízumot a vásárigazolvány alapján a határon lehet kapni.) Jelentős kedvezmények a jugoszláv, osztrák és magyar vasutakon, a dunai és adriai hajókon és a légi forgalomban. Mindennemű felvilágosítással szolgál és vásárigazolványokat is (40 - dináros áron) kiad a

Bécsi Vásár R.-T., Wien VII.

valamint a Lelpzigi Tavaszli Vásár tartama alatt a Lelpzigi Információs Iroda, az Osztrák Vásári Hivatal és a következő tiszteletbeli képviselők:

Subotican:

Első Jugoszláv Szállítmányozási R.-T. Schenker & Co. suboticiai Kereskedelmi és Iparbank 1633

Jöjjön és győződjön meg, hogy az

Erős

fotószalon

Rudiceva ul. 3

elvételei minden tekintetben elsőrendűek
Olcsó árak 1727

Nemačić Elemira

50 év óta fennálló

vegyszeres edős

leltárral és házzal,

nagy kerttel együtt

— eladó —

Csakis komoly vevővel tárgyal
FRANJA OPPERT
eresztető, Nem őei Elemir

Még a konkurrenca is elismeri, hogy a

PERINUM

fenyőborszesz a legjobb

Csak az elefántfej védjegyű a valódi 913

Utazó

szén- és faszakmából azonnal belépésre kerestetik. Csakis elsőrangú erők és a szakmában jól bevezettek jöhetnek figyelembe. Ajánlatok a Bácsmegeyi Napló noviszádi kiadóhivatalához címzendők

Eladó Beogradban

a város központjában tisztelettel megköszönve miatt havi 10.000 dinár tiszta jövedelemet hozó

lodrá zúzet

Havi forgalom 12-14.000 dinár. Vevőientiek valódiságról meggyőződhetik. Esetleg a felület s átvehető. *in p m chae*, fodrász, Beograd, Knez Miletina 52 1638

Eladó

1 használt Benz-Limousin, 14/30 P. S. 45.000 dinár
Mercedes-Schieber, 16/45 P.S. csukott és nyitott karosszériával 75.000 d n.
1 Wanderer nyitott 3 üléses 35.000 din.
1 Tat a kiadó, nyitott 4/20 P. S. naggyüléses 40.000 d n.
1 Fiat, model 501 41.000 din.
1 Hanover Limousine 21 0 P.S. 24.000 din.
A kocsiok legjobb állapotban vannak, kedvező feltételekkel. *Alfand* a nagy árcsökkentésű, levő, használt kocsiokban
Christ a Nusser Beograd
Knez Mihailova 52
Telefon 2811 1621

Tüzifa

I-a fűrészgyári kemény hulladék 100 klgr.-ként házhoz szállítva

Din. 26.-

J. Vujković i Drug

Jukičeva 41

10572

Telefon 669

Különálló ház Novisadon

Lukiana Mušickog-uca 26. szám, mely 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és több mellékhelyiséggel áll, március 1-től kiadó. Megtekinthető naponta d. e. 10-11 között. Bővebbet ZIMA i. DRUG papirkereskedésén Pašičeva 11.

BOZENDORFER zongora, STEINVEY, F. RSTER vígmarkák, Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, Stingl, Lanberger, Glosz, Pallik, Stiaszny, L. Edmund, Hoffmann. Zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Arám Jugoszláviában legolcsóbbak és leghosszabb lejárati részletek kaphatók. Kain hangszerkészítő. Subotica. Városháza 10311.

Sikerült a legújabb párisi modellek mintáit megszerezni és így módomban áll a legmodernebb újrszálló szállag hímzést és több variációban géphímzést, gyöngyözést és filttó ezést a legújabb kivitelben készíteni, továbbá gép- és szablonpliszirozás, gépszűrés, en lizést és gombelváást a legolcsóbban készítek. Vidékre postai úrdultával. Géplissé 40 dinártól. Gombosné, Bün Juliska. Lebach-nála, Aleksandrova.

I-a tűzifa, bécsi diókoks, és porosz kályhaszén
legolcsóbb árakon házhoz szállítva kapható
Weisz Dezsőnél
Posta mellett

Prima válogatott RÓZSA VETŐBURGYONYÁT, RÓZSA és WOLTMANN étkészési BURGYONYÁT, VÖRÖSHAGYMÁT, FOGHAGYMÁT és DUGHAGYMÁT legolcsóbb napi áron szállít
J. BRÖDER, NOVISAD
Putoški put 43. Telefon 20-84.
Telegram „Balkovaca”
R. táj: T m raska 26.

Méhészek figyelmébe!
Méz
méhek etetésére legolcsóbban beszerezhető
KURTES MILOŠ
Fűszer- és csemegeüzletében
Húspiac Tel.: 4-83

ELADOK
használatos vasakat, transzmissziókat, csapártyákat, 2 dró, új 8 m.-es 23-os traverszt, felvonószánt, géptisztítórongyot, stb.
Zoltán Engelman
Osiobodienje ul. (Zent) 133
Telefon 596
Autóbusz-közlekedés 107

Pékek figyelmébe!
Mindennapi pékműhelyberendezés
ZIVKO KOZAREV
Novisad, Temerinska ul. 67.
Különböző méretű és kovásolt vas pékemezőjűk vi ágitóvassal és a nélkül a legolcsóbb áron

Hol vásárol a vidéki Suboticán

RÁDIO
KONRATH D. D.
RADIÓKÉSZÜLÉKEI
OLCSÓK, JÓK, MEGBIZHATÓK

AUTÓ- és RÁDÓ- AKKUMULÁTOR
készít és javít — Akkumulátor alkatrészek és villanyszerelési anyagok gyári áron kaphatók
VLAD SLAV WILHELM
villamosvilágítási és erőátviteli vállalat, Pašičeva u. ulca 2

VARRÓGÉP
Dürkop-varrógép
Columbia-gramofon
S. Ad. Engl-nél
Rudić ul.

KÉP ÉS KÉPKERET
NAGYBŐJTRE templomok részére
stációképek
vászonból, kerettel és keret nélkül beszerezhetőek
F. BACHINGER
cégnél, Aleksandrova ul. 13, B. Sudarevića ul. 34

KOSZORU
Menyasszonyi koszoruk
fátyolok gyára:
Andrija Kramer, Subotica
Sokoljska l. Legszébb párisi modellek
Ha vásárlásait befejezte, menjen el Šenoa (Bem) uica 21. szám alatti penzióba, ahol e sörrendű házikószót kap

DIÓ szlavóniai, 1927. évi termés és minőség, 100 kg.-ként brutto/netto 575.— dinár, szállítás minden mennyiségben, fizetés tuvarlevélmásodpéldány ellenében az Első Horvát Takarékpénztár novagradiški ai fiókjánál. Mintákat nem küldök.
V. Kleiner, Novagradiška

Hangszerkereskedés
Zagrebben, a város központjában, állandó vevőkörrel, szép helyiséggel, olcsó házbérrel, betegség miatt
azonnal eladó
Felvilágosítással szolgál Viktor Glesinger Zagreb, Petrinjska ulica 48, III em. balra

Akik bekövetkezendő házasságuk idejére egy gyönyörű szoba butort akarnak
ELOLEG NÉLKÜL
már havi 150 dinaras részletért kaphatnak készpénzben kamatmentesen
Szenti és Virág műbutorgyára Subotica
Sudarevićeva ul. 54-55. Szülők és legyesei kérjen képes ismertetést. 1414

DIVAT
Kézmű- és divatárut
Pero Vučković
cégnél
mert a divatban ez az üzlet vezet

RUHA
Női felöltők, esőköpenyek, raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák.
Eisler Izsónál
Barátok temploma során

Tavaszi RUHÁJÁT még az idény beállta előtt rendelje meg
OSZTROGONAC és KENEDIC
a legolcsó divatszabóknál
Cara Dušana ulica 1 (Urikaszínóval szemben)
Original angol szövetekből hus választék

CSEMEGE
Fűszer-, csemege- és déli gyümölcs-szükségletét
Kovács és Gelányinál
szerezze be — Rudić-kitérő

RÉZÁRU
Csiszár József
rézöntő- és gépnyéhe yében
Húspiac 44. számú épület 9.
Réz-, fém- és szoba öntvények készítése, gépek javítása, diszöntvények, plakettek és asztalosok részére enyvező bakok raktáron
NIKKELEZÉS Fém színezés
Galvanizálás

TAKARMÁNY
répa-, kerti és virággyvak csak viszton árusítók részére a legolcsóbban kaphatók
VELIMIR LEDERER
cégnél SUBOTICA, Manojlovićeva ul. 7.
Telefon 628

Ti zleltette értesitem az igen tisztelt HÖLGYKÖZÖNSEGET, hogy tavaszi MODELLEKALAPJAIM megérkeztek. Bármely időben vtelkényyszer nélkül
TESSA kalapszalón Subotica, Strossmajerova ulica 16. szám. (Huspiac) Kirakatomban állandóan a legújabb modellekalapjaim vannak kiállítva

Ti zleltette értesitem az igen tisztelt HÖLGYKÖZÖNSEGET, hogy tavaszi MODELLEKALAPJAIM megérkeztek. Bármely időben vtelkényyszer nélkül
TESSA kalapszalón Subotica, Strossmajerova ulica 16. szám. (Huspiac) Kirakatomban állandóan a legújabb modellekalapjaim vannak kiállítva

I-a búkkhasáb I-a gyertyán
és vegyes keményhasáb felaprítva és hasábban egolsóbban kapható
DEUTSCH
Jatelepen B. Sudarevićeva ul. 72

Olcsó pénzt
0-15 évi amortizációra közvetít gyorsan és kullánsan. **Age-tura "Comercia" Mavro Adler.** Zagreb, producenta Račoga 18/a 5 dinárt választól. Értékre kárek 1497

Zongorák, Hegedűk, Cellók, Fuvók, Harmonikák, legnagyobb választékon és legolcsóbban
S. MACHNITZ
hangszerpartelepen. Anonovićeva ul. 1. R. c. h. p. d. l. m. e. l. t. t.

Vizesuborka kg-ként 5 dinártól feljebb
Savanyított paprika kg-ként 6 dinártól feljebb kapható a
KEMÉNY-féle ecet- és konzervgyárban
Telefon 643

Helyi képviselőket és utazókat az SHS. állam minden városában és községében, állami értékpapírok eladására magas jutalékkal felvesz
REP. GR. BANKA
NOVI-VRBAS
Kralja Petra ulica 350/1

D. M. C.
legnagyobb raktár
AVRAM KAJON
SARAJEVO, P. ostolova ul. Petra 26. 1133

Asztalosműhely á helyezés
Értesitem a n. vevőközön égét és megrendelimeit, hogy asztalosnyéhe yemet sa át házamba, Petrovradška (Ist n) ul. 34. helyeztem át.
HADNAGY ISTVAN
asztalosmester

UJ CIPESZÜZLET!
Ti zleltettel értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy régi, ó hűvűnek örven ó CIPESZ-TEMET ismét megkezdtem
Zmaj Jov na ul. 27.
szám alatt (volt Jškai-utca) Szíves pártfogást kér
POLGÁR RUDOLF c. néz. mester

Zöldborsó
16l kg-os din. 10.— kapható
ugár Manó
cégnél
Tel. 47 Tel. 47

Bőrön ö et kollekció táskákat
és speciális bőrárut megrendelésre legpontosabban készít
FALKENSTEIN
szőgyártó és bőröndős Zmaj Jovin trg 5.
Javítás és árny öltő precizen és gyorsan 10

MIELŐTT TAVASZI RUHÁJÁT megrendelné, nézze meg férfi, női angol és cseh szövet és kézműru ujdonságaimat és vászonkölönlegességeimet. Leszállított olcsó árak! Vétel nem kötelező. **BRAUN HERMANN BARÁTOK TEMPLOMA SORÁN**

LIFKA

Ma szordán
KETTŐS PREMIER!

A SHARLAT BETŐ

LILIAN GISH
LARS UANSON
szereplők főszereplői.

Teremtette...

burleszk, a 12 szerepben a Freligi
BUSTER KEATON

BUTORALBUM

a legmodernebb és stílustervekkel most jelent meg. Kapható

SIPOS FIAI

lakásberendezők kiadásában
SUBOTICA, Zentai-ut 3.

Lakásberendezés és az asztalos szakmába vágyó munkák a megrendelők teljes megelégedésére készülnek

LEVELEZÉS

»Fázis a nap« jeligén levél elment. »Férfi becsületszó« 1692

HÁZASSÁG

Nősülni szándékozom, évi jövedelmem 80.000 dinár. Leveleket részletes információkkal, arcképpel, teljes címmel »Dezső« jeligére a kiadóra kérek. Csak komoly levelekre válaszolok. 1714

Házasságot urikörökben úgy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. Marie Fejes, Vel.-Kikinda, Nikola Pašićeva ul. 1591. 11944

Nemzetközi házasságkövetítő iroda minden megbízásnak pontosan eleget tesz »Amor« házasságkövetítő iroda Temesvár, Románia, Kossuth Lajos ucca 31. 11993

FOGLALKOZÁS

Főmunkáért szakembert, azonnali belépéssel felvesz kisebb malom. Fizetés 700 dinár, naturáliák, lakás. — Cím kiadóban. 1706

Hadiözvegy, 38 éves, elmenne házvezetőnőnek kisebb plébániára, vagy magános uriemberhez. Cím: Özvegy Szabóné, Novisad, Njegoševa 14. III. em. balra. 1702

Fogtechnikus, perfekt, azonnali belépésre állást keres. Hajnal, Novisad, Darányi-telep. 1701

Kifutófiút felveszünk. Medjunarodni Novinski Zavod Subotica, Vojnovićeva ul. 7

Jutalékként kifizetjük az 1. és 7. részletet állami érték-papírok eladása után (évenként 8 huzás), amelyek biztosítással vannak egybekötve. Képviseletet keresünk az egész országra Organizaciono Odelenje, Beograd, Zmaj od Noćaja 14. 1401

Házvezetőnő ajánlikozik vidékre, minden házimunkában jártas. Beszél szerbül, magyarul, németül. Ajánlatokat továbbít »Bega« hirdető Velikibečekerek. 1711

Házivarrónő napi 50 dinárért házakhoz ajánlikozik. Címeket a kiadóra kérik. 1679

Gépirásban való jártassággal, szerb-magyar nyelvtudással állást keresek. Buljević, Radnička Komora Szubotica. 1721

Elhelyező irodában keresek és ajánlok szállodai, kávéházi, jobb háztartásbéli személyzetet. Jügömegbizásokat elfogadok. — szláviából, fűrdőhelyekről Lang Agentura, Szubotica, Pašićeva ul. 3. I. 1771

Mészegő azonnali belépésre állást keres. Papp Márton, Subotica, V., Zagorska ul. 11. 1693

Pénztárnok(nő), kaucióval rendelkező, azonnali belépésre kerestetik. Írásbeli ajánlatok »Eros« ügynökséghez kéretnek válaszhelyezéggel. 1730

Szakképzett vincellért keresek hat holdas szőlőmbe, ki oltáshoz és oltvány iskoláztatásához jól ért. — Ajánlatokat a fizetési feltételekkel kérek Michael Kesselring, Jaša Tomić. 1694

Ön állást keres? Tanuljon ki sofförnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés háromkor. Eredményért garantálunk. Sofföriskola (keresés és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7 az udvarban.

Vizsgázott hajógépész külön vizsgával, az összes stabilgépre állást keres nagyobb üzemben. Címe Gonda László, a Bácsme gyei Napló tudósítójánál, Pancsevön. 1551

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapig és emiatt költségesebb számít. Legtöbb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívású jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekre válaszolunk személyesen.

Biztos jövő!

Tőkével rendelkező szakember társat keres 20—50.000 dinár tőkével Vojvodina egyik nagyobb helységébe napi közszükségleti cikk gyártására. — Részletes ajánlatok személyes információkkal Beograd, post.-iah 319 címre küldendők

Megbízható fűszerkereskedősegéd azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóban. 1628

Ispánt keresek szerémségi birtokomra alsóbb gazdasági iskolával és gyakorlattal. Szerb nyelv és motorismeret szükséges. Vajdasági gazdák előnyben részesülnek. Belépés azonnal. — Ajánlatokat a noviszadi kiadóhivatal továbbítja. 1616

Nevelőnőnek ajánlikozik kisebb gyermekekhez szerb-német nyelvtudással, okleveles tanítónő. Esetleg bankban könyvelői állást vállal. Cím a kiadóban.

Gyógyszerész asszisztent vagy önállóan dolgozó gyakorlatos nyelvtudással keresek M. Ivačković gyógyszerész, Vel.-Kikinda. 1540

Franciá, német és angol tanítás 25 dinár óránként, csoportokban 100 din. havonként. Wilsonova 28. B. járat a Skadarska uccából.

VÉTEL-ELADÁS

Kiadó, esetleg eladó magános új ház 3 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, veranda, nagy kert, közel a villanytelephez. Bővebbet: M. Berner, Park Kralja Petra 11. sz. I. em. 8—9—2—3. 1689

3000 darab elsőrendű fanyelű cirokseprő eladó — Varga György asztalosnál Stara Kanjižan. 1709

Gyümölcsfák, magas- és fűlmagastörzsűek és piramis alakúak is, alma-, körte-, cseresznye-, szilva és őszibarackfa, I. rendű, darabja 15 dinár, II. rendű 10 dinár, piramisalakú 12.50 dinár. Sárgabarack, dió és nemese szőlővesszők, gyümölcslátótekek a fajok és feltételek leírása ingyen. Franjo Mlinarić szőlészeti és fűszekola Hrastovsko, z. p. Ludbreg. 1696

Eladó jókarban levő kovacsversszám. Milan Janjatov, Nova Kanjiža (Banat). 1720

Eladó fodrászüzlet fő helyen. Zsulyevits Márton, Sombor, Dr. Laze K. 6. 1690

Új trafikos bódé forgalmas helyen, elköltözés miatt azonnal eladó. Cím a kiadóban. 1732

Sarokház a posta közelében kényelmes lakásokkal, Brozova ul. 20—22., továbbá házak nagy telekkel, Bogojevičeva ul. 29., 31. szám alatt eladó. Bővebbet Földes ruhaüzletében. 1725

Házak, földek, szőlők, kávéházak, vendéglők, büffék, trafikok megvételre kerestetnek. Írásbeli ajánlatok »Eros« ügynökséghez kéretnek válaszhelyezéggel. 1729

Szraktári komplett berendezés, üvegek, ládák, fejtőgép, söraparátusok, kocsik és teherautók eladó. Vuković Antalnál. Subotica, Preradovićeva 21. 1718

Somborban ház eladó nagy telekkel, amely faterlepek is megfelel. Bővebbet a tulajdonosnál, Ljubljanska ul. 3. 1691

»National« kézipénztár I-a minőségű, legjobb állapotban, jutányosan eladó. Bogdan Markó vaskereskedése. Vel. Kikinda. 1699

Téglaágy, 18 kamrás, körkemencével, 7 hold földdel, jutányosan áron eladó. Gutwein Jakob és Testvére Bačko-Petrovoselo. 1453

Menyasszonyok, ha kelenyűket, monogramjaikat olcsón, divatosan és izlőlesen akarják elkészíttetni, győződiének meg arról, hogy egyedül Budanović Terézia üzletében, Rudić ul. 1. kaphatják azt. 1483

Gyári áron alul vásárolha ruháját Földes Samu ruhaárúházában Gyümölcs piac vásárolja Férfi öltöny 500. Raglan 700. hőkabát 850. gummiköpeny 225. gyermekruhák 225. fiu vagy leányköpeny 350. Női divatkabát 575 dinár Vidékre utánvétel. meg nem felelés esetén kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Tessek meggyőződni. Ügveleten a cére! 8424

8 HP cséplőgarnitúrát legfeljebb 10 éveset megvételre keres Batori M., Saján. 1539

VÁROSI MOZI

Csütörtöktől—Vasárnapig
2 sláger

Zoro—Huru mint halászek

A két vidám cimborá kalandjai a tengeren, a tenger alatt és a levegőben. Zoro—Huru mint charleston tanárok

Párduczkölyök

Hajmeresztő történet a dunsungelből. Fősz. replő
Hoot Gibson

Ez idény nagy szenzációja

A gyűlölet földjén (Tűskésdrót)

Erich Pommer monumentalfilmje, Po a Negri-vel a főszerepben

E hó 23-tól 26-ig les bemutatva

Novisadon az »Apollo«-ban

Eladó most is használatban levő teljes acetylen világítóberendezés, kifogástalan állapotban Bačkogradišten, a róm. kath. plébánián. 1470

Jól bevezetett női kalapszalonn eladó. Esetleg a belvárosban betársulnék. Bővebbet Jugo Agentura, Pašićeva 9. 1667

Családi ház nagy gazdasági udvarral eladó. II., Masaričkova 19. 1021

Ajánlok fehér, rózsá és woltman burgonyát étkezéssit vagontelekben. Ljudevit Rosenberg, Čakovec (Medjumurje.) 1652

Másfélvagonos vámmalom Bácska legjobb termő vidékén, Tisza és vasut közel, a városban eladó. Cím a kiadóban. 1633

100 drb Thonet-szék, barna, teljesen új, gyári áron alul eladó. Megtekinthető Horváth Lajos vendéglősnél. Urikaszinó épület. 1619

Telefonfülké eladó. Felvilágosítások Aleksandrova ul. 6. a ház mesternél. 1618

Kovács- és géplakatosszerszám jókarban levő eladó. Tóth János, Mali Idjos, Füzfa ul. 100. szám. 1565

Ház II. kör, Kriva ulica 12. alatt, nagy udvarral, eladó. 1553

Diófáronköt veszünk minden mennyiségben. Vujković fatelep. Telefon 669. 1467

„VOLAN“ cég CITROEN

képviselet. Tel. 22-97.
Protić garage udvarban

NOVISZAD

Kralja Aleksandra ul. 7

Gépező társainnak! Aidalom lokomobilhoz a szabadalmazott hűgyűjtőt, Szikra és tűzszekrény léghuzatgátló, husz százalékos tüzelőanyagtakarítás. Igen olcsó garantiált jó, helyben készíthető, nincs öntvény. Vidékre képviselést bárkinek. Csonka Ferenc, Senta. 12087

KÜLÖNFÉLE

Elegánsan butorizott garzon szoba és kisebb butorizott szoba március 1-re kiadó. Paje Dobanovačkg ulica 3. Nemzeti szállodával szemben. 1724

Kétszobás lakás villanyvilágítással, mellékhelyiségekkel március 15-ére kiadó. Vukovićeva ul. 90 1719

Szerb nyelvből órákat vennék. Cím a kiadóban. 1697

Kiadó Bačkogradišten a község központjában, a piactéren, a róm. kath. plébánia épületben nagy üzlethelyiség. Bármikor megtekinthető. 1471

»Alexa« nyakkendőipar 10 dinárért fordítja ki régi nyakkendőjét. Korzó. 1249

Üzlethelyiségek és orvosi rendelők kiadó. Vojnovićeva ul. 6. és Cara Dušana ul. 3. 1522

Üzlethelyiség irodának is alkalmas a beltéren azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 1679

Ornami list O. Br. 1452/1927, koji glasi na ime dr. Alfreda Felnera izgubljen je. Na lazač se moli, da ga preda Gradske Polije, inače se oglašuje poštenim. 1671

? Tud Ön már „rummy“-zni ?

!! Nem tud !!

Azonnal rendelje meg Bernáth Tibor

A rummy-játék és szabályai

című könyvét 12 dinárért. Kapható a Minerva r. t. Subotica könyvosztályában. — Vidékre a pénz előzetes beküldése mellett szállítjuk

Kiváló német gyárimányu

rádiókészülékek

és egyes alkatrészek gyári áron

Kérje még ma legújabb illusztrált R. 6. sz. árjegyzékünket

RADIOBLAZEK, BEOGRAD

Jašićeva 11 Telefon 4185

Szabadalmazott jég szekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner

öbbszörösen kitüntetett Szubotica, Jugovića ulica 20

jég szekrénygyára

Kérjen árjegyzékét!